

DEMERSURI DIDACTICE (ONLINE)
STUDII DE SPECIALITATE

Coordonatori:

- prof. înv. primar Elena-Loredana TĂBĂCARU (Școala Gimnazială „Ștefan Luchian” Moinești, Bacău);
- prof. înv. primar Maria BOTEZATU (Școala Gimnazială „George Enescu” Moinești, jud. Bacău);
- prof. înv. preșcolar Andreea BORDEI (Școala Gimnazială „Voievod Litovoi”, GPN „Voievod Litovoi” Tg-Jiu).

Referenți științifici:

- prof. dr. Alina PISTOL (Școala Gimnazială „George Enescu” Moinești, Bacău);
- prof. dr. Mirela DUMITRU-SAVIN (Colegiul Național Militar „Alexandru Ioan Cuza” Constanța).

Colectivul de redacție:

- prof. înv. primar Elena-Loredana TĂBĂCARU, prof. înv. primar Maria BOTEZATU, prof. Daniela-Ramona CROITORU, prof. înv. primar Elena-Geanina PRUJOIU

Tehnoredactare: prof. înv. primar Elena-Loredana TĂBĂCARU

2022 © pentru prezenta ediție *Editura Educatia Azi*

Site: <https://edituraeducatiaazi.ro/>

Site revista: <https://noidemersurididactice.wgz.ro/>

Adresa editurii: Suceava, str. Nicolae Iorga, nr. 14

(DE CE) AVEM NEVOIE DE GÂNDIRE CRITICĂ? ARGUMENT

Prof. înv. primar Elena-Loredana Tăbăcaru
Școala Gimnazială „Ștefan Luchian” Moinești, jud. Bacău

Pentru a putea răspunde la întrebarea-provocare, să reflectăm asupra următoarei povești:

În miezul zilei, un tată merse pe străzile prăfuite din Keshan, împreună cu fiul său și un măgar. Tatăl încălecuse pe măgar, iar băiatul îl conducea. „Bietul copil, spuse un trecător. Picioarele lui mici și scurte încearcă să țină pasul cu măgarul. Cum poate omul acela să șadă atât de leneș pe măgar, când vede că băiatul se ostenește?” Tatălui îi merseră drept la inimă aceste cuvinte, coborî de pe măgar la colțul următor și îl lăsă pe băiat să urce. Dar nu trecu mult, până când un trecător ridică iarăși vocea și spuse: „Ce rușine! Obrăznicătura stă acolo ca un sultan, în timp ce bietul și bătrânul lui tată fuge alături.” Această remarcă îl duru pe băiat foarte mult și îi ceru tatălui să stea dinapoia lui, pe măgar. „Ai mai văzut vreodată așa ceva? murmură o femeie în văluri. O asemenea cruzime față de animale. Spatele bietului măgar se lasă și neisprăvitul acela bătrân cu fiul său stau tolăniți ca și cum ar fi un divan – biata creatură!” Cei țintiți de asprimea ei se uitară unul la celălalt și, fără să spună un cuvânt, coborâră de pe măgar. Dar abia făcuseră câțiva pași, când un străin făcu haz de ei, spunând: „Mulțumesc cerului că nu sunt așa de prost. De ce vă plimbați măgarul când nu vă e de nici un folos, când nici măcar nu duce pe vreunul din voi?” Tatăl îndesă o mână de paie în gura măgarului și își lăsă mâna pe umărul fiului său: „indiferent ce facem, există cineva care nu e de acord. Cred că trebuie să știm noi singuri ce credem că este mai bine.” (Nossarat Peseschkian, 2005, p.197, Povești orientale ca instrumente de psihoterapie)

Care este morala acestei povestiri?

În care dintre personaje vă recunoașteți - în cea a trecătorilor, în cea a tatălui, a fiului?

Greșesc trecătorii când intervin? De ce?

Poate fiecare dintre noi ne regăsim în postura trecătorilor care intervin într-o situație, animați de intenții bune, dorind să schimbăm ceva, credem noi în bine. Nu ne gândim că noi judecăm situația din perspectiva noastră, ruptă din contextul mai larg și mai complex al situației pe care o privim „din trecere”.

Tindem să gândim, să reacționăm și să relaționăm după propriile noastre criterii, valori (ceea ce nu este rău) dar de cele mai multe ori considerăm că modul nostru de „a vedea lucrurile” este singurul valabil sau cel mai bun.

Schimbarea perspectivei ne face să vedem că situația pe care odată am respins-o ca fiind nepotrivită, va deveni potrivită, că cel pe care l-am judecat ca fiind „leneș”, era de fapt, amabil sau grijuliu. Ceea ce pare la o primă vedere rău, poate fi dintr-o altă perspectivă, bine. Fără a cădea într-un relativism absolut, trebuie să conștientizăm că lucrurile nu par ceea ce sunt, și pentru o înțelegere mai profundă avem nevoie de mai multe perspective, mai multe experiențe, mai multe opinii.

Iată de ce, într-o societate dinamică și mai ales, democratică, când fiecare trebuie să se afirme și fiecare are valorile lui, trebuie să depășim gândirea dihotomică bine-rău, adevărat-fals, corect-incorect și să încercăm să gândim fenomenele, oamenii și faptele „dincolo de bine și de rău”, după cum se exprima filosoful german Fr. Nietzsche.

Această gândire nuanțată, susținută de logică, de valori și atitudini pozitive și deschise față de ceilalți, bazată pe experiență de cunoaștere și de viață, este gândirea critică.

Gândirea critică se exersează, se antrenează permanent în toate situațiile concrete de viață.

METODE INTERACTIVE DE EVALUARE -STUDIU DE CAZ-

Prof. înv. preșcolar Andreea BORDEI
Școala Gimnazială „Voievod Litovoi”, GPN „Voievod Litovoi” Tg-Jiu

Cercetarea de față își propune să investigheze opiniile profesorilor din învățământul primar asupra rolului metodelor interactive de evaluare în procesul de învățare al elevilor. În demersul cercetării au fost surprinse opinii cu privire la importanța utilizării metodelor interactive de evaluare de către dascăli.

Scopul cercetării este conștientizarea de către profesorii din învățământul primar a importanței utilizării metodelor alternative de evaluare în procesul de învățare al elevilor.

Obiectivele urmărite au fost:

- Obținerea opiniilor cadrelor didactice în legătură cu importanța utilizării metodelor interactive de evaluare la clasă.
- Surprinderea opiniilor profesorilor asupra rolului metodelor interactive de evaluare în procesul de învățare al elevilor.

Pentru ca aceste obiective să poată fi realizabile, au fost urmărite cele două întrebări ale cercetării, ale căror răspunsuri au conturat dimensiuni importante, precum importanța utilizării metodelor interactive și felul în care aceasta este văzută de profesorii din învățământul primar, și totodată opiniile acestora în ceea ce privește legătura dintre evaluarea interactivă și procesul de învățare al elevilor.

În concordanță cu obiectivele propuse, am formulat următoarea ipoteză:

Dacă elevii vor fi evaluați prin metode interactive, atunci aceștia vor înregistra un progres în învățare.

1. Ce competențe credeți că ar trebui să dețină un profesor în susținerea învățării prin cooperare?

După ce am realizat punerea în temă a cadrelor didactice, urmează a doua întrebare, menită să provoace o stare de reflecție asupra felului în care un profesor poate susține învățarea prin cooperare, solicitându-se alegerea acelor dintre ele care, în viziunea proprie sunt cele mai

importante în interacțiunea profesor-elev. Dat fiind faptul că a susține învățarea prin cooperare este un subiect foarte complex, la acest item a fost oferită posibilitatea unei alegeri multiple. Astfel, un număr de 20 de persoane au ales competențele psihopedagogice și metodice ca fiind competențe de susținerea ale învățării foarte importante pentru un profesor. Acest lucru este foarte îmbucurător, reflectând faptul că profesorii care au răspuns, sunt conștienți de faptul că trebuie să elaboreze și să folosească instrumentele de evaluare specifice procesului instructiv-educativ și nivelului de pregătire al elevilor, să dovedească autoritate profesională recunoscută de către elevi, părinți și cadre didactice de specialitate, să demonstreze că poate lucra cu elevi de diferite vârste și îi poate motiva pentru realizarea obiectivelor propuse.

Cu timp și răbdare, orice cadru didactic, la orice nivel, poate integra învățarea prin cooperare în procesul de predare-învățare. Cheia succesului constă în menținerea unor așteptări înalte, răspunderea individuală și de grup a elevilor și crearea unui mediu în sala de clasă în care cooperarea să fie încurajată. „Cercetările au arătat că structurile de cooperare sunt mai bune decât cele competitive și bazate pe individualism, atât din punct de vedere al performanțelor școlare, cât și social, indiferent de conținut și de nivelul de învățământ.” (Kagan 1997)

Elevii văd adesea în școală o organizație bazată pe competiție, în care încearcă să-i depășească pe colegii lor. Cercetările arată că elevii au o atitudine mai bună față de școală, de disciplină și față de profesori atunci când au posibilitatea de a lucra prin cooperare. (Johnson & Johnson în <https://iteach.ro/pagina/1141/> -accesat în 16.05.2018, 22:47)

O altă competență în susținerea învățării prin cooperare, aleasă de un număr mare de persoane a fost interrelaționarea cu elevii de la clasă. 16 cadre didactice au considerat că aceasta este importantă în învățarea prin cooperare. Această competență „presupune disponibilități de comunicare cu elevii săi, menită să dezvolte la aceștia abilitățile sociale necesare integrării optime în colectiv. Toleranța și deschiderea față de nou, precum și încurajarea originalității răspunsurilor copiilor, va avea ca efect crearea de disponibilități asemănătoare elevilor săi în relațiile cu ceilalți.” (C. L. Oprea, 2009, p. 158)

Altă competență aleasă în număr mare de către cadrele didactice a fost cea empatică ce „presupune abilitatea de a lucra cu elevii reușind să se transpună în situațiile pe care aceștia le parcurg. În acest mod, profesorul își va cunoaște mai bine discipolii și va îmbunătăți efortul intelectual și fizic al elevilor.” (idem)

2. Credeți că aveți nevoie să îmbunătățiți strategiile de evaluare?

După ce am pus în temă și am condus cadrele didactice într-o reflecție asupra importanței comunicării și interrelaționării la clasă și implicit a competențelor necesare susținerii învățării prin cooperare, atenția se îndreaptă de această dată, mai accentuat și fără ocolișuri, asupra propriilor competențe de evaluare și la starea actuală a acestora. 16 persoane au realizat faptul că au mult de îmbunătățit în această privință, alte 5 au ales „puțin”, 3 „foarte mult”, și 1 „foarte puțin”. Aceste răspunsuri țin strict de situația și nivelul de dezvoltare la care se află fiecare cadru didactic în acest moment, și nu este de folos să judecăm sau să dezbatem pe acest subiect. Este de admirat sinceritatea cu care au abordat întrebarea, fapt care denotă că într-adevăr există o conștientizare a necesității de îmbunătățire, de înaintare. Competența didactică se dezvoltă pe măsura creșterii experienței profesionale. (Jinga, 1998)

3. Au existat situații în care ați realizat că elevii au înregistrat progres în învățare prin metodele de evaluare utilizate? Explicați/comentați

Această întrebare vine oarecum să liniștească conștiința profesorului care își reproșează faptul că nu a susținut succesul elevilor în învățare prin metode de evaluare mai puțin eficiente. Așadar, toți cei 25 chestionați, au realizat faptul că au avut ocazia să contribuie la progresul în învățare al elevilor. Cu siguranță că în memoria profesorilor care au meditat la această întrebare, s-au strâns amintiri care i-au înviorat și încurajat, privind retrospectiv la momentele în care au reușit ca, prin metodele de evaluare utilizate, elevii să prezinte progres în învățare. Gala Galaction spunea despre profesorii săi din liceu: „Acest dascăl m-a învățat adevărul capital că, în anii noștri de ucenicie, obiectul predat este de-a pururi secundar, partea uriașă este profesorul care predă. Toate sunt bune, toate sunt clare, toate sunt lesnicioase și fericite la studiul cel mai abstract, dacă magistrul de la catedră are puterea să îmbrace în logică și în primăveri tainele științei sale.” (Stroe Marcus, 1999, p 105).

4. Considerați că utilizarea metodelor interactive de evaluare influențează procesul de învățare al elevilor?

Prin acest item se conturează tema completă abordată prin acest chestionar. Dacă până în acest punct întrebările au fost formulate astfel încât să abordeze separat dimensiunea evaluării cu cea a învățării, acestea sunt puse în același enunț de data aceasta, ieșind în evidență legătura dintre ele. La această întrebare s-a răspuns în unanimitate cu “da”, ceea ce ne transmite că scopul urmărit, de a pune în evidență influența pe care o au metodele interactive de evaluare asupra procesului de învățare al elevilor, a fost realizat. Profesorii sunt conștienși de faptul că schimbându-ne pe noi, vom putea să-i schimbăm în bine și pe elevi. (Jude, 2010)

5. Credeți că este potrivit ca în activitatea de evaluare, aceasta să fie centrată pe învățare, accentul fiind pus pe inițiativa elevului de a reflecta la propriul proces de cunoaștere, învățând din greșeli? Explicați/comențați

Majoritatea cadrelor didactice au abordat legătura dintre inițiativa elevului de a reflecta la propriul proces de cunoaștere și progresul în învățare. Cadrelor didactice au avut în vedere în răspunsurile lor faptul că este imposibil să descoperim potențialul copilului și să susținem dezvoltarea armonioasă a acestuia dacă nu îi permitem copilului să greșească, astfel dezvoltându-și capacitatea de autoevaluare. Evaluarea ar trebui să fie cumva mai concretă, acoperind detalii despre fiecare copil în parte, vizând progresul individual.

PROGRAM DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT -STUDIU DE CAZ-

Prof. învă. preșcolar Andreea BORDEI
Școala Gimnazială „Voievod Litovoi”, GPN „Voievod Litovoi” Tg-Jiu

Numele și prenumele beneficiarului: D.I.

Data și locul nașterii: 28.11.2016

Domiciliul: Tg-Jiu

Școala: GPN „Voievod Litovoi”

Grupa: Mare

Echipa de lucru

- B.A.: prof. învă. Preșcolar

- C.A.: profesor itinerant/de sprijin

Problemele cu care se confruntă copilul/elevul/tânărul (rezultatele evaluării complexe):

Diagnostic medical: Deficiență mintală ușoară, sindrom hiperkinetic, retard în dezvoltarea limbajului.

Diagnostic educațional: Labilitate emoțională, autoagresivitate.

Domeniul cognitiv:

Copilul se află în stadiul preoperațional al gândirii și are o capacitate medie de asimilare a noilor informații. Structurile perceptiv- motrice de formă, mărime și culoare sunt însușite, dar uneori necesită sprijin din partea adultului. Cunoaște elemente de schemă corporală. Numără în concentrul 0-20 cu sprijin cu sprijin. Realizează cu sprijin corespondența număr-cantitate.

Asociază imaginile cu umbra lor.

Domeniul comunicare și limbaj:

Conform documentelor medicale, prezintă retard ușor în dezvoltarea cognitivă și de limbaj; întârziere în dezvoltarea limbajului expresiv și receptiv; dislalie polimorfă; sigmatism interdental;

Prezintă manifestări de tip ecolalic (repetă întrebările care îi sunt adresate). Cunoaște animalele domestice, dar nu face diferența între cele domestice și cele sălbatice. Cunoaște obiectele de îmbrăcăminte, anotimpurile cu sprijin, personajele din poveștile cunoscute. Face corespondența literă- imagine (de ex: litera A de la albină).

Domeniul psihomotor:

Prezintă manifestări stereotipe și agitație psihomotorie; lateralitate dominantă-stânga; manipulare bilaterală; nu prezintă deficiențe de coordonare; se deplasează independent. Necesită sprijin la realizarea grafismelor, la coloratul în contur, dar și la îmbinarea pieselor de puzzle.

Domeniul socio-afectiv și autonomie personală

Prezintă instabilitate în controlul emoțiilor și imaturitate afectivă, autoagresivitate. Copilul este implicat în activitățile familiale și de grup.

Prezintă deprinderi de autoservire și igienă personală. Controlul sfincterian este pe deplin instalat.

Priorități pentru modulul I, an școlar 2022/2023; obiectivele generale ale programului

Cognitive

- Dezvoltarea capacității de clasificare a obiectelor după criterii date (formă, mărime, culoare);
- Dezvoltarea capacității de a număra, recunoaște, ordona crescător numere naturale în centrul 0-20.

De comunicare și limbaj

- Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului oral;
- Dezvoltarea vocabularului (inclusiv literele mari de tipar) și a capacității de exprimare;
- Dezvoltarea capacității de exprimare în scris-grafisme și litere după model, cu sprijin.

Motrice și psihomotrice

- Dezvoltarea motricității fine și a percepției vizuale;
- Dezvoltarea abilității de a îmbina piesele de puzzle (2-6 piese) independent;
- Dezvoltarea capacității de a realiza grafisme-cu sprijin și independent.

Socio-afective

- Stimularea atenției, dezvoltarea capacității de menținere a atenției concentrate pe parcursul sarcinei de lucru;
- Formarea și dezvoltarea unor relații afective pozitive, de colaborare cu colegii;
- Implicarea în activități preșcolare și extrașcolare.

Activități ce vor fi realizate de membrii echipei:

- Prof. Înv. Preșcolar: activități diferențiate și metode de predare-evaluare adaptate diagnosticului, evaluarea curriculară etapială și finală în parteneriat cu profesorul de sprijin, colaborare cu întreaga echipă, întreveneri cu familia elevului.
- Prof. Sprijin/ itinerant: evaluarea psihopedagogică, evaluare curriculară, realizarea parteneriatelor cu echipa de lucru și în special cu cadrul didactic de la clasă, realizarea programului de intervenție personalizat, realizarea activităților de tip recuperatorii pe toate domeniile de dezvoltare, realizarea unor activități de grup, consilierea părinților, diseminare de informații, menținerea colaborării cu familia și cadrul didactic de la clasă.

Rolul și modul de implicare a părinților în program

- Se asigură că elevul frecventeză cu regularitate școala;
- Participă la ședințele de consiliere educațională;
- Continuă activitățile de recuperare ale elevului;
- Aplică întocmai cele explicate de cadrele didactice;
- Acceptă condițiile impuse de frecventarea instituției.

PROIECT EDUCAȚIONAL EXTRACURRICULAR, ÎN LUMEA CĂRȚILOR -STUDIU-

Prof. înv. preșcolar Andreea BORDEI
Școala Gimnazială „Voievod Litovoi”, GPN „Voievod Litovoi” Tg-Jiu

Trăind într-o lumea contemporană dominată de tehnologii moderne, copilul epocii noastre este mai mult un copil al mass- media și mai puțin , din nefericire, un copil al cărții.

În ultimii ani se observă o scădere a interesului față de lectură. Televizorul, jocurile video și calculatorul sunt cele care au „furat” interesul copiilor și chiar al adulților pentru a citi o carte. Unii părinți nu mai reprezintă un model pentru copil, din acest punct de vedere, pentru că nici ei nu citesc.

Sunt copii care nu au o bibliotecă acasă, probabil din cauza prețului din ce în ce mai mare al cărților sau din lipsa de interes a părinților față de acest domeniu. Instituțiile de învățământ sunt cele care trebuie să trezească interesul și dragostea pentru citit a copiilor.

Acest proiect își propune să trezească în sufletele fragile și averse de cunoaștere ale preșcolarilor dorința de a se apropia de carte, dorința de a citi, dorința de a pătrunde încă de mici în universul liniștit al unei biblioteci, respectul față de carte, față de cel care a scris-o .

Începând din grădiniță cu povestirile ilustrate, cu audiții și vizionări de diafilme sau chiar filme, până în școală când dorința de a citi le va îndrepta pașii către bibliotecă, sperăm ca prietenul nedespărțit și cel mai drag copiilor să fie socotită – cartea .

SCOPUL PROIECTULUI :

Apropierera preșcolarilor de carte și de limbajul scris, cultivarea gustului pentru lectură, pentru frumos, exersarea limbajului și a variatelor posibilităților de comunicare, prin activități în parteneriat cu biblioteca și cu școala.

OBIECTIVELE PROIECTULUI :

- formarea obișnuinței de a merge la bibliotecă, de a căuta cărți sau alte informații pe care aceasta le oferă;
- apropierea copiilor preșcolari de carte și de cuvântul scris
- formarea respectului față de carte și cultivarea dorinței de a o păstra în bună stare, pentru ca să poată fi citită de cât mai mulți copii;
- stabilirea unor relații de colaborare și prietenie între cele două colective, prin derularea în comun a activităților propuse ;
- conștientizarea părinților cu privire la rolul lor în formarea și dezvoltarea deprinderilor de precizie;

RESURSE MATERIALE :

- Materiale consumabile (mape, cartoane colorate, hârtie, lipici, culori, siluete decupate, foarfece, cărți de povești, ilustrații, fișe ,acuarele, pensule, șervețele
- Mediatizare : avizierul din grădiniță, grupurile de whatsapp ale celor 3 grupe: mică,mijlocie și mare

EVALUARE :

Expoziții cu lucrările copiilor, fotografii, cărți confecționate de preșcolari

CALENDARUL DE ACTIVITĂȚI CUPRINSE ÎN PROIECTUL EDUCAȚIONAL
EXTRACURRICULAR
« ÎN LUMEA CĂRȚILOR! »

4 octombrie 2022

Nr. crt.	DENUMIREA ACTIVITĂȚII	TIPUL DE ACTIVITATE	RESPONSABIL	LOCUL DESFĂȘURĂRII
1.	„Descoperim tainele cărților”	Prezentarea unor cărți de povești îndrăgite de copii	Grupa mică	G.P.N „ Voievod Litovoi” Sala de grupă
2.	„Cărți colorate”- lipire	Activitate practică	Grupa mijlocie Prof.înv.preșc.	G.P.N „ Voievod Litovoi” Sala de grup
3.	„ Cărțile minunate, de copii, create!”	Activitate practică	Grupa mare Prof.înv.preșc.	G.P.N „ Voievod Litovoi” Sala de grupă
4.	„ În vizită la biblioteca școlii ”	Prezentarea bibliotecii școlii	Toate grupele din unitate/Toate educatoarele d-na Bibliotecar	Biblioteca Școlii Gimnaziale „Voievod Litovoi”

CONCLUZII:

În cadrul acestui proiect am urmărit ca preșcolarii să înțeleagă termenul de „bibliotecă” explicat atât de doamna bibliotecar cât și de către doamnele educatoare prin convorbirile realizate în cadrul observării imaginilor cu biblioteca școlii , observarea existenței mai multor tipuri de cărți din cadrul „bibliotecilor” din sălile de grupă, cât și obținerea unei frumoase amintiri prin cărțile realizate de către preșcolari, semnele de carte , cărțile de povești prezentate cât și fotografiile din timpul desfășurării activităților de la toate grupele participante și să manifeste interes față de lucrul cu cartea cât și dorința de a citi.

STUDIU DE CAZ

Prof. înv. preșcolar **Andreea BORDEI**
Școala Gimnazială „Voievod Litovoi”, G.P.N. „Voievod Litovoi” Tg-Jiu

E.N.M. - fată, născută în Tg- Jiu, jud. Gorj, 30.07.2019

Diagnosticul:

1. Sindrom autist prin discontact; agresivitate psihică asupra propriei persoane, manifestări hiperchinetice.

2. Întârziere în dezvoltarea psihică și de limbaj

Anamneză personală:

Nașterea la 9 luni; gânguritul normal; mersul după 1 an; nonverbală până la 3 ani.

Dezvoltarea somatică, staturală și toracală în limitele normalului: aspect atrăgător, corp proporționat, expresie inteligentă.

Anamneza familială:

Este singurul copil, la naștere mama avea 31 ani și tatăl 32 ani. Mama este frizeriță, tatăl este șofer pe tir în Anglia. Regimul de viață este ordonat, echilibrat. Mama este o bună gospodină, devotată copilului și interesată de reușita ei. În relația cu ceilalți membri evoluția este bună, de la slabă cooperare și izolare într-o lume a lui cu dese crize, la relații bune cu mama și bunica ei. Fetița este în evidența CJRAE Tg- Jiu, jud. Gorj.

Examenul neurologic: EEG cu anomalii bioelectrice difuze fără leziuni decelabile cerebrale.

Recomandările:

-tratament cu neuroleptice, Respolept, Encefabol, Vitamine și Ritalin;
-integrarea în colectivitate și instituirea unui program educațional recuperatoriu, cuprinzând stimularea psihică și tratament logopedic.

De-a lungul internărilor avute până în prezent, câte două și apoi una în fiecare an observația clinică și reevaluările dezvoltării și comportamentului relevă evoluția favorabilă a Sindromului autist Scurtă caracterizare a modului de manifestare a sindromului autist (la începutul activității de terapie):

Prezintă puternice tulburări ale afectivității: la început nu-și recunoștea mama, nefiind atașat de ea (făcea confuzii între mamă și alte femei); nu reacționează când mama se îndepărtează. Râsul, plânsul, zâmbetul sunt neadecvate situației în care e pus copilul. Are reacții coleroase îndreptate asupra obiectelor și asupra propriei persoane. Prezintă opoziționism, labilitate neurovegetativă cu predominarea excitației, atenție labilă, slabă putere de concentrare. Se constată o mare dexteritate în mișcări, sereotipii (se poate juca la infinit cu același tip de joc). Nu suportă să fie atins, nu-l interesează jucăriile care întrușchipează oameni sau animale. Are mișcări grațioase, manipulează cu ușurință obiectele, este fascinat de obiectele mecanice. Vorbirea este aproape inexistentă, fără participarea emoțională.

Se remarcă caracterul reproductiv-imitativ (ecolalie) și nu cel de comunicare al limbajului, ecolaliile sunt imediate sau întârziate. Nu este atentă la ce i se spune; dă impresia că nu aude, nu-și fixează privirea asupra persoanelor din jur, nu caută contactul vizual cu acestea. Îi place muzica. Manifestă o mare abilitate în a-i manipula pe ceilalți pentru a-și satisface necesitățile, evită contactul cu ceilalți copii.

Nu se constată anomalii buco-linguo-faciale; vocea este normală; imaginile fonematice sunt labile și difuze; stereotipul dinamic articulator tulburat.

Examinarea:

Metoda de bază a fost observarea înregistrându-se dezvoltarea motrică, cunoașterea părților corpului, recunoașterea formelor, culorilor, orientarea spațială, noțiuni, răspunsuri la comenzi, număratul, folosirea creionului (înregistrarea comportamentului s-a făcut, pe cât posibil, în timp și medii diferite). În evaluare s-a folosit scara PORTIGE.

Principiul de bază în terapie a fost acela de a construi pornind de la ce poate copilul (folosind chiar sereotipurile și preferințele); de asemenea am urmărit reducerea treptată a ajutorului acordat copilului, stimularea și recompensarea inițiativelor ce vin din partea acestuia. Programul a fost foarte flexibil pentru a asigura adaptarea la situații noi, neprevăzute în program sau la dispoziția în care s-a aflat copilul și la posibile progrese.

Obiectivul fundamental al terapiei: formarea și dezvoltarea abilităților de comunicare. În acest scop instrucțiunile au fost simple, concrete, exprimate verbal și simultan cu imaginea. Al doilea obiectiv: formarea unei reprezentări generale despre lume și mediul în care ea se desfășoară, perceperea succesiunii momentelor zilei, formarea motivației, dezvoltarea capacității de a înțelege că te poți face înțeleș, dobândirea unei experiențe în legătura cu ceea ce este la un moment dat semnificativ.

Programul educațional terapeutic a fost alcătuit în conformitate cu aceste obiective, în vederea acționării pe diferite laturi: limbaj, memorie, atenție, gândire, afectivitate. Am urmărit inițial trezirea interesului și crearea unui tonus pozitiv. Am început cu emiterea onomatopeelor (izolat, în cântec, poezii), inițierea unor jocuri: umflat baloane, suflat în lumânări, etc). În activitate

am antrenat toți analizatorii. Învățarea cuvintelor și propozițiilor s-a realizat după modelul descris în literatura de specialitate pentru alalie (silabe duble, silabe, cuvinte asociate cu fenomene din natură, stări afective, cuvinte monosilabice, bisilabice și trisilabice).

Pentru trezirea interesului, dezvoltarea proceselor psihice cognitive, am apelat la procedee nonverbale: sortări de obiecte, domino-uri, puzzles, reproducerea gesturilor, formarea deprinderii de a asculta povești. Am lucrat mult cu setul de imagini Portige, cu diapozitive care urmăresc formarea noțiunilor de mărime, formă, culoare, poziție, succesiune spațială și temporală, denumire de acțiuni, formarea și dezvoltarea vocabularului (noțiuni ca: familie, fructe, legume, îmbrăcăminte, mobilier, rechizite). Permanent cuvintele însușite au fost legate de obiecte, imagini, demonstrații. Propozițiile au fost reluate, repetate de mai multe ori. Pentru memorarea, înțelegerea, compararea noțiunilor, folosirea propozițiilor și orientarea spațială și temporală am folosit mult material intuitiv și demonstrația. Jocurile folosite au fost de tipul: „Ghicește ce am ascuns!”, „Eu întreb tu răspunzi!”; am lucrat mult cu trusa Logi. Am trecut treptat la extensia propoziției de la 2-3 la 4-5 cuvinte. Am pus din ce în ce mai mult accent pe analiza și sinteza fonematică la nivel de propoziție, cuvânt, silabă. Pe bază de imagini am trecut la însușirea unor momente semnificative din poveste.

Progresele au fost semnificative, referitor la numărul de cuvinte însușite corect cât și la capacitatea de flexionare după număr și gen; a însușit și mimica și gestică, orientarea în schema corporală proprie și a altuia, în spațiu și timp. Fiind vorba de un copil autist a făcut salturi semnificative și pe linia socializării. Evoluția a fost de la ignorarea inițială a celor din jur și izolare, până la dorința de a coopera și de a fi remarcat. În prezent se simte bine în grup, comunică, cooperează.

Efectul tratamentului cu Ritalin s-a făcut simțit destul de repede: a dispărut instabilitatea psihomotorie, a crescut gradul de concentrare al atenției în timpul activităților. În relația afectivă cu profesorul logoped evoluția a fost foarte bună (simte dorința de a fi luat în brațe, mângâiat), îi place să fie lăudat și evidențiat. În cea mai mare parte, stereotipiile au dispărut: nu-l deranjează dacă ceva se modifică în mediul ambiant.

Continuă să frecventeze Cabinetul Logopedic pentru problemele de vocabular, expresivitatea citirii și povestirii, fiind supus unui program de terapie specifică. Terapia logopedică se desfășoară într-o atmosferă relaxantă, jocul fiind una dintre modalitățile principale ale obiectivelor învățării. Prin urmare, logopedul va ține seama de implicarea copilului și de plăcerea pe care trebuie să o resimtă în această activitate.

Colaborarea cu familia:

Părinții sunt cei mai aproape de copil, iar progresele se evidențiază mai repede dacă ei vor realiza o repetare a unor exerciții, cu frecvența și intensitatea pe care o recomandă logopedul. Ei trebuie să formeze o echipă cu acesta, creând, astfel, un mod de viață propice în care copilul să poată învăța. În acest sens, au loc întâlniri cu părinții, în mod regulat (o dată pe săptămână), când se discută progresul copilului și recomandările în ceea ce privește implicarea tot mai acută în recuperarea copilului, prin formarea abilităților și deprinderilor sociale.

MEREU CU EI, MEREU PENTRU EI PARTENERIAT EDUCAȚIONAL

Prof. Augusta-Daciana MARCU
Prof. Emilia-Maria ARDELEAN
Grădinița cu P.P. „Prichindelul Istet” Turda, jud. Cluj

Argument:

Grădinița și familia sunt doi factori primordiali în educația copiilor când se fac primii pași în viață. Acum se pun bazele unei personalități care mai tarziu va fi parte integrantă a unei societăți a cărei cerințe se diversifică în permanență. Grădinița trebuie să găsească o punte de legătură cu familia, prezentând părinților noi căi spre educație în beneficiul copiilor.

Educatorele, care preiau copiii, sunt de multe ori asaltate cu întrebări și cereri ale familiei care exprimă dorința de a deține în continuare controlul situației, fiind ocrotitori, grijulii, uneori marcându-se prin impulsul de a verifica toți factorii care acționează asupra copiilor lor: de la condițiile materiale, la modul în care personalul relaționează cu cei mici. Orice modificări în comportamentul copiilor, cu excepția celor absolut pozitive, devin pentru unii părinți motive de îngrijorare, de suspiciune și ridică semne de întrebare referitoare la influențele din grădiniță. Pe de altă parte, cadrele didactice au nevoie, oricum, de sprijinul familiei copiilor, atât pentru a prelua și dezvolta direcțiile de acțiune formativ-educative pe care le antrenează instituțional, cât și de a găsi rezolvări concrete la necesități de diverse categorii: financiare, practic-aplicative, organizaționale sau logistice.

Toate aceste motivații conduc către necesitatea unui parteneriat real, activ, cu implicare susținută a familiei, iar programul educativ să fie cunoscut și înțeles de către părinți și realizat printr-o colaborare strânsă între instituția familială și cea preșcolară.

Scupul: eficientizarea relației familie – grădiniță.

Obiective:

Cunoașterea individuală a copiilor, urmărind manifestarea lor în familie și grădiniță;

Folosirea unor metode eficiente pentru dezvoltarea psiho-afectivă;

Inițierea unor acțiuni comune, prin contactul direct al grupului de părinți cu persoane abilitate să desfășoare un proces educațional;

Găsirea unor soluții comune în educație;

Studierea unor cărți, documente, reviste de specialitate în vederea realizării unor dezbateri pe teme date;

Valorificarea unor experiențe personale;

Exprimarea opiniei participanților cu privire la acțiunile întreprinse în cadrul acestui parteneriat.

Încurajarea părinților în a face propuneri menite să aducă îmbunătățiri actului educațional din grădiniță/familie.

Părți implicate : părinți, bunici, copii, educatoare, consilier educațional, anturajul social al copilului.

Îndatoririle părinților:

Educatorea :

- să participe la fiecare întâlnire pentru a direcționa dezbaterile și a stimula prezența părinților;
- să consilieze problemele care se ivesc în educarea copiilor, studiind cărți și alte materiale de specialitate de ultimă oră;
- să îndemne la lectură/studiu, familiile copiilor, recomandându-le cele mai accesibile materiale de specialitate.

Familia

- participă benevol, dar are obligația de a contribui la asigurarea bunului mers al parteneriatului și al materialului utilizat;
- părinții sunt invitați să împrumute sau să cumpere cărți de specialitate;

Îndatoriri comune:

- pregătirea și asigurarea materialului de lucru (fișe, chestionare, cărți etc.);
- implicarea directă în cadrul activităților desfășurate și găsirea unor soluții în scopul rezolvării situațiilor de natură educațională.

Durata: un an școlar

Grup țintă: familiei copiilor

Locul de desfășurare : Grădiniță

Resurse umane: Educatoarele grupei, familiile copiilor.

Resurse materiale: cărți, reviste, calculator, CD-uri, cameră video, ecusoane, aparat foto.

Resurse financiare: autofinanțare, sponsorizări.

Modalități de realizare

Ședințe cu părinții;

Lectorate pe diverse teme;

Activități, la grupă, desfășurate împreună cu părinții;

Expoziții cu vânzare, având drept expunerea lucrărilor realizate de către copii, împreună cu părinții lor, în cadrul unor activități organizate la grădiniță;

Sărbătorirea zilei de naștere a copiilor/onomasticii acestora;

Serbări tematice.

CALENDARUL ACTIVITĂȚILOR

r. rt.	Perioada Tema	Conținuturi	Modalități de realizare	Responsabilități
.	Octombrie "Să ne cunoaștem mai bine!"	- prezentarea ofertei educationale, -alegerea opțiunilor.	- convorbire	-antrenarea părinților în discuții.
		-informare	Lectorat	Stimularea

STUDII DE SPECIALITATE

.	No iembrie “M ediul nou, gradinita”	părinților cu privire la necesitatea inițierii acestui proiect de parteneriat; - lecturarea unui referat;	Masă rotundă	comunicării; Discuții cu părinții preșcolariilor.
.	De cembrie “T ârgul de Crăciun”	informare părinților cu privire la necesitatea inițierii acestui proiect de parteneriat; - cofecționarea de felicitări și podoabe de Crăciun;	Masă rotundă Felicitări cofecționate împreună cu copiii.	Stimularea comunicării; Implicarea părinților în activitățile desfășurate cu diferite ocazii în grădiniță.
.	Ian uarie “A rată-mi ce simți!”	-prezentarea unui pachet de activități pentru dezvoltarea emoțională a preșcolariilor	Întâlnire cu consilierul educațional	Luarea la cunoștință de către părinți a micilor probleme întâmpinate de copii;
.	Ma rtie “Zi ua mamei”	- program artistic: “Pentru tine, mămica mea!” -lecturarea referatului cu tema „Serbarea-emoție, trăire.”	Moment artistic pentru marcarea evenimentului.	Dăruirea unor diplome speciale, mamelor.
.	Ap rilie “S ărbători creștine”	Expoziție cu felicitări de Paște realizate împreună părinte -copil	Felicitări cofecționate împreună cu copiii.	Implicarea părinților în activitățile desfășurate cu diferite ocazii în grădiniță.
.	Ma i “H rană sănătoasă pentru un corp sănătos”	-discutarea unor probleme de sănătate; - lecturarea unui referat privitor la tema propusă.	- chestionare; - dezbateri.	-antrenarea părinților în discuții; -distribuirea unor chestionare pentru părinți
.	Iun ie “L a final de grupa mica”	-prezentarea evaluării finale -realizarea unei petreceri de sfârșit de an școlar.	Masa rotunda petrecere	-ridicarea caietelor speciale și a portofoliilor. - participarea la serbarea copiilor.

Implementarea proiectului

La început au fost o întâlnire fără o temă anume. Apoi, împreună cu părinții, am elaborat o planificare orientativă în care am trecut toate problemele pentru care ei, părinții, solicitau soluții. Acest gen de activitate se bucură și acum de succes deplin, mizând, împreună cu părinții copiilor, pe necesitatea cunoașterii și educării copiilor prin influența pozitivă a celor doi factori educaționali: grădinița și familia.

Monitorizarea și implementarea proiectului

Întâlnirile cu părinții se desfășoară lunar, cu o durată de aproximativ două ore, timp în care se transmit informații cu specific educațional, se dau exemple de bune practici, se împărtășesc experiențe proprii. La finele fiecărei întâlniri prezint tema viitoare pentru a oferi părinților posibilitatea de a medita și de a aduna informații din sfera cotidiană, din experiențele personale, de a-și așterne pe hârtie nelămuririle și „de ce-urile” și a încerca să facem lumină, împreună, în această zonă atât de neclară pentru unele familii. Activitățile cu părinții îmbracă, de fiecare dată, o haină interactivă.

Diseminarea rezultatelor

În fiecare an școlar împărtășim experiența pozitivă rezultată în urma activității cu părinții de la grupa noastră, în cadrul parteneriatului cu familiile copiilor.

Finalizarea proiectului

De fiecare dată, la sfârșitul unui an școlar, părțile implicate în parteneriatul cu familiile copiilor se întâlnesc pentru a evalua activitatea derulată de-a lungul întregii perioade, reliefându-se aspectele pozitive, realizările de care s-au bucurat beneficiarii proiectului – părinții/copiii - și, nu în ultimul rând, concluziile și propunerile pe care le fac părinții copiilor pentru perfectarea acestei forme de activitate: parteneriatul coresponsabil cu partenerul educațional care se numește familia.

Convingerea noastră este că, împreună cu familia copilului, urmărind scopuri/obiective comune, grădinița reușește să contureze personalitatea omului în devenire, în cele mai optimiste culori.

Bibliografie:

Aburjdan, Anamaria Bianca

Jitariu, Alina Codruța

Dolean, Ioan;

Dolean, Dacian Dorin

„Dezvoltarea copilului de la întrebări și

neliniști și sprijin”, Editura Diana, Pitești, 2010

„Meseria de părinte”, Editura Aramis, București, 2002

PROIECT EDUCATIONAL DE ECOLOGIZARE, REDU, REUTILIZEAZĂ, RECICLEAZĂ

Prof. Bianca-Georgiana TOMOIU
Școala Gimnaziala „Ecaterina Teodorescu” Tg. Jiu, jud. Gorj

„Nu putem schimba pe alții, dar, dacă ne putem schimba pe noi înșine, putem înceta schimbarea înfatisării Pamântului”. (Melody Beattie)

Nr. Crt.	Denumirea activitatii	Obiective urmărite	Tipul activitatii	Responsabil	Participanți/ Invitați
1.	Educație ecologică “Natura prietena noastră!”	Formarea și cultivarea interesului pentru problematica degradării accentuate a mediului.	Prezentare PPT Activitate educațională de ecologizare	Educatore: Tomoiu Bianca Georgiana	Prescolarii grupei mijlocii
2.	Angajamentul meu pentru sustenabilitate	Crearea unor pancarde care să încurajeze la reciclare și ecologizare. Crearea unor cosuri de gunoi selective ce pot fi folosite pentru a recicla diferite materiale.	Atelier de confecționare a unor cosuri de gunoi selective, pancardă care să îndemne la oprirea poluării.	Educatore: Tomoiu Bianca	Prescolarii grupei mijlocii
3.		Folosirea deșeurilor pentru înfrumusețarea parcului; Atelier de confecționare a unor jucării din materiale reciclabile;	Atelier de confecționare a unor jucării din materiale reciclabile.	Educatore: Tomoiu Bianca Georgiana,	Prescolarii grupei mijlocii
4.	Un pom, o rază de soare	Prescolarii participă și cooperează alături de părinți în acțiuni practice de îngrijire și protejare a mediului; Să-și formeze deprinderi de plantare și	Activitate practic-gospodărească.	Educatorele: Tomoiu Bianca Georgiana,	Prescolarii grupei mijlocii

		<p>ocrotire a unui puiet și a spațiilor verzi din curtea școlii și vecinătatea acesteia; Să cunoască modul de folosire a uneltelor; Să conștientizeze importanța unui aer curat pentru o viață sănătoasă;</p>			
5.	Prietenii naturii	Realizarea și montarea de cuiburi artificiale pentru păsări.	Activitate practic-gospodareas-ca.	Educatoare: Tomoiu Bianca Georgiana	Prescolarii grupei mijlocii

Scopul esențial al educației ecologice la școlari este de a le forma bazele unei gândiri și atitudini centrate pe promovarea unui mediu natural propice vieții, de a le dezvolta spiritul de responsabilitate față de natură.

Proiectul urmărește implicarea elevilor, cadrelor didactice în acțiuni ecologice, dezvoltarea conștiinței și a conduitei ecologice la elevi bazată pe respectul față de natură și protecția mediului, transformarea comportamentelor cotidiene ale elevilor în stiluri de viață ecologice, economice, sănătoase și durabile prin întreținerea unui ambient curat, responsabilizarea pentru prevenirea poluării și gestionarea resurselor fără a periclita echilibrul mediului și sănătatea comunității.

Obiective:

- Dezvoltarea capacității elevilor de a desfășura activități ecologice variate în școală, în natură;
- Dezvoltarea unei atitudini pozitive față de protejarea mediului;
- Folosirea deșeurilor pentru realizarea unor costume interesante;
- Înfrumusețarea parcului din grădina școlii cu obiecte decorative și flori zâmbitoare;
- Construirea unor căsuțe pentru păsările și montarea lor în copacii din grădina școlii;
- Realizarea unor pancarte cu mesaje ecologice.

Resurse umane: prescolarii de la G.P.N "Ecatarina Teodoroiu", Targu Jiu.

Resurse materiale: Diplome "Angajamentul meu pentru sustenabilitate", PPT, acuarele, vopsea, pensule, cauciucuri reciclate, pomi, flori, sapa, cutii de carton, fise plastificate, text tematic, planșe, creioane colorate, mănuși, saci menajeri, obiecte de curățenie, fișe de lucru.

ZÂMBET DE COPIL PROIECT EDUCAȚIONAL

Înv. Alexandra-Nicoleta CHELSĂU
Liceul Tehnologic Energetic „Dragomir Hurmuzescu” Deva, jud. Hunedoara

ARGUMENT

Ziua Internațională a Copiilor - 1 Iunie oferă an de an un prilej de mare bucurie, o „întâlnire” fericită a celor mari cu cei mici, nu doar prin intermediul unor atenții și cadouri, ci și prin participarea împreună la acțiuni și evenimente inedite, atractive pentru copii și generatoare de amintiri și nostalgii pentru cei mari, care mai păstrează însă un crâmpei din sufletul lor ce copil.

Proiectul de față oferă o astfel de ocazie, de întâlnire a tuturor: copii, părinți, dascăli, într-o lume inocentă, hazlie, plină de neastâmpăr și energie: LUMEA COPILOR. Prin propunerile noastre copiii ne vor fi ghizi printr-o lume a jocurilor inocente.

SCOPUL PROIECTULUI:

- ☺ Desfășurarea unor activități menite să sărbătorească copiii și afirmarea lor prin limbajul universal al artei: muzică, dans, creație plastică;
- ☺ Dezvoltarea creativității;
- ☺ Realizarea unei atmosfere de sărbătoare pentru copii.

OBIECTIVELE PROIECTULUI:

- ✧ întărirea relațiilor de colaborare și prietenie dintre elevi;
- ✧ afirmarea talentului sportiv-artistic la toate activitățile cultural-educative;
- ✧ implicarea activă a elevilor în activitățile desfășurate;
- ✧ dezvoltarea aptitudinilor sportive;
- ✧ educarea și dezvoltarea simțului estetic, a dragostei pentru natură și a respectului pentru frumusețile ei;
- ✧ stimularea curiozității și a spiritului de echipă al copiilor;

COLABORATORI PROIECT:

- ✧ Învățătoare, părinții elevilor

GRUP ȚINTĂ:

- ✧ Elevii claselor pregătitoare, I, a II-a, a III-a, a IV-a

RESURSE PROIECT:

- Resurse umane: cadrele didactice partenere ale proiectului, elevii claselor implicate și părinții acestora;
- Resurse temporale: 30 mai – 3 iunie 2022;
- Resurse spațiale: sala de clasă, curtea școlii;
- Resurse materiale:
  - informaționale: reviste, site-uri web;
  - materiale: coli xerox, creioane colorate, carioci, cretă colorată, parașută pentru motricitate, mingi de plastic, baloane;
  - audio-video: calculator, aparat foto.

STRATEGIA DE REALIZARE:

- conversația, observația, exercițiul, munca în echipă, jocul didactic, jocul de rol;

MODALITĂȚI DE EVALUARE:

- Expoziție de desene, aprecieri verbale;

DISEMINAREA:

- Prezentarea proiectului la nivelul comisiei metodice a învățătorilor și la nivelul comunității locale;

ACTIVITĂȚI PROPUSE:

Nr. Crt.	Denumirea și conținutul activității	Loc de desfășurare	Data	Observații
1.	COPILUL ȘI COPILĂRIA ÎN LUME – convorbire - Informarea copiilor despre diverse acțiuni organizate în onoarea Zilei Copilului în diferite locuri din țară și din lume; - Prezentarea și explicarea drepturilor copilului;	Sala de clasă	30 mai 2022	
2.	SUNTEM COPII TALENTAȚI! - Desene cu cretă pe asfalt; - Desene pe tema copilăriei;	Curtea școlii Sala de clasă	31 mai	
3.	VERSURILE COPILĂRIEI - Memorarea unei poezii; - Învățarea unui cântec dedicate zilei de 1 iunie;	Sala de clasă	2 iunie	
4.	JOCURILE COPILĂRIEI - Jocuri de echipă, întreceri, ștefate;	Curtea școlii	3 iunie	

Proiectul educational „Zâmbet de copil” s-a finalizat printr-o zi distractivă dedicată jocurilor copilăriei. Elevii au participat la diferite jocuri și activități, întreceri și ștafete. Activitatea 4 intitulată „Jocurile copilăriei” a avut drept scop dezvoltarea spiritului de echipă, cultivarea fair-play-ului, întărirea relațiilor de colaborare și prietenie, precum și dezvoltarea aptitudinilor sportive ale elevilor.

În urma acestei activități, în particular, dar și în urma proiectului „Zâmbet de copil”, în general, elevii participanți au dat dovadă de altruism, prietenie, colaborare, interes, fiind

recompensați cu o surpriză dulce și baloane colorate.

SĂ IUBIM CĂRȚILE! PROIECT EDUCAȚIONAL

Prof. învă. primar Maricica-Monica CLEMENTE
Școala Gimnazială „I.D. Sîrbu” Petrla, Hunedoara

Copilul vine pe lume cu o zestre cognitivă. Cât de vaste și valoroase sunt aceste rechizite cognitive nu știm decât atunci când începem să le explorăm folosindu-ne de instrumentul cel mai la îndemână și anume CARTEA. Din primii ani de viață ai copilului, cel mai utilizat mijloc la care apelează părinții pentru a-i dezvolta copilului imaginația, creativitatea, pentru a le cultiva comportamente pozitive este CARTEA de povești. Mai târziu în grădiniță copilul interacționează direct cu cartea, iar la vârsta de 6-7 ani, când mediul înconjurător al copilului este mult mai extins, nivelul cognitiv este și mai dezvoltat, copilul resimte nevoia de a-și satisface unele curiozități și începe să întrebe „*de ce este așa?*”, „*cum se face?*”, „*din ce se face?*” ș.a.

Cartea trebuie să rămână chiar și în viața omului modern care tinde să stea mai mult în fața televizorului sau a calculatorului. Lectura rămâne una din cele mai intense, mai educative și mai răspândite activități. Cu cât copilul se apropie mai devreme de lectură cu atât mai importante și mai durabile vor fi efectele ei în domeniul limbajului, al comunicării precum și al comportamentului și al socializării.

Sărbătorind și Ziua Internațională a Inimii, am considerat un bun prilej de a ne arăta iubirea față de cărți. Elevii clasei a II-a C au discutat despre îngrijirea cărților, cum citim, ce citim și au promovat lectura prin împrumutul de carte și prin realizarea unor semne de carte personalizate.

Scopul proiectului:

Stimularea interesului pentru lectura individuală și colectivă în perioada preșcolară și școlară mică, în vederea dezvoltării și activizării vocabularului și a dobândirii tehnicilor de muncă intelectuală. Dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor în activități cât mai variate și bogate în conținut, cultivarea interesului pentru lectură, facilitarea integrării în mediul școlar, oferirea de suport pentru reușita școlară în ansamblul ei, fructificarea talentelor personale și corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale.

Obiectivele specifice pentru elevi, care au stat la baza activităților realizate au fost: formarea unei atitudini de grijă și respect față de carte, cunoașterea instituțiilor care se ocupă de apariția, distribuția și păstrarea cărților, formarea și dezvoltarea gustului pentru lectură, lărgirea ariei de informație a elevilor, creșterea interesului pentru cunoașterea realității, cultivarea sentimentelor, a convingerilor și a comportamentelor morale, cunoașterea și înțelegerea valorilor etice, definirea și aprecierea valorilor morale, formarea discernământului etnic, dezvoltarea și activizarea vocabularului, dezvoltarea capacității de exprimare, stimularea capacității creatoare, dezvoltarea capacității de a gândi și de a se exprima în conexiuni interdisciplinare și lărgirea orizontului imaginativ, al capacității de imaginare a unor universuri posibile ca o anticipare a lumii viitorului.

Activități derulate

”Drumul cărții” -Copiii vor viziona un PPT „Drumul cărții”, vor citi povestea „Povestea cărții de povești” și se vor purta discuții despre modul de realizare a unei cărți, punându-se accent pe valorificarea mesajului transmis: grija față de carte, prețuirea acesteia.

”Alege cartea”- Activitate la bibliotecă împreună cu elevii, bibliotecara alege anumite cărți (în funcție de propunerile elevilor). În ziua stabilită, clasa merge la bibliotecă. În sala de lectură citesc, au loc discuții, dezbateri.

Resurse materiale: Volume de cărți, hârtie xerox, videoproiector, aparat foto, markere, laptop, hârtie colorată, carton, carioci, creioane colorate.

Resurse umane: învățătoare, elevi, bibliotecara școlii

Rezultate anticipate: - familiarizarea copiilor cu atmosfera bibliotecii;

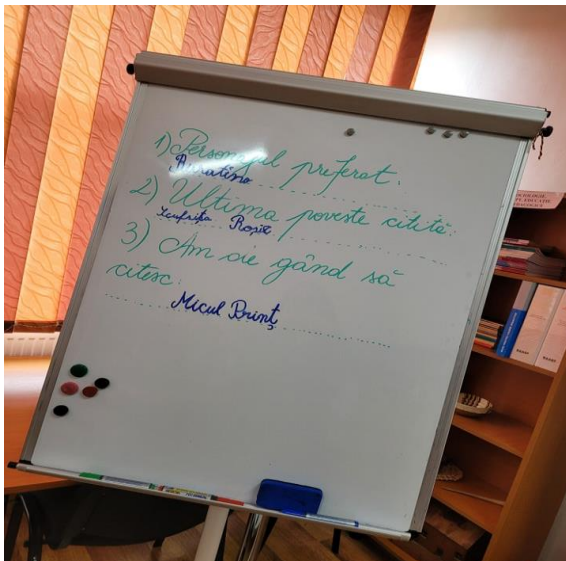
- cultivarea sensibilității, a exprimării corecte, coerente, expresive;

- transdisciplinaritatea -utilizarea cunoștințelor în cadrul altor discipline;

- creații artistico-plastice;

Monitorizare și evaluare:

- mediatizarea proiectului pe site-ul școlii aplicate a rezultatelor obținute pe parcursul derulării proiectului, a impactului pe care l-a avut asupra celor implicați. Proiectul se poate extinde și pe parcursul anilor școlari următori.

COMUNICAREA NONVIOLENTĂ – O METODĂ PENTRU PREVENIREA COMPORTAMENTELOR VIOLENTE

Prof. Daniela-Ramona CROITORU
Liceul „Ștefan Procopiu” Vaslui, jud. Vaslui

În anul școlar 2021-2022, am coordonat proiectul ”Exerciții de comunicare nonviolentă” prin intermediul căruia elevii din grupul țintă au explorat elementele caracteristice comunicării nonviolente (numită și comunicare cu empatie, comunicare plină de compasiune, un limbaj al vieții). Scopul proiectului a fost îmbunătățirea calitatii relațiilor elevilor cu ceilalți prin explorarea elementelor specifice comunicării nonviolente. Perioada de pandemie i-a făcut pe elevi mai stresați, mai furioși, mai agresivi. Chiar și cei care de cele mai multe ori sunt echilibrați și transmit energie pozitivă au momente de ”cădere”, arătând că emoțiile negative nu îi ocolesc și că au nevoie de sprijin și a fi înțeleși. În acest context, numărul manifestărilor de tip bullying a crescut. O soluție pentru a preveni manifestările de bullying o reprezintă organizarea de activități cu scopul de a dezvolta abilitățile socio-emoționale ale elevilor. Pornind de la aceste aspecte, s-a născut ideea unui proiect axat pe promovarea comunicării nonviolente, una dintre ”cele mai eficiente instrumente pentru sănătatea relațională” (Deepak Chopra), ”o metodă simplă, dar puternică, de a comunica într-un mod care satisface nevoile ambelor părți” (William Ury), ” Un mod revoluționar de a privi modul în care folosim cuvintele” (Wes Taylor).

Elevii din grupul țintă au participat la activitățile ”Introducere în comunicarea nonviolentă”, ”Puterea empatiei” și ”Gestionarea emoțiilor negative”. Marshall B. Rosenberg este psihologul care a pus bazele comunicării nonviolente în anii 60 din dorința lui de a oferi oamenilor o alternativă la violența pe care el însuși a experimentat-o în tinerețe. Comunicarea Nonviolentă ne oferă instrumente concrete pentru crearea de relații bazate pe compasiune, înțelegere și respect reciproc.

În cadrul primei activități, ”Introducere în comunicarea nonviolentă”, elevii au descoperit și au exersat cele 4 componente ale comunicării nonviolente anume: observarea fără judecată, identificarea sentimentelor și emoțiilor, identificarea nevoilor și formularea cererii.

Faza ”O” - Primul pas al CNV se referă la separarea observației de evaluare/judecată. Atunci când amestecăm observația cu evaluarea, posibilitatea ca ceilalți să audă mesajul pe care dorim să îl transmitem se diminuează. Ceilalți vor auzi critici și vor avea reacții de rezistență la ceea ce spunem.

Faza ”S”-Al doilea pas în comunicarea nonviolentă este identificarea și exprimarea sentimentelor și a emoțiilor. Sentimentele trebuie separate de gânduri. Separă ceea ce simți de ceea ce crezi că ești. În loc de ”Simt că sunt inutil” spune ”Mă simt frustrat/Sunt frustrat deoarece nu mi s-a solicitat ajutorul.”. În loc de ”Mă simt de parcă aș trăi cu un zid” spune ”Sunt iritată pentru că soțul meu comunică prea puțin”. O propoziție care începe prin ”Simt că...” nu exprimă o stare emoțională, ci gânduri (ceea ce cred că se întâmplă sau ceea ce cred că se va întâmpla: Simt că vecinul meu nu mă suportă, Simt că voi fi concediat.)

Faza "N"-Al treilea pas al Comunicării Nonviolente este conștientizarea originii sentimentelor noastre. Ce fac ceilalți poate fi un stimul pentru sentimentele noastre, dar nu cauza lor. Sentimentele noastre rezultă din felul în care alegem să primim ceea ce spun sau fac ceilalți, din nevoile și așteptările noastre în acel moment. Conectează-ți sentimentele la nevoi: "Mă simt ... pentru că am nevoie de ...".

Faza "C" - Când nevoile noastre nu sunt împlinite, după ce exprimăm ce observăm, simțim și avem nevoie, continuăm cu o cerință specifică: cerem să fie întreprinse acțiuni care ar putea duce la împlinirea nevoilor respective. Atunci când formulezi cerințe, folosește un limbaj afirmativ, clar, concret și centrat pe acțiuni. Atunci când cerințele sunt exprimate printr-o negație, oamenii nu înțeleg bine ce li se cere. În plus, cerințele negative tind să provoace rezistență. Trebuie să exprimăm ceea ce dorim, nu ceea ce nu dorim. Astfel, cerințele trebuie formulate sub forma unor acțiuni concrete pe care ceilalți să le poată îndeplini. Trebuie folosit un limbaj clar, fără exprimări vagi, abstracte sau ambigue. Adesea, oamenii folosesc un limbaj vag și abstract pentru a arăta cum am dori ca ceilalți să se simtă sau să fie, fără să numească o acțiune concretă pe care ceilalți să o poată face.

Elevii au aflat ce înseamnă comunicarea nonviolentă, au conștientizat că acest limbaj ne ajută să ne conectăm cu noi înșine și cu ceilalți într-un mod care permite compasiunii noastre înnăscute să se manifeste, că dezvoltă ascultarea profundă, respectul, empatia și generează o dorință reciprocă de a dăruia din inimă. Elevii și-au îmbunătățit vocabularul cu cuvinte care desemnează sentimente, emoții și nevoi pentru a le putea identifica și exprima clar.

Cu prilejul activității "Puterea empatiei", elevii au înțeles ce înseamnă empatia, au conștientizat importanța empatiei în viața de zi cu zi și au dezvoltat și exersat abilități de exprimare empatică față de ceilalți. Empatia este un element esențial al comunicării nonviolente. Comunicarea nonviolentă are două părți: exprimarea onestă (ce observăm, ce simțim, ce nevoi avem și ce dorim să solicităm pentru a ne îmbogăți viața) și ascultarea empatică (aplicarea celor 4 elemente ale comunicării nonviolente când ascultăm ce observă, simt, au nevoie și cer ceilalți). Elevii au înțeles diferențele dintre empatie și simpatie, dintre empatie și compasiune și au conștientizat faptul că empatia este o abilitate care poate fi învățată și dezvoltată dar doar dacă oamenii sunt dispuși să facă modificări în modul în care relaționează cu ceilalți. Motto-ul activității: "Când oamenii vorbesc, ascultă-i cu toată ființa ta. Majoritatea oamenilor nu ascultă niciodată." (Ernest Hemingway).

La activitatea cu titlul "Gestionarea emoțiilor negative", elevii au discutat despre emoțiile negative și gestionarea furiei din perspectiva comunicării nonviolente. Tema furiei reprezintă o oportunitate de a explora mai profund comunicarea nonviolentă care nu încurajează ignorarea, strivirea sau înghițirea furiei ci exprimarea ei pe deplin și cu toată ființa. Emoțiile negative ascund nevoi neîmplinite. Emoțiile noastre sunt mesagerii propriilor noastre nevoi neîmplinite. Dacă ești furios, nu acționa imediat! I-ați un timp pentru a examina situația și pentru a descoperi nevoia care trebuie îndeplinită. Acționând astfel, ai oportunitatea de a rezolva situația de așa natură încât să-i satisfacă pe mai mulți. Motto-ul activității: "Exprimă-ți furia respectând-l pe celălalt!"

Elevii au învățat cei patru pași pentru exprimarea furiei din perspectiva comunicării nonviolente. Primul pas: Ne oprim și respirăm. Primul pas este să ne oprim, să respirăm și să nu facem nimic altceva. Ne abținem să facem orice ar putea să-l blameze sau să-l pedepsească pe celălalt. Pur și simplu, rămânem în tăcere. Al doilea pas: Identificăm gândurile acuzatoare. Simțim furie, ne oprim și recunoaștem gândurile care ne vin în minte. Al treilea pas este să ne conectăm la

nevoile din spatele gândurilor noastre. Al patrulea pas: ne exprimăm sentimentele și nevoile neîmplinite. Pentru a ne exprima pe deplin, acum deschidem gura și ne spunem furia. Numai că furia s-a transformat în nevoi și sentimente asociate cu nevoile. Pentru a verbaliza sentimentele este posibil să avem nevoie de mult curaj. E ușor să te înfurii și să îi critici pe ceilalți. De fapt, chiar s-ar putea să ne facă plăcere acest lucru. Dar să cobori la nivelul nevoilor și sentimentelor profunde este ceva superior. Pentru a ne exprima deplin furia, putem să ne adresăm celeilalte persoane printr-un mesaj care respectă cele 4 etape ale comunicării nonviolente: observație, sentimente, nevoi, cerințe.

Elevii au conștientizat faptul că urmând pașii comunicării nonviolente vor facilita deschiderea unui dialog despre ceea ce simt cu adevărat. Nu este vorba de a-l judeca pe celălalt, ci de a-i spune cum l-a făcut să se simtă comportamentul lui. Procesul celor 4 pași nu garantează că ne vom satisface nevoile de fiecare dată. Dar procesul creează premisele pentru ca noi să ne exprimăm mai detașat, mai corect, mai sincer. Folosind această tehnică – chiar și numai o dată pe zi – ne creștem șansele pentru a ne îndeplini nevoile.

Marshall Rosenberg, psihologul care a pus bazele comunicării nonviolente, a ales girafa și șacalul pentru a simboliza două comportamente diferite pe care o persoana le poate avea într-o anumită situație. Limbajul șacalului este un mod de comunicare agresiv față de interlocutor iar scopul principal nu este înțelegerea, ci doar victoria, atingerea scopului de către emițătorul mesajului. Dialogul este perceput ca o confruntare, în timp ce sentimentele și emoțiile celeilalte părți sunt ignorate. Limbajul șacalului se regăsește în generalizări, judecăți moralizatoare, comparații cu alte persoane, evaluări directe. Simbolul celui de-al doilea mod de comunicare este girafa. De ce acest animal? Girafa se remarcă datorită gâtului său foarte lung, ceea ce îi permite să vadă lucrurile mai clar decât alte ființe, cuprinzând cu privirea întreg peisajul, nu doar un singur detaliu. Girafa este un animal calm, detașat, ea își permite să privească în tihnă lucrurile exact așa cum sunt, poate face o observație pură. Girafa este cunoscută, de asemenea, datorită inimii sale foarte mari, fiind percepută ca un animal sensibil și empatic.

În încheiere, vă propunem câteva jocuri pentru consolidarea informațiilor despre comunicarea nonviolentă: <https://view.genial.ly/61ac9302ddff6e0dfa6cc90f/interactive-content-comunicarea-nonviolenta> Jocurile sunt realizate pe platforma Wordwall: Etapele comunicării nonviolente – Joc de tip ”Clasament”, Observație sau evaluare? – Joc de tip ”Chestionar”, Exprimarea sentimentelor – Joc de tip ”Sortare în funcție de grup”, Recunoașterea nevoilor - Joc de tip ”Chestionar”, Exprimarea cererii - Joc de tip ”Sortare în funcție de grup”, Sentimente și emoții atunci când nevoile ne sunt împlinite – Jocul de tip ”Transportor”, Sentimente și emoții atunci când nevoile noastre nu ne sunt împlinite - Jocul de tip ”Transportor”, Nevoi și valori umane universale - Joc de tip ”Sortare în funcție de grup”.

Pentru a practica comunicarea nonviolentă, avem nevoie să avansăm încet, să ne gândim atent înainte să vorbim și adesea să inspirăm adânc și să nu spunem nimic. Atât învățarea procesului, cât și aplicarea lui necesită timp.

Bibliografie:

- Francoise Keller, *Exerciții de comunicare nonviolentă*, Editura Treri, București, 2016;
Marshall B. Rosenberg. *Comunicarea nonviolentă. Un limbaj al vieții*, Casa Editorială Ponte, București, 2014.

EDUCAȚIE PRIN LECTURĂ

Prof. Daniela-Ramona CROITORU
Liceul „Ștefan Procopiu” Vaslui, jud. Vaslui

Liceul "Ștefan Procopiu" Vaslui este beneficiarul unui grant în cadrul Proiectului privind Învățământul Secundar/Romanian Secondary Education Project–ROSE. Proiectul cu titlul "Pași spre succes!" (PASS) este implementat în perioada octombrie 2018- octombrie 2022. Obiectivul general al proiectului PASS: sprijinirea elevilor de la învățământul liceal, filiera tehnologică, în vederea creșterii șanselor de reușită în plan școlar, personal, profesional. Aproximativ 90% din elevii participanți la activitățile proiectului sunt selectați dintre cei care aparțin grupurilor dezavantajate (proveniența din mediul rural, dificultăți financiare, cu unul sau ambii părinți plecați în străinătate, din familii dezorganizate, cu părinți divorțați sau aflați în plasament, cu dificultăți de învățare și rezultate slabe atât la evaluarea națională, cât și la clasă, orfani, rromi, etc.).

În cadrul proiectului sunt organizate mai multe tipuri de activități precum activități pedagogice și de sprijin ("Și eu pot!" – activități remediale la limba și literatura română, matematică, geografie, logică, biologie, "Pași spre dezvoltarea personală" – activități de consiliere și dezvoltare personală, "Sunt informat, iau decizii bune!" – activități de consiliere în orientarea în carieră) și activități extracurriculare ("Educație prin lectură", "Decizii pentru un stil de viață sănătos"). În anul școlar 2021-2022, aceste activități s-au desfășurat atât în mediul online, cât și cu prezență fizică.

În cadrul acestui proiect fac parte atât din echipa de management și cât și din echipele de profesori care au rolul de a implementa activitățile extracurriculare "Educație prin lectură". În cadrul activităților extracurriculare, pe parcursul celor 4 ani, au fost implementate 32 de ateliere de educație informală "Educație prin lectură" (câte 8 activități în fiecare an). Aceste ateliere de educație nonformală au fost axate pe aplicarea de strategii și metode de optimizare a lecturii (texte literare și non literare): lectură, exerciții de comprehensiune a textelor, sumarizarea textelor, dezbateri, formulare și argumentare puncte de vedere pornind de la texte literare și nonliterare, concursuri literare etc. Obiectivul general al acestor activități a fost promovarea lecturii în rândul liceenilor prin valorificarea literaturii și a povestirilor scurte ca instrumente de dezvoltare personală.

Activitățile au la bază scurte povestiri precum "Darul magilor" de O. Henry, "Doamna, sau tigru?" de Frank R. Stockton, "Milionarul model" de Oscar Wilde, "Colierul" de Guy de Maupassant, „Domnul Știe Tot" de William Somerset Maugham. Prin intermediul acestor povestiri scurte elevii au explorat natura umană și diverse modele comportamentale, și-au dezvoltat imaginația și gândirea critică, au căutat soluții la probleme de viață. Elevii au fost încurajați să facă conexiuni între povestire și experiențele personale. Elevii au lucrat în echipă și și-au dezvoltat competențele de a interpreta situații și acțiuni, de a formula opinii privind lecțiile de viață oferite de povestirile scurte selectate. Au fost abordate teme interesante precum valorile și virtuțile umane, generozitatea, automotivarea, rezolvarea problemelor, luarea deciziilor, frumusețea umană, prejudecăți și stereotipuri etc. Aceste planuri de activități au fost elaborate în cadrul unui parteneriat strategic ERASMUS+ "Skills for Life: Literacy" (SLL) pe care Liceul "Ștefan Procopiu" l-a coordonat în perioada 2014-2016.

În cadrul activităților au fost aplicate diverse strategii de lectură și comprehensiune a textului. Unele dintre aceste strategii s-au aplicat înainte de lectură („Anticiparea”, „Tea party”, „Primele rânduri”, „Think-Pair-Share”), altele în timpul lecturii („Spune ceva”, „Citirea printre rânduri”, metoda GIST, „Gândește cu glas tare”, „Mozaicul”, „Învățarea reciprocă”, „Pune întrebări”) sau după lectură („Scala”, „Cineva a dorit dar...”, „Strategia 5-4-3-2-1”, „Strategia 3-2-1”, „Piramida 1-2-3-4-5”). Unele strategii au constat în sistematizarea informațiilor pe baza unor organizatori grafici („Diagrama Venn”, „Scheletul de pește”, „Copacul ideilor”, „Harta povestirii”, „Lanțul evenimentelor”, „Pânza de paianjen”, „Modelul Frayer”).

Valențele formative care recomandă folosirea acestor metode și strategii în scopul modernizării și eficientizării actului didactic sunt numeroase: asigură un demers interactiv al actului de predare-învățare-evaluare, adaptat nevoilor de individualizare a sarcinilor de lucru pentru fiecare elev, valorificând și stimulând potențialul creativ și original al acestuia, asigură o mai bună punere în practică a cunoștințelor, încurajează lectura și înțelegerea textelor, asigură exersarea priceperilor și capacităților în diverse contexte și situații, dezvoltă motivația pentru învățare și gândirea critică, transformă elevul din obiect în subiect al învățării, elevul devenind coparticipant la propria formare. Aceste metode îl ajută pe elev să caute, să cerceteze, să găsească singur cunoștințele pe care urmează să și le însușească, să afle singur soluțiile la probleme, să prelucreze cunoștințele. Aceste metode îl învață pe elev să lucreze independent, pregătindu-l astfel pentru educația permanentă.

Printre metodele utilizate des în cadrul activităților „Educație prin lectură” se numără: G.I.S.T., „Cineva a vrut, dar ...”, „Cele mai/măi puțin importante informații”, hărți conceptuale, generarea de întrebări.

Metoda G.I.S.T. (Generarea de Interacțiuni între Scheme și Texte) presupune citirea treptată de către elevi a textului și rezumarea paragrafelor în maxim 20 de cuvinte (sau mai puțin). La finalul povestirii, se solicită elevilor să realizeze un rezumat în 20 sau mai puține cuvinte.

Metoda „Cineva a vrut, dar ...” descompune sarcina de a rezuma prin următoarele întrebări: Cine este acel Cineva (un personaj principal) ?, Ce a vrut acel cineva?, Dar ce s-a întâmplat (conflictul) ?, Cum s-a rezolvat totul ?. Se folosesc patru coloane. Uneori elevii cu competențe scăzute de literație sunt deseori reticenți în a realiza un rezumat, dar această strategie îi impulsionează să răspundă la cele 4 întrebări. Strategia poate fi una dintre cele mai puternice instrumente de sinteză pe care să le predați elevilor dumneavoastră.

Metoda „Cele mai/măi puțin importante informații” are ca scop identificarea ideii principale a textului făcând distincția între cele mai importante și mai puțin importante informații. Elevii sunt familiarizați cu textul și vor emite judecăți cu privire la conținutul acestuia, vor lucra în colaborare cu un partener - cu ajutorul lecturii, luării de notițe și a strategiilor orale - pentru a desprinde sensul textului.

Hărțile conceptuale presupun organizarea materialului în jurul anumitor termeni cheie (diagramă utilizată pentru a organiza informația în formă vizuală). Se plasează în centru tema principală, iar în jurul lui se vor plasa conceptele conexe și ideile derivate. Avantaje ale hărților conceptuale:

- organizarea structurată a informațiilor deoarece permit reprezentarea vizuală, sub formă de diagrame și a legăturilor între ele, a unor concepte și idei aparent independente. Realizarea unei hărți conceptuale presupune comparații, analize, raționamente, clasificări, ierarhizări facilitând astfel gândirea logică.

- înțelegerea globală a informațiilor deoarece permit realizarea unei imagini generale de ansamblu (Big Picture) care facilitează înțelegerea conținuturilor, reținerea mai ușoară și durabilă, precum și consolidarea eficientă a acestora. Harta conceptuală oferă elevului posibilitatea „să vadă pădurea, nu doar copacii”.
- sistematizarea informațiilor deoarece relațiile dintre concepte sunt evidențiate fără a fi necesare alte explicații teoretice.
- pot fi utilizate la toate discipline, permițând și conexiuni interdisciplinare;
- pot fi utilizate atât ca instrumente de predare-învățare, cât și de evaluare;

Această metodă îi face pe elevi să devină activi în propriul proces de învățare, să asimileze cunoștințe, priceperi și deprinderi având la bază cunoștințe, priceperi și deprinderi deja existente. Dezavantaje ale hărților conceptuale: timpul solicitat, nivelul ridicat al standardizării, rigoarea și ordinea în care subiectul trebuie să lucreze.

Metoda ”Generarea de întrebări” poate fi aplicată atât în timpul citirii textului din manual de către un elev, cât și după finalizarea lecturii. Prin generarea de întrebări, elevii devin conștienți dacă pot răspunde la întrebări și dacă înțeleg ceea ce citesc. Elevii învață să-și pună întrebări care le solicită să combine informații din diferite segmente de text.

- CUNOAȘTEREA - Identificarea și actualizarea de informații (Cine, ce, când, unde, cum ..... , Descrieți .....).
- ÎNȚELEGEREA - organizarea și selectia de fapte și idei (Repovesteți ..... în propriile cuvinte., Care este ideea principală a .....?).
- APLICAREA - utilizarea de fapte, reguli, principii (Cum este ..... un exemplu de .....?, Cum este ..... legat de .....?, De ce este important .....?).
- ANALIZA - Separarea unui întreg în părți componente (Care sunt părțile caracteristice ale .....?, Clasifică ..... conform .....?, Schița/diagrama....., Cum se compară ..... /în contrast cu ....., Ce dovezi se pot enumera.....?).
- SINTEZA (inferența) - Combinație de idei pentru a forma un nou întreg (Ce ai prezice/alte de la .....?, Ce idei puteți adăuga la .....?, Cum ați crea/proiecta un nou .....?, Ce se poate întâmpla dacă ai combinat cu .....?, Ce soluții ați sugera pentru ...?).
- EVALUARE A- elaborarea unor opinii, hotărâri sau decizii (Ești de acord .... , Ce crezi despre ..... ?, Care este cel mai important .....?, Ce decideți despre .....?, Ce criterii ați folosi pentru a evalua ...?).

Participând la astfel de activități bazate pe aceste povestiri scurte, elevii au conștientizat că literatura este un instrument important care le poate învăța lecții importante, îi provoacă să pună întrebări, să găsească soluții și îi determină să gândească, să facă conexiuni. Elevii au învățat că literatura poate fi ca un puzzle care așteaptă fie descoperit.

Literația înseamnă înțelegerea, folosirea și reflectarea asupra textelor scrise, cu scopul de a ne dezvolta cunoașterea și potențialul, pentru a deveni indivizi activi în societate. Literația înseamnă cinci lucruri esențiale: lectura textului, înțelegerea mesajului, realizarea conexiunilor, formarea unui punct de vedere și exprimarea acestuia în scris sau oral. Potrivit specialiștilor, în UE există astăzi o ”criză a literației”. De asemenea, sintagme precum ”criza lecturii”, ”moartea cititorului adolescent”, „analfabetism funcțional” sunt realități ale școlii și societății românești. Analfabetismul funcțional se referă la persoanele care știu să citească, dar nu înțeleg ceea ce au citit și este una dintre problemele învățământului românesc actual.

În încheiere, recomand lucrarea ”50 de metode de instruire pentru a facilita înțelegerea unui text” (autori: Douglas Fisher, William G. Brozo, Nancy Frey, Gay Ivey) care oferă sprijin profesorilor pentru a-i ajuta pe elevi să înțeleagă mai bine ceea ce citesc.

DESPRE SCHIMBĂRILE POSIBILE LA NIVELUL PROCESULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT PENTRU FORMAREA/DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR- CHEIE

Prof. înv. preșcolar Mădălina DINCĂ
Grădinița cu P.P. „Alexandrina Simionescu Ghica” Târgoviște, Dâmbovița

În prezent, *politicile și strategiile educaționale europene* sunt orientate în primul rând spre *educația în spiritul cetățeniei democratice și al coeziunii sociale*. Sistemele de învățământ trebuie să facă față diverselor provocări, evoluții și probleme legate atât de domeniul propriu al învățământului, cât și de societate, în ansamblu. În aceste condiții *crește rolul educației* ca factor ce contribuie în mod hotărâtor la coeziunea socială. Educația pentru o cetățenie activă și conștientă începe încă de la grădiniță și continuă pe tot parcursul vieții prin promovarea unor valori fundamentale, ca: *inserția, toleranța, simțul responsabilității, rațiunea și obiectivitatea*. Totuși trebuie să fim conștienți de faptul că educația nu este un medicament minune, ea nu poate rezolva de una singură ansamblul de probleme ale societății.

Recomandarea Consiliului UE din 13.07.2018 privind *Programul național de reformă al României pentru 2018* prevede ca țara noastră să întreprindă acțiuni astfel încât să îmbunătățească programele de actualizare a competențelor și să ofere un învățământ general de calitate. Ca atare, *Strategia educației și formării profesionale din România* a avut ca obiective: *scăderea abandonului școlar timpuriu* din sistemele de educație și formare, care ar trebui să ajungă sub 10%, iar cel puțin 95% dintre copiii cu vârsta cuprinsă între patru ani și vârsta pentru înscrierea obligatorie la școala primară ar trebui să beneficieze de educație preșcolară. Și cu toate acestea, România continuă să se situeze pe penultimul loc între țările europene participante în programul PISA.

O privire de ansamblu, orientată spre evoluția curriculumului în alte state, relevă dinamica politicilor în domeniu, exprimată prin schimbări, mai mult sau mai puțin periodice, prin actualizări și reforme, în funcție de mai multe variabile – idealul educațional, rezultatele unor cercetări, experimente sau studii, evoluția societăților respective, natura și amploarea schimbărilor urmărite.

În țara noastră, atât politicile educaționale, cât și curriculumul național, elaborat și aplicat în decursul ultimului deceniu, exprimă o *ritmizare a schimbărilor și a ajustărilor*, fapt care a condus la o *racordare a politicilor educaționale ale României cu politicile la nivel european*.

Grădinița în România are ca obiect de activitate *realizarea unui proces educațional optim dezvoltării armonioase a personalității copiilor* de 3-6 ani, în conformitate cu *Legea Educației Naționale* și cu *Regulamentul de Organizare și Funcționare a Unităților de Învățământ Preuniversitar*. Noul *Curriculum pentru educație timpurie* (2019) aduce o viziune îmbunătățită

asupra educației pentru acest segment de vârstă, înglobată în conținutul programei, în *Metodologia de aplicare a planului de învățământ pentru educația timpurie*, în *Scrisori metodice* și recomandări, în *ghiduri și îndrumătoare metodice* avizate de Minister, constituind un demers complex, care valorifică contribuțiile anterioare, experiența și practicile reușite în domeniul educației timpurii din România.

În *Curriculum* se admite faptul că *inițierea și adoptarea unor schimbări relevante, cu valoare constructivă*, ce au la bază reușitele și progresele realizate până acum, vor conduce la:

- ✓ generalizarea învățământului preșcolar,
- ✓ promovarea obligativității acestuia,
- ✓ promovarea avantajelor educației de la vârste fragede,
- ✓ investiția în infrastructura educațională,
- ✓ formarea cadrelor didactice și a celorlalți actori care intră în contact cu copilul preșcolar,
- ✓ promovarea și implementarea unor noi abordări educaționale etc.

În continuare prezint ideile mele despre schimbările posibile și modalitățile de consiliere a cadrelor didactice inspectate pe problematica schimbărilor:

➤ **Organizarea și conducerea activităților didactice**

Educatorea trebuie să cunoască toate politicile actuale ce vizează sistemul de educație și să utilizeze cu precădere metodologia organizării și desfășurării activităților instructiv-educative în învățământul preșcolar. Educatorea inspectată trebuie consiliată astfel încât :

- să investigheze și soluționeze problemele specifice grădiniței,
- să asigure adecvarea conținuturilor și a strategiilor de instruire la particularitățile individuale și de grup ale prescolarilor.
- să accesibilizeze la nivelul grupei conținuturile programei școlare,
- să manifeste creativitate în conceperea și conducerea activităților instructiv-educative orientând acțiunea și gândirea copiilor.

➤ **Redefinirea profesiei de dascăl, a rolului nobil în societate al acestuia.**

Punctul de plecare îl reprezintă cadrul formal de pregătire inițială și continuă a viitoarei generații de educatoare. Există *Regulamentul de organizare și desfășurare a pregătirii practice de specialitate (practica pedagogică) la clasele din filiera vocatională, profil pedagogic* (OMEC nr. 4812/2020), însă portofoliul elevelor/studentelor de practică pedagogică este unul subțire. Ar trebui alocate tot atâtea resurse umane/de timp astfel încât să susțină activități demonstrative pentru toate tipurile de lecții, pentru toate domeniile de dezvoltare, inclusiv pentru fiecare mijloc de realizare a acestora, la toate cele 3 grupe de preșcolari. Abia după ce le experimentează pe toate, viitoarea educatoare poate să înțeleagă programa școlară și ce rezultate să aștepte de la fiecare copil.

➤ **Dobândirea unor competențe complementare, cum ar fi predarea asistată de calculator**

În acest context al pandemiei COVID, este cu atât mai necesar ca fiecare educatoare să aibă competențe digitale. Competențele profesionale ale personalului didactic trebuie puse în serviciul dezvoltării copiilor și a altor beneficiari ai procesului de învățământ.

La nivelul Comisiilor de curriculum, aș implementa activități de instruire TIC, invitând și profesori de informatică de la școli. Nu toate educatoarele știu să folosească dispozitive, platforme informatice (Zoom sau Google Teams), iar transmiterea unor materiale pe grupurile de WhatsApp părinților nu are eficiență. Educatoarea trebuie consiliată cum să:

- proiecteze experiențe de învățare care presupun utilizarea resurselor TIC,
- selecteze echipamente și resurse software specifice TIC pentru a fi utilizate în procesul educational,
- utilizeze resurse specifice TIC pentru facilitarea procesului de învățare,
- optimizeze curriculum-ul prin integrarea TIC în activitățile de învățare,
- evalueze eficacitatea utilizării resurselor TIC în procesul instructiv.

➤ **Cercetarea științifică din învățământul preșcolar.**

Lucrările metodic- științifice pentru obținerea gradului didactic I ar trebui supuse programului antiplagiat. Ca să faci cu adevărat în cercetare sistemul de învățământ, e nevoie de foarte multă muncă și nu știu dacă rezultatele cercetării vor fi detectate la nivel național/județean.

Din punctul meu de vedere ar trebui organizat un moment distinct la nivelul consfăturilor anuale ale educatoarelor sau un eveniment dedicat doar acestui aspect, în care să fie prezentate toate rezultatele cercetărilor științifice ale educatoarelor, rezultate obținute cu un an școlar anterior. De cele mai multe ori, diseminarea aceasta, are loc doar la nivelul comisiei de curriculum din unitate, și de obicei, este una formală, nu sustenabilă. Cele mai reușite lucrări metodic-științifice ar trebui publicate și transmise, chiar și electronic, tuturor bibliotecilor grădinițelor din județ. Astfel educatoarea apreciază calitatea propriei cercetări efectuate, utilizând criteriile pertinente de evaluare (semnificația temei, calitatea design-ului cercetării, relevanța metodelor de colectare și analiză a datelor, semnificația și gradul de valorificare a rezultatelor) și realizează corelații cu alte cercetări din domeniu.

➤ **Sprijinirea financiară și materială a educatoarelor în vederea menținerii perfecționării continue**

Propun ca educatoarele cu gradul didactic I, la fiecare interval de 5 ani, fie să-și echivaleze creditele profesionale transferabile (conform Ordinului nr. 5562/07.10.2011 privind aprobarea *Metodologiei de acumulare, echivalare și recunoaștere a creditelor profesionale transferabile*), fie să participe obligatoriu la un program complex de perfecționare profesională, finanțat de MEC, pe problematica educației timpurii.

Participarea la formarea și perfecționarea profesională a cadrelor didactice trebuie să fie o preocupare a tuturor factorilor interesați. *Standardul profesional de formare continuă pentru funcția didactică de predare profesor pentru învățământ preșcolar – formare continuă o dată la 5 ani* (Anexa 3 la OMENCȘ nr. 4476 / 06.07.2016) propune ca educatoarea să:

- asigure adecvarea conținuturilor și a strategiilor de instruire la particularitățile individuale ale copiilor și la caracteristicile de grup ale prescolarilor.
- accesibilizeze la nivelul grupei conținuturile programei.
- organizeze mediul de educare pentru a răspunde cerințelor de vârstă, de grup și individuale ale copiilor.

Educatorea trebuie să respecte principiile și normele de etică profesională, să promoveze o atitudine responsabilă față de activitatea didactică, pe tot parcursul carierei sale didactice. Învăță din experiența proprie și din experiența altora, optimizându-și permanent comportamentul profesional.

REFLEXIA ȘI REFRACTAȚIA LUMINII

Prof. Gianina DUDUIALĂ
Colegiul Național „Mihai Eminescu” Petroșani

Fenomenele de reflexie și refracție a luminii la suprafața de separare a două medii diferite se pot trata amănunțit dacă se consideră lumina ca fiind o undă electromagnetică (fig.1). Se consideră două medii diferite de indici de refracție n_1 și n_2 separați de o suprafață plană. I-punctul de incidență, $\vec{r}$ -raza vectoare a punctului de incidență, $\vec{n}, \vec{n}_1, \vec{n}_2$ -versori. Atunci unda va fi caracterizată de vectorii (1):

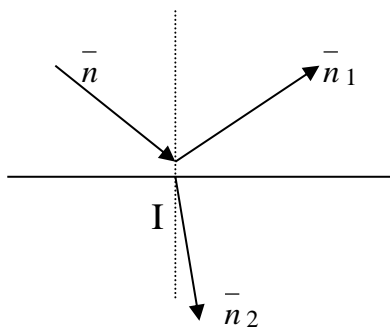

fig.1.

$$\vec{E} = \vec{E}_0 e^{i(k\vec{n}\vec{r} - \omega t)}$$

$$\vec{H} = \frac{k}{\mu_0 \omega} (\vec{n} \times \vec{E}) \quad (1)$$

În punctul I există atât reflexie cât și refracție deci va fi atât undă reflectată cât și undă refractată. Pentru unda reflectată sunt valabile următoarele relații:

$$\vec{E}_1 = \vec{E}_{01} e^{i(k_1 \vec{n}_1 \vec{r}_1 - \omega_1 t)}$$

$$\vec{H}_1 = \frac{k_1}{\mu_0 \omega_1} (\vec{n}_1 \times \vec{E}_1) \quad (2)$$

Analog pentru unda refractată relațiile sunt:

$$\vec{E}_2 = \vec{E}_{02} e^{i(k_2 \vec{n}_2 \vec{r}_2 - \omega_2 t)}$$

$$\vec{H}_2 = \frac{k_2}{\mu_0 \omega_2} (\vec{n}_2 \times \vec{E}_2) \quad (3)$$

Deci în mediul 1 va fi:

$$\vec{E}_{total1} = \vec{E} + \vec{E}_1$$

$$\bar{H}_{total1} = \bar{H} + \bar{H}_1 \quad (4)$$

Pentru mediul 2 :

$$\begin{aligned} \bar{E}_{total2} &= \bar{E}_2 \\ \bar{H}_{total2} &= \bar{H}_2 \end{aligned} \quad (5)$$

Se știe din electrodinamică că la trecerea dintr-un mediu în altul componentele tangențiale ale lui $\bar{E}$ și $\bar{H}$ nu se modifică deci :

$$(\bar{E}_{total1})_{tg} = (\bar{E}_{total2})_{tg}$$

$$(\bar{H}_{total1})_{tg} = (\bar{H}_{total2})_{tg} \quad (6) \quad \text{Din}$$

relația (6) rezultă că :

$$\begin{aligned} \bar{E}_{tg} + \bar{E}_{1tg} &= \bar{E}_{2tg} \\ \bar{H}_{tg} + \bar{H}_{1tg} &= \bar{H}_{2tg} \end{aligned} \quad (7)$$

Înlocuind în (7) cu (1),(2),(3) se obține :

$$\bar{E}_{0tg} e^{i(k\bar{n}\bar{r}-\omega t)} + \bar{E}_{01tg} e^{i(k_1\bar{n}_1\bar{r}_1-\omega_1 t)} = \bar{E}_{02tg} e^{i(k_2\bar{n}_2\bar{r}_2-\omega_2 t)} \quad (8)$$

Analog pentru câmpul magnetic se obține o relație asemănătoare și anume:

$$\frac{k}{\mu_0\omega} (\bar{n} \times \bar{E}) + \frac{k_1}{\mu_0\omega_1} (\bar{n}_1 \times \bar{E}_1) = \frac{k_2}{\mu_0\omega_2} (\bar{n}_2 \times \bar{E}_2) \quad (9)$$

Relația (8) trebuie să fie adevărată pentru orice moment de timp și pentru orice poziție a punctului de incidență dată de vectorul $\bar{r}$. Dacă se considera $\bar{r}$ fixat atunci se poate scrie :

$$\bar{a} e^{i\omega t} + \bar{b} e^{i\omega_1 t} = \bar{c} e^{i\omega_2 t} \quad (10)$$

unde $\bar{a}, \bar{b}, \bar{c}$ -constante independente de timp .

Derivând relația (10) în raport cu timpul se obține:

$$i\omega \bar{a} e^{-i\omega t} + i\omega_1 \bar{b} e^{-i\omega_1 t} = i\omega_2 \bar{c} e^{-i\omega_2 t} \quad (11)$$

Dacă în

ultimele două relații se elimină timpul rezultă :

$$\bar{a}(\omega - \omega_2) e^{-i\omega t} = \bar{b}(\omega_2 - \omega_1) e^{-i\omega_1 t} \quad (12)$$

Relația (12) poate fi satisfăcută pentru orice t numai dacă $\omega = \omega_1$. Procedând în mod analog dar eliminând cantitatea $\bar{b} e^{-i\omega_1 t}$ se va obține $\omega = \omega_2$. În concluzie , frecvența undei nu se modifică la reflexie și refracție.

Dacă se consideră t fixat și vectorul $\bar{r}$ variabil se pot stabili legile reflexiei și refracției (fig.2). Notații:

O-origine

I-punct de incidență

$\bar{R}$ -raza vectoare a punctului de incidență față de origine

i-unghi de incidență

i₁-unghi de reflexie

r-unghi de refracție

α -unghiul dintre raza vectoare și raza incidentă

α_1 -unghiul dintre raza reflectată și OX
 α_2 -unghiul dintre OX și raza refractată

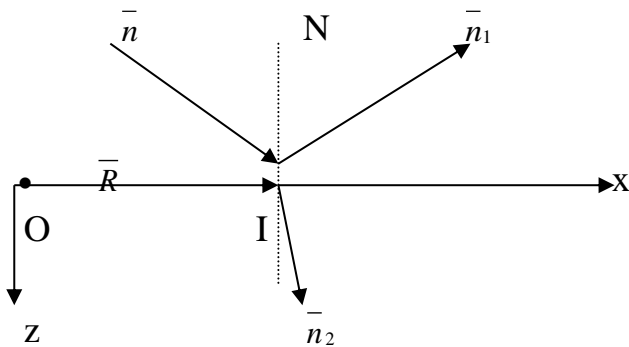

fig.2.

$\vec{r} = \vec{R}_0 + \vec{R}$ unde $\vec{R}_0$ -raza vectoare a punctului O față de vechea origine

Relația (8) scrisă în funcție de raza vectoare $\vec{R}$ va fi :

$$\vec{A}e^{ikn\vec{R}} + \vec{B}e^{ikm\vec{R}} = \vec{C}e^{ik_2n_2\vec{R}} \quad (13)$$

unde $\vec{A}, \vec{B}, \vec{C}$ sunt mărimi constante. Procedând ca în cazul relației (11) se va obține :

$$kn\vec{R} = k_1n_1\vec{R} = kn_2\vec{R} \quad (14)$$

Pentru interpretarea acestor relații se aleg axele sistemului de coordonate cu centrul în O. Fie Oz o axă perpendiculară pe planul suprafeței de separare. Atunci coordonata Z a punctului de incidență este nulă și relația (13) se poate scrie astfel :

$$k(X \cos\alpha + Y \cos\beta) = k_1(X \cos\alpha_1 + Y \cos\beta_1) = k_2(X \cos\alpha_2 + Y \cos\beta_2) \quad (15)$$

unde $(\cos\alpha, \cos\beta), (\cos\alpha_1, \cos\beta_1), (\cos\alpha_2, \cos\beta_2)$ -sunt cosinuşii directori ai versorilor $\vec{n}, \vec{n}_1, \vec{n}_2$.

Dacă se presupune că versorul $\vec{n}$ se află în planul XOZ atunci $\beta=90^\circ$ atunci $\cos\beta=0$ iar din relația (14) rezultă $\cos\beta_1=0, \cos\beta_2=0$ deci $\beta_1=\beta_2=90^\circ$. Aceasta înseamnă că și versorii $\vec{n}_1, \vec{n}_2$ sunt tot în planul XOZ și se obține prima lege a refracției: planul de incidență, planul de reflexie, planul de refracție coincid.

$$\text{Din relația (14) rămâne : } k\cos\alpha = k_1\cos\alpha_1 = k_2\cos\alpha_2 \quad (16)$$

Deoarece $k=k_1=\frac{\omega}{v_1}$ și $k_2=\frac{\omega}{v_2}$ și ținând cont de (15) se obține $\alpha=\alpha_1$ sau $i=i_1$ (a doua lege a

$$\text{reflexiei) și: } \frac{\cos\alpha_1}{v_1} = \frac{\cos\alpha_2}{v_2} \text{ sau } \frac{\sin i}{v_1} = \frac{\sin r}{v_2} \quad (16) \text{ (a doua lege a}$$

refracției). Legea (16) se mai poate scrie : $n_1\sin i = n_2\sin r$ (17) cu n_1, n_2 -indici de refracție absoluți ai celor două medii. Relația (17) este legea Snellius-Descartes stabilită în prima jumătate a secolului VII.

Aceste legi nu sunt suficiente pentru caracterizarea fenomenelor de reflexie și refracție deoarece ele dau mai mult o descriere calitativă a acestor fenomene. Despicarea unei incidente într-o undă reflectată și o undă refractată trebuie să fie descrisă și din punct de vedere energetic stabilindu-se ce fracțiune din energia unei incidente revine unei reflectate respectiv refractate (adică formulele lui Fresnel stabilite la începutul secolului 19 și completate de teoria electromagnetică a luminii).

Bibliografie:

Luca,E.,Zet,Ghe.,Ciubotariu,C.,Păduraru,A.,*Fizică generală*, Ed.Didactică și Pedagogică, București, 1981;

***Compendiu de fizică, Ed. Științifică și Enciclopedică, Bucuresti, 1988.

PROIECT SISTEMUL SOLAR

TEMA: STUDIUL SISTEMULUI SOLAR

Prof. Gianina DUDUIALĂ
Colegiul Național „Mihai Eminescu” Petroșani

Fizica este o disciplină complexă , cu un înalt grad de abstractizare și se impune (la gimnaziu) prezentarea ei sub un alt aspect și anume al problemelor „cheie” amuzante ,al jocului,al imaginației.Universul , spațiul , este extrem de interesant pentru copii , prin varietatea problemelor nerezolvate , prin mulțimea necunoscutelor , prin neîncetata nevoie de cunoaștere ,de descoperire. În clasele a VI a și a VII a , elevii și-au însușit minimul de cunoștințe necesar abordării unor astfel de ore , știu să lucreze la calculator și vor fi astfel pregătiți să integreze aceste cunoștințe în sistemul larg al noțiunilor fizice și al celor geografice.

Un astfel de proiect trezește interesul copilului pentru studiul fizicii , îl stimulează , îl îndeamnă să descopere , să cerceteze , să caute informații și îl ajută să înțeleagă realitatea care îl înconjoară.

Pentru realizarea acestui proiect se vor aplica , cunoștințele de informatică , se vor forma și aprofunda deprinderi de lucru în echipă , se vor utiliza în vederea cercetării , noțiuni de informatică,de geografie ,cunoștințe generale ; se va stimula creativitatea, imaginația , în activitatea de descoperire , înțelegere și anticipare a anumitor informații; scopul final este formarea micilor fizicieni și anume al „fizicienilor de mâine”,al viitorilor cercetători.

Tipul: de cercetare, documentare și comunicare a informațiilor

Clasa : a VI-a , a VII- a

Scopul :

Sintetizarea informațiilor referitoare la această temă în vederea obținerii răspunsului la următoarele întrebări:

- Pământul este o planetă. Ce știm despre planeta Pământ?
- Câte planete sunt în Universul cunoscut? Ce știm despre ele?
- Să ne imaginăm că vom călători prin Univers pe o rază de lumină și vom afla amănunte despre fiecare planetă. Ce informații veți aduce?
- Fără îndoială , Albert Einstein a fost unul dintre cei mai mari fizicieni ai lumii. Să studiem activitatea , viața ilustrului fizician!

Obiective:

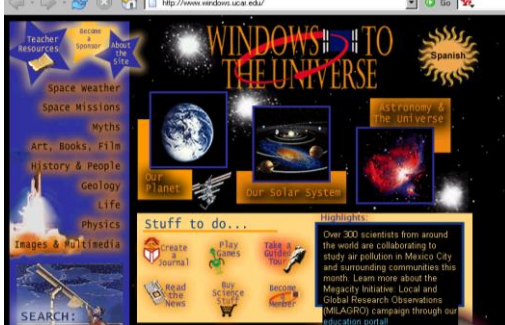
- să se convingă de frumusețea și fascinația spațiului și importanța studierii lui;
- să dobândească cunoștințe referitoare la Sistemul Solar;

- să recunoască rolul major avut de A.Einstein în dezvoltarea fizicii ;
- să selecteze informațiile adunate , să le sintetizeze și concretizeze în prezentări PowerPoint, portofolii, planșe, machete

Surse de documentare:

- AIRINEI, Ștefan (1982). Pământul ca planetă. București. Editura Albatros.
- LOGOFĂTU, Mihaela, ș.a (2003). Tehnologia Informațiilor și a Comunicațiilor în școala modernă, Universitatea din București, Ed. Credis
- CIASCAI, Liliana (2001). Didactica fizicii. București. Editura Corint
- BĂRBULESCU, Nicolae. (1979) Bazele fizice ale relativității Einsteiniene. București. Editura Științifică și Enciclopedică.
- enciclopedii: Space and Universe, Encarta, Britannica, Universe Beyond.
- Internet:

<http://www.windows.ucar.edu/> - un site ce reprezintă o fereastră spre Univers

- <http://kids.msfc.nasa.gov/solarsystem/venus/> - un site NASA pentru Venus
- <http://kids.msfc.nasa.gov/solarsystem/mars/> - un site NASA pentru Marte (analog pentru Jupiter)
- <http://servant.geol.cf.ac.uk/solar/eng/homepage.htm> - un site unde se prezintă Sistemul Solar
- <http://pds.jpl.nasa.gov/planets/> - prezentarea planetelor
- <http://www.nineplanets.org/>
- <http://www.telescope.org/rti/nuffield/> - un site care conține informații, teste și imagini despre Terra , Luna și celelalte planete .
- <http://www.tisp.ro> - site care prezintă Sistemul Solar în limba română

Resurse materiale: calculatoare multimedia, acces Internet, enciclopedii, CD-uri, planșe, folii , machete

Durata: semestrul I

Conținuturi :

I. Personalitatea Pământului

- descrierea Pământului: forma, suprafața, volumul, masa, densitatea medie, viteza de rotație ecuatorială, circumferința ecuatorială
- mișcarea globului terestru
- iluminarea globului terestru de către Soare
- locul Pământului în Univers: galaxia noastră , alte galaxii

II. Personalitatea Lunii

- originea și forma Lunii
- fața Lunii, roci și cratere

- mişările Lunii
- mareele terestre

III. Personalitatea Soarelui

- structura și evoluția Soarelui
- activitatea solară
- eclipse
- radiațiile termice și clima Pământului

IV. Familia Soarelui :Planetele: Mercur, Venus, Pământ, Marte, Jupiter, Saturn, Uranus, Neptun, Pluton, Planeta gigant X;

V. corpurile mici ale Sistemului Solar : comete, asteroizi, sateliții planetelor, praf și gaz interplanetar , fluxuri de particule

VI. Misiuni spațiale

VII. Einstein –marele fizician al lumii

Organizarea elevilor:

pe grupe

Sarcinile de lucru:

- fiecare grupă își va alege o temă din lista de conținuturi propusă
- fiecare membru al echipei va căuta , va aduce ,va analiza informații, în vederea întocmirii conținutului ,indicându-se sursele bibliografice
- se va analiza , în echipă, conținutul, întocmindu-se apoi planul prezentării
- se vor finaliza planșele ,machetele,prezentările realizate în echipă
- se va realiza prezentarea în fața întregii clase.

Evaluarea proiectului:

- evaluarea conținutului științific însușit de elevi pe parcursul desfășurării proiectului;
- evaluarea caracteristicilor produselor finale realizate de elvi;
- evaluarea informațiilor cercetate și prezentate , a modului de selectare a acestora , corectitudine științifică;

- evaluarea planificării muncii în echipă ,modul de lucru, utilizarea corespunzătoare a materialelor folosite ,organizarea materialelor;
- evaluarea prezentărilor finale ,calitatea prezentării verbale ,modul de prezentare;
- evaluarea produselor finale realizate de elevi , a materialelor,a ingeniozității și a creativității.

STUDIU DE CAZ TERAPII SPECIFICE

Profesor psihopedagog Erica FILIMON

Nume si prenume: B. D.

Vârsta la data evaluării: 7 ani și 4 luni

Anamneza:

Informații despre naștere și dezvoltare: Sarcina a evoluat normal; nașterea a fost la termen și fara complicații. Indice Apgar 9, greutate: 3,4 kg, vârsta mamei la naștere: 22. Gânguritul normal, mersul: 14 luni. Primele cuvinte: după 2 ani.

Relații interfamiliale: Părinții sunt despărțiți, copilul se află în grija tatălui. Cu ei locuiesc și bunicii paterni. Tatăl lucrează mult, iar bunica se ocupă de creșterea copilului, îl aduce la școală, ține legătura cu echipa multidisciplinară.

Situația materială și financiară: Locuința familiei este compusă din trei camere și dependințe, condiții modeste, în care locuiesc patru persoane. Veniturile familiei se rezumă la salariul tatălui, drepturile copilului și pensiile bunicilor.

Informații medicale:

Starea de sănătate este în general bună. Predispoziție la obezitate. Copilul este în evidența Spitalului Clinic de Psihiatrie și a Centrului de Neuropsihiatrie Infantilă.

Activitatea școlară: Copilul a frecventat un an grădinița. În prezent este în clasa pregătitoare.

Diagnostic psihologic: Deficiență mintală severă (QI=33 - Portage), TSA, retard în achiziții și dezvoltarea limbajului expresiv, tulburări emoționale, nesiguranță, anxietate.

Diagnostic psihopedagogic: Dificultăți de învățare, deficit de concentrare a atenției, interesat de activitățile școlare, finalizează sarcinile cu sprijin.

Limbaj și comunicare: Întârziere în dezvoltarea limbajului, ecolalie, se exprimă prin cuvinte, uneori propoziții simple, familiare, nu inițiază comunicarea.

Cognitiv: Dificultăți de învățare, deficit de atenție, operațiile generale și specifice gândirii deficitare.

Comportament: Ascultător, în general colaborează cu cadrele didactice, uneori manifestă negativism

Motricitate: Coordonare motrică generală deficitară, motricitate fină deficitară.

Instrumente/surse folosite în evaluare: Testul Portage, observația spontană și dirijată, dosarul elevului, discuții cu tatăl, bunica.

Scurtă caracterizare a copilului

Metoda de bază în examinare a fost **observația**, înregistrându-se dezvoltarea motrică, cunoașterea părților corpului, recunoașterea formelor, culorilor, mărimilor, orientarea spațială și

temporală, noțiuni, răspunsuri la comenzi. (înregistrarea datelor s-a făcut, pe cât posibil, în timp și medii diferite: în cabinetul de Terapie a tulburărilor de limbaj, în sala de clasă între ceilalți elevi, între adulți etc.).

În evaluare s-a folosit testul Portage - pentru evaluarea globală, evaluarea limbajului și socializării. În urma observațiilor personale și a discuțiilor ulterioare cu echipa multidisciplinară și tata, s-au constatat următoarele:

- Din punct de vedere al dezvoltării intelectuale, subiectul B.D. prezintă deficiență mintală severă (Q.I.= 33 - Portage); dezvoltarea generală la nivel de 2 ani și 6 luni. (Fișa de dezvoltare Portage); capacitate de înțelegere scăzută; limbajul: folosește cuvinte și propoziții simple, familiare; imaginație saracă; memorie de scurta durată, mecanică; atenția: selectivă și de scurta durată– pt activități care nu i fac plăcere dacă este antrenat în activități preferate de el, atenția este îndelungată; receptivitate: selectivă; participă cu plăcere la activități individuale și de grup; comportament: în general este ascultător, colaborează cu cadrele didactice, rezolvă sarcinile date; motor: merge independent, coordonare bimanuală deficitară. autoservire: slab dezvoltată, control sfincterian dezvoltat, cere să meargă la baie, necesită ajutor la îmbrăcat/dezbrăcat; socializare: sociabilitate scăzută, neliniștit în prezența persoanelor necunoscute și în medii necunoscute. uneori devine anxios, negativist, plâns facil.

Principiul de bază în terapie a fost: a construit pornind de la *ce poate copilul* (folosind chiar preferințele copilului. De asemenea s-a urmărit reducerea treptată a ajutorului acordat copilului, stimularea și recompensa inițiativelor ce vin din partea acestuia. Programul a fost foarte flexibil pentru a asigura adaptarea la situații noi, neprevăzute în program, sau la dispoziția în care s-a aflat copilul și la posibile progrese.

Scopurile și obiectivele programului de intervenție:

Stimulare polisenzorială (reducerea tensiunilor, anxietății);

Terapia psihomotricității: dezvoltarea motricității fine, structurarea perceptiv – motrică spațială și temporală, structurarea conduitelor perceptiv- motrice de culoare, formă, mărime;

Dezvoltarea limbajului, dezvoltarea vocabularului, dezvoltarea comunicării și relaționării, pregătirea actului lexic și grafic. Educarea atenției și memoriei.

Obiective aria limbaj și socializare:

Exersarea aparatului fono-articulator. Educarea respirației; Dezvoltarea și îmbogățirea vocabularului; Dezvoltarea atenției și a memoriei; Pregătirea și exersarea actului grafic; Dezvoltarea abilității de a comunica adecvat în diverse contexte situaționale; Dezvoltarea abilităților de pronunție și articulație.

Programul de intervenție individualizat a fost alcătuit în conformitate cu aceste obiective, în vederea acționării pe diferite laturi: articulatoriu, limbaj, atenție, afectivitate, comunicare-relaționare.

Activitățile terapeutice au inclus diverse jocuri individuale și de grup care au urmărit obiectivele stabilite. În activitate au fost antrenați toți analizatorii. Activitatea terapeutică a început cu stimularea polisenzorială, pentru obișnuirea copilului cu mediul, colegii și pentru stimularea simțurilor (vizual, auditiv, olfactiv, tactil, vestibular și proprioceptiv). Ca *elemente vizuale*, s-au folosit: coloana de apă cu bule de aer, proiector de efecte, lumini din fibre optice, oglinzi, jucării care se aprind, moriști și jucării care se învârt, baloane de săpun etc. *Elemente auditive*: Clopoței, muzică de relaxare, xilofon, triunghi, tamburină, tobă, boxe, sunete din natură, sunete de interior,

familiale, jucării muzicale, etc. **Elemente olfactive:** Sticlute cu mirosuri diferite, uleiuri esențiale, parfum, aroma de cameră. **Elemente tactile:** placuțe tactile, diverse materiale, texturi, bureți, mingi, inele, bile tactile colorate, jucării vibratoare, fotolii relaxare, saltea cu apă, mingi care se pot strânge, plastilina, perne cu bile, perne cu bureți, vopsele pentru pictura cu degetele, pensule, perii, pene, cutii cu semințe etc.

Timpul petrecut în camera senzorială a crescut capacitatea de concentrare, liniștea și atenția generală asupra lumii înconjurătoare. Copilul a experimentat stări pozitive, a verbalizat mai mult, a crescut perioada de concentrare asupra unei sarcini. De asemenea, a avut un efect liniștitor, scăzând anxietatea și promovând relaxarea.

Jocurile individuale și de grup au urmărit dezvoltarea limbajului expresiv, dezvoltarea vocabularului, recunoașterea/denumirea obiectelor și a utilizării acestora, relaționarea cu psihopedagogul și cu ceilalți copii, respectarea unor reguli individuale și de grup, rezolvarea unor sarcini individuale sau în grup, învățarea unor comportamente funcționale, având ca model comportamentul celorlalți copii (elevul a fost integrat într-un grup de terapie cu alți doi copii, cu un nivel de dezvoltare mai ridicat – limbaj, comunicare, socializare, cognitiv).

Jocuri desfășurate: „Jocul numelui”- recunoașterea celorlalți din grup, jocul cu mingea-recunoașterea celorlalți, „Trenulețul”- pentru recunoașterea/denumirea părților corpului, „Fă la fel ca mine!” – pentru dezvoltarea atenției, jocuri de imitare în co-acțiune, jocuri de identificare a obiectelor/acțiunilor concret și în imagini, jocuri de asociere obiect-imagini, „Adu-mi ce este în imagine!”, jocuri pentru exersarea aparatului fonoarticular, jocuri pentru pronunția corectă a cuvintelor și vorbirea în propoziții, jocuri cu instrumente muzicale, jocuri de socializare, comunicare, jocuri pentru dezvoltarea motricității generale (jocuri de mișcare-energizare, jocuri cu efectuarea unor sarcini:alergat, sărit peste obstacole, cărat sacul cu mingi, ștafetă) și coordonării psihomotrice (jocuri de creativitate și de confecționare: prindere, rupere, tăiere, mototolire, lipire, colaje, pictură, modelare, jocuri de construcție) etc.

Recomandări: Continuarea programului de intervenție personalizat și colaborarea cu tatăl/bunica copilului, în vederea recuperării acestuia.

PROJET D'ACTIVITÉ DIDACTIQUE

Prof. Elena-Irina GAVRILĂ
Clubul Copiilor Câmpina, Prahova

MON PLAT PRÉFÉRÉ

Public: la VII- ème – niveau A2 du CECRL.

Professeur : GAVRILA ELENA IRINA

Compétences générales: compréhension orale/ écrite, production orale/écrite

Durée de la séquence: 40 minutes

Support:

<https://manuale.edu.ro/manuale/Clasa%20a%20VIIa/Limba%20moderna%20franceza/U0MgQk9Pk9PS0xFVCBTUkw>

Thèmes: la vie quotidienne, voilà ma journée.

Sujet de la leçon : Mon plat préféré.

Compétences visées:

- **Linguistiques:**
  - consolider et développer le lexique des aliments, des plats et des achats.
- **Communicatives:**
  - Décrire un plat préféré
  - Reconnaître un plat.
- **Socio-culturelles:**
  - enrichir son vocabulaire avec les aliments ;
  - l'écriture d' un dialogue avec le plat préféré.
- **Méthodologiques :** - développer des stratégies pour repérer les éléments importants dans un document enregistré - identifier une situation de communication

DÉROULEMENT DE L'ACTIVITÉ

1. Se préparer :

Activité 1 Distribuer le manuel digital de français . Les élèves cliquent sur le lien.<https://manuale.edu.ro/manuale/Clasa%20a%20VIIa/Limba%20moderna%20franceza/U0MgQk9Pk9PS0xFVCBTUkw>

Activité 2

Proposer aux élèves de regarder un document vidéo – le dialogue de la page 28 du manuel « **Je repère** » et de faire attention.

Mise en commun orale. Les élèves font attention au dialogue visionné.

2. Comprendre :

Activité 3 : Distribuer aux élèves le texte de l'enregistrement et proposer la deuxième écoute .

D'après la deuxième écoute le professeur propose de lire par rôles le dialogue . On écrit les mots inconnus au tableau-noir.

3. Agir :

Activité 4 Lisez les descriptions de l'exercice 2/28. Choisissez la bonne réponse.

Corrigé : 1. Fromage, olives, 2. du maïs et du riz. 3. Du poisson grillé avec du riz. 4. Le bœuf aux tomates.

Activité 5. Cochez la bonne case (l'exercice 3/28)

Corrigé : 1= faux, 2=vrai, 3= vrai, 4= vrai, 5= faux, 6= vrai, 7= vrai, 8= vrai.

Devoir à la maison – Écrivez un dialogue dans lequel vous décrivez le plat préféré. (7 répliques).
Évaluation de l'activité: directe en cours, en vérifiant le travail de chaque élève au fur et à mesure et à la fin de l'apprentissage.

Fiche élève

Activité1 Ouvrez le document vidéo en cliquant ce lien :

<https://manuale.edu.ro/manuale/Clasa%20a%20VIIa/Limba%20moderna%20franceza/U0MgQk9PS0xFVCBTUkw>

Activité 2 : Écoutez et regardez le document vidéo – le dialogue de la page 28 du manuel « **Je repère** » et de faites attention.

Activité 3 : Écoutez pour la deuxième fois l'enregistrement du document vidéo, en suivant la transcription du dialogue et jouez le par rôles.

UNITÉ 2

Exercices 1,2,3 - page 28

- Bonjour, Christine. Comment vas-tu ?
- Salut, Antoine. Je vais bien, merci, et toi ?
- Moi aussi. Tu vas à la cantine ?
- Oui. Il est une heure de l'après-midi. On prend le déjeuner ensemble ?
- Bien sûr. Alors, entrons ! Que veux-tu prendre ?
- Une salade méditerranéenne, fromage, tomates, œufs, olives, salade verte, comme entrée, et ensuite mon plat préféré, du poisson grillé avec du riz. Et toi ?
- Moi j'ai envie d'une salade, du riz au maïs et aux olives. J'aimerais aussi le duo de crudités, carottes et céleri, mais j'en mange souvent à la maison. Et ce qui me plaît beaucoup à la cantine, c'est le bœuf aux tomates !
- Un petit morceau de fromage après ?
- Pourquoi pas ? J'adore le camembert.
- Moi aussi ! Et comme dessert ? Un yaourt aux cerises ?
- Non, pas de dessert aujourd'hui. Seulement une bouteille d'eau.
- Alors, moi je vais prendre un jus d'orange. Ça suffit pour aujourd'hui.
- Excuse-moi, je suis un peu pressé, à deux heures j'ai un match de football avec l'équipe de ma classe. Et toi, que fais-tu demain ? Tu viens à l'anniversaire de Sophie ?
- Oui, à 17h chez elle.
- Ce sera chouette !
- Oui.

Activité 4 Lisez les descriptions de l'exercice 2/28. Choisissez la bonne réponse.

- La salade méditerranéenne contient .....
- Antoine choisit une salade composée de .....
- Le plat préféré de Christine est .....

- Antoine va prendre .....

Activité 5. Cochez la bonne case (l'exercice 3/28)

- Il est 2 heures de l'après-midi.
- Christine et Antoine prennent le déjeuner ensemble.
- Antoine mange souvent à la maison un duo crudités.
- Christine n'aime pas le camembert.
- Ils prennent comme dessert un yaourt aux cerises.
- Christine boit un jus d'orange.
- Antoine se dépêche parce qu'il a un match de football.
- Samedi matin ils vont à l'anniversaire de Sophie.

Devoir à la maison – Ecrivez un dialogue dans lequel vous décrivez le plat préféré. (7 répliques).

TRADIȚIE ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ OPȚIONAL

Prof. Nicoleta-Simona IORDACHE
Școala Gimnazială Nr. 37 Constanța

NOTĂ DE PREZENTARE

ARGUMENT

“Unitate în diversitate” – acesta este dezideratul modernității. În perspectiva realizării acestui deziderat, la care și școala românească aderă, în perspectiva integrării României la UE, asigurarea diversității culturale este o condiție prealabilă pentru realizarea unității mult dorite. E necesar să cunoaștem și să valorizăm întâi tezaurul cultural și spiritual național pentru a fi apți apoi a intra în dialog cu spiritualitatea și cultura altor națiuni, în vederea realizării unității dorite.

Considerând că în curriculum-ul de trunchi comun al învățământului gimnazial există un minus în ce privește linia educației în specific național – excepție găsim, desigur, în disciplina Istoria românilor -, toate celelalte discipline școlare urmărind o cultură și formare generală, științifică, obiectivă a elevilor, indiferentă la specificul național, propunem cursul opțional de față ca o alternativă la idealul formării și dezvoltării sentimentului patriotic la elevi, a sentimentului de onoare pentru apartenența la neamul românesc și la comunitatea locală. Dorim dezvoltarea acestor sentimente la elevi în mod fundamentat pe valorile centrale ale culturii tradiționale românești și ale spiritualității creștin – ortodoxe.

Poporul român s-a născut creștin. Cursul opțional propus aici vizează demonstrarea către elevi a adevărului exprimat de această aserțiune, nu prin lecții de istorie, ci pe baza prezentării și deslușirii semnificațiilor culturale și religioase ale diverselor tradiții, datini și credințe populare românești. Prin aceasta, cursul își propune să formeze la elevi convingerea că suntem, ca neam, deopotrivă, latini, creștini, europeni. Că fără cultura și spiritualitatea românească, pe care mulți

parcă o “leapădă” în ultimul timp de dragul unor spiritualități și modele culturale considerate mai aducătoare de prestigiu, Europa întreagă va deveni mai săracă.

Într-un mod special, cursul de față propune și descoperirea valorilor fondului precreștin al tradițiilor populare românești, în care pretinde a fi capabil să recunoască valori universale. Simultan propune evaluarea și valorificarea credințelor și tradițiilor populare românești din perspectivă creștină, spre dezvoltarea la elevi a competenței de înțelegere și selecție rațională, obiectivă a celor credințe și tradiții ce sunt autentice și benefice din punct de vedere moral.

Cursul de față își propune și aprofundarea unor adevăruri de credință creștină, unele dintre ele tratate la disciplina Religie, dar mai ales a celor legate de principalele sărbători religioase și populare.

În cursul unui an calendaristic, elevul ia cunoștință din familie și din societate, prin din ce în ce mai largile căi de comunicare media, de o multitudine de credințe, obiceiuri, datini, tradiții, unele autentice, altele împrumutate fără discernământ de la alte popoare, iar altele pure superstiții. Am gândit prin acest curs o disciplină școlară nouă, care să dea răspuns rezonabil din punct de vedere rațional și acceptabil din perspectiva învățării creștine la întrebările elevilor legate de acestea.

Punctul de plecare în cursul de față sunt marile sărbători religioase de care se leagă sărbătorile populare cu multitudinea lor de datini, obiceiuri. Trăind într-o lume în care ținem cont de mai multe calendare - civil, religios, popular național și al altor popoare -, ne e greu să optăm. Cursul de față își propune să formeze la elevi capacitatea diferențierii: să simtă și să știe ce e mai important, să aleagă și să “țină” sărbătorile care au cea mai mare semnificație pentru ei.

În loc să ne lăsăm duși de valul mondializării sau să ne opunem cu îndărătnicie schimbărilor rapide din lumea modernă, e mai bine să găsim un mod eficient de a exploata ce ne-a rămas din sărbătorile tradiționale și pe acesta îl propunem aici.

Prezentul curs opțional colaborează la realizarea idealului de formare și dezvoltare a personalității elevilor, astfel încât să-i facă capabili de autodeterminare și de a rezolva eficient problemele cu care se vor confruntă în viață. Spunem aceasta pentru că, dincolo de aspectele informative ale conținutului propus în acest curs opțional, despre care s-a vorbit mai sus, urmărim formarea la elevi a multor alte abilități și competențe.

Conținuturile propuse sunt gândite în perspectivă interdisciplinară, iar activitățile de învățare alese formează și dezvoltă la elevi gândirea critică. Sunt implicate în cursul propus aici domenii și discipline școlare precum: etnografie și folclor, religie, limba și literatura română, istorie, geografie, muzică, arte plastice, arta dramatică și ed. tehnologică.

De asemenea, urmărim dezvoltarea capacității de comunicare interpersonală și transpersonală la elevi prin metodele de lucru alese; învățarea cooperării și negocierii prin metodele lucrului în echipă; dobândirea unor abilități de marketing prin antrenarea elevilor în mediatizarea și valorificarea unor produse ale activității lor.

Dar și identificarea și dezvoltarea abilităților artistice, organizatorice și practice la elevi. Abilități artistice: prin activități precum confecționarea unor obiecte tradiționale românești, participări la concursuri de gen – pictură, desen, modelaj; prin învățarea și reprezentarea pe scenă a unor obiceiuri populare – teatru, muzică. Abilități organizatorice: prin organizarea de concursuri școlare, expoziții și tombale cu produsele activității lor, serbări școlare, împărtășirea experienței. Abilități practice: elevul e învățat să găsească soluții ingenioase la problemele întâmpinate în documentarea și punerea în fapt a unor tradiții și obiceiuri populare studiate.

Multe dintre temele cursului se vor finaliza prin activități extrașcolare precum srebări, expoziții, tombola, tabere sau excursii.

Astfel, obiectivele cursului se întrepătrund cu înseși exigențele “ținerii” unei sărbători tradiționale: elevul **să știe** ceva din povestea sărbătorilor și tradițiilor pentru a le putea alege pe cele ce se potrivesc cu viața lui; **să ia folos** din sărbători, să ia o învățătură – hrană pentru minte și suflet; și **să facă cu mâna lui** ceea ce e de făcut în sărbătoare /tradiție pentru a se folosi de ea și a căpăta vigoare în efortul de **a o păstra**.

În sfârșit, cursul opțional propus , “**Tradiție populară și spiritualitate creștină la români**”, având două părți: „**Marile sărbători creștine în tradiția românilor**” și „**Sărbători ale sfinților în tradiția românească**”, este o modalitate perfectă de petrecere utilă a timpului atât la școală, cât și extrașcolar, căci îl informează, îl formează și îl recrează pe elev în același timp.

Cursul de față este și un rezultat al experienței pedagogice dobândită de propunător în cadrul activităților școlare și extrașcolare desfășurate în cadrul orei de Religie și s-a dorit a fi o îmbinare a utilului cu plăcutul , pentru ca elevii să participe cu plăcere la activitățile propuse în afara programei impusă de disciplina predată.

COMPETENȚE-CHEIE vizate:

- comunicarea în limba maternă;
- comunicarea într-o limbă străină;
- matematică, științifică și tehnologică;
- competența digitală;
- a învăța să înveți;
- sociale și civice;
- spirit de inițiativă și antreprenoriat;
- sensibilizare și exprimare cultura.

COMPETENȚE GENERALE

C.G.1. - descrierea principalele sărbători, credințe, datini și obiceiuri populare românești din calendarul popular;

C.G.2. -descrierea evenimentelor religioase de care sunt legate credințele, datinile și obiceiurile populare românești studiate;

C.G.3. –diferențierea între tradiții și obiceiuri populare românești autentice, Sfânta Tradiție a bisericii și false tradiții populare, superstiții sau împrumuturi fără discernământ;

C.G.4. – sesizarea semnificațiilor religioase și morale profunde ale credințelor, datinilor și obiceiurilor populare românești studiate;

C.G.5. - manifestarea interesului pentru valorificarea și perpetuarea credințelor, datinilor și obiceiurilor populare românești autentice;

C.G.6 - desprinderea semnificației globale a unui text aparținând literaturii orale populare;

CONȚINUTURI

Semestrul I

Marile sărbători creștine în tradiția românilor

I. Noțiuni introductive:

1. Calendarul religios, al naturii și cel popular; Sărbătoare religioasă / populară;
2. Sf. Tradiție și tradiția populară; credință, obicei / datină – definirea termenilor

I. Sfinții bătrâni sau Moșii

Sfântul Dumitru – Sâmedru

1. Viața și minunile Sfântului Dumitru
2. Tradiții populare de Sâmedru
  1. Sfântul Andrei – Cap de iarnă

1. Viața Sf. Ap. Andrei

2. Tradiții populare de Sf. Andrei
  1. Sfântul Nicolae – Sân Nicoară

1 Viața și minunile Sf. Ierarh Nicolae

- 2 Sf. Nicolae în credințele românilor
  1. Sf. Ignatie Teoforul – Ignatul

I. Nașterea Domnului – Crăciunul

1. Tradiții populare despre Nașterea Domnului
2. Moș Ajunul. Sfințirea mesei de Ajun
3. Obiceiul colindatului
4. Umblatul cu Steaua
5. Vicleiemul sau Irozii
6. Capra, Turca sau Brezaia

II. Tradiții populare de Anul Nou

1. Anul Nou popular/Anul Nou bisericesc. Tradiții și obiceiuri de Anul Nou
2. Sorcova. Semănatul
3. Plugușorul

Semestrul al II-lea

Sărbători ale sfinților în tradiția românească

I. Botezul Domnului – Boboteaza

1. Tradiții populare și religioase de Botezul Domnului
  1. Colindul Chiraileasa

II. Sf. Fecioară Maria - Sântă Măriile

1. Viața și minunile Sfintei Fecioare Maria
2. Blagoveștenia – Buna – Vestire
3. Intrarea în Biserică a Maicii Domnului

4. Adormirea Maicii Domnului - Sântă-Măria mare
5. Nașterea Maicii Domnului - Sântă-Măria mică

III. Sfinții tineri

1. Sf. Vasile cel Mare - Sânvăsâi
1. Sf. Ioan Botezătorul
  1. Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul
  2. Tăierea capului Sf. Ioan Botezătorul – Drăgaica sau Sânzienele
  3. Cununa Drăgaicelor
2. Sfinții 40 de Mucenici - Măcinicii
  1. Martiriul Sfinților 40 de Mucenici
  2. Tradiții populare de Măcinici
  3. Sf. M. M. Gheorghe - Sângeorgiu
  4. Sf. Ilie

IV. Obiceiuri și tradiții românești de primăvară

1. Dragobetele – Ziua dragostei la români
  2. Mărțisorul
3. Zilele Babelor
4. Caloianul. Paparuda

V. Învierea Domnului – Sfintele Paști

1. Postul Paștelui sau Păresimile
1. Intrarea Domnului în Ierusalim – Floriile
  1. Colindul de Florii – Lăzărelul
  2. Patimile Domnului în legende populare
  3. Prohodul Domnului
  4. Învierea Domnului – eveniment și semnificații
  5. Legende și tradiții populare de Paști
  6. Înroșitul ouălor - Tradiția încondeierii ouălor de Paști

VI. Înălțarea Domnului – Ispasul

VII. Pogorârea Sfântului Duh - Rusaliile

1. Pogorârea Sfântului Duh – eveniment și semnificații
2. Moșii de vară
3. Zânele sau ielele
4. Paza zilei
5. Călușarii

Bibliografie selectivă:

- Biblia sau Sfânta Scriptură, EIBMBOR, București, 2001;

- Bodea, Dan și Călin- Bodea, Cornelia – *Etern și emblematic în devenirea neamului românesc*, Ed. SAS, București, 1994;
- Braniște, pr. prof. dr. Ene - *Liturgica generală cu noțiuni de artă bisericească*, București, 1985;
- Candrea, Ion-Aureliu – *Iarba fiarelor – studii de folclor din datinile și credințele poporului român*, Academia Română, București, 2001, cap. Caloianul – pp.62-67; cap. Sf. Gheorghe – pp. 68-76;
- Filip, Vasile V. – *Universul colindei românești în perspectiva unor structuri de mentalitate arhaică*, Ed. Saeculum I. O., București, 1999;
- Ghinoiu, Ion – *Obiceiuri populare de peste an*, Dicționar, Ed. Fundației culturale Române, București, 1997, 285p.;
- Idem – *Zile și mituri. Calendarul țaranului român*, Ed. Fundației Pro, București, 1999, 234p.;
- Idem – *Sărbători și obiceiuri românești*, Ed. Elion, București, 2003;
- Idem – *Vârstele timpului*, Ed. Fundației culturale Române, București, 2000;
- Marian, Simion Florea – *Sărbătorile la români*, Studiu etnografic, vol. I-III, Ed. “Grai și Suflet – Cultura Națională”, București, 2001;
- Nicolau, Irina – *Ghidul sărbătorilor românești*, Ed. Humanitas, București, 1998, 129p.;
- Pamfile, Tudor – *Sărbătorile la români*, Studiu etnografic, Ed. Saeculum I. O., București, 1997;
- Pop, Dumitru – *Obiceiuri agrare în tradiția populară românească*, Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 1989;
- Pop, Mihai – *Obiceiuri tradiționale românești*, Ed. Univers, București, 1999, 231p.;
- Rădulescu-Codin, C. – *Literatură, tradiții și obiceiuri din Corbii – Nuscelului*, Atelierele Grafice “Cultura națională”, București, 1929, 127p.;
- Todoran, pr. prof. dr. Isidor și Zăgrean, arhid. Prof. dr. Ioan - *Dogmatica Ortodoxă*, manual pentru seminariile teologice, Renașterea, Cluj – napoca, 2000;
- Zahacinschi, Maria și Nicolae – *Ouăle de Paști la români*, Ed. Sport – Turism, București, 1992, 203p.

METODA CUBULUI – METODĂ INTERACTIVĂ DE CONSOLIDARE A CUNOȘTINȚELOR

Prof. înv. preșcolar Elena-Cristina MARIN
Grădinița „Alexandrina Simionescu Ghica” Târgoviște, jud. Dâmbovița

Pentru a reuși într-o lume în continuă schimbare, copiii au nevoie să selecteze și să prelucereze informațiile în mod eficient, să integreze cunoștințele noi în sistemul celor deja existente.

Din vastul complex metodologic am selectat și aplicat metode de predare-învățare tradiționale cu metode active și interactive: cubul, ciochinele, piramida, explozia stelară, turul galeriei, tehnici și procedee care implică preșcolarul în procesul de învățare prin cooperare, care au contribuit la dezvoltarea gândirii critice, stimularea creativității, dezvoltarea interesului pentru învățare în sensul participării active la propria formare.

Învățarea activă înseamnă procesul de învățare calibrat pe interesele, nivelul de înțelegere, nivelul de dezvoltare al participanților la proces. În cadrul învățării active se pun bazele unor comportamente, de altfel observabile:

- Comportamente ce denotă participarea (preșcolarul e activ, răspunde la întrebări, ia parte la activități);
- Gândirea creativă (copilul are propriile sale sugestii, propune noi interpretări);
- Construirea cunoștințelor (în loc să fie pasiv, preșcolarul îndeplinește sarcini care îl vor conduce la înțelegere).

Metodele de învățare activă fac activitățile interesante, ajută copiii să realizeze judecăți de substanță și fundamentate, îi sprijină în înțelegerea conținuturilor pe care să fie capabili să le aplice în viața reală. Una dintre metodele active aplicate la grupa mică cu succes este **metoda cubului**, strategie de predare-învățare ce urmărește un algoritm ce vizează descrierea, comparația, asocierea, analizarea, aplicarea, argumentarea atunci când se dorește explorarea unui subiect nou sau unul cunoscut pentru a fi îmbogățit cu noi cunoștințe sau a unei situații privite din mai multe perspective. CUBUL este o tehnică prin care se evidențiază activitățile și operațiile de gândire implicate în învățarea unui conținut. Această metodă didactică are următoarele etape:

I. Se realizează un cub ale cărui fețe pot fi acoperite cu hârtie de culori diferite sau se lipesc diferite imagini. Pe fiecare față a cubului se scrie câte una dintre următoarele instrucțiuni: DESCRIE, COMPARĂ, ANALIZEAZĂ, ASOCIAZĂ, APLICĂ, ARGUMENTEAZĂ. Este recomandabil ca fețele cubului să fie parcurse în ordinea prezentată, urmând pașii de la simplu la complex.

II. Anunțați tema/subiectul pus în discuție;

III. Împărțiți grupul de copii în 6 subgrupuri, fiecare urmând să examineze tema aleasă din perspectiva cerinței de pe una din “fețele” cubului, astfel:

Descrieți – priviți obiectul cu atenție și descrieți ceea ce vedeți; Ce este?, Cum arată?

Comparați - Cu cine se aseamănă?, Prin ce diferă?

Asociați - la ce vă face să vă gândiți? Ce vă inspiră? Eliberați-vă mintea și căutați asociații pentru acest obiect.

Analizați – spuneți cum este făcut, din ce și ce părți conține?

Aplicați: - Cum poate fi utilizat? Ce poți face cu el?,

Argumentați - pro sau contra. Luați o poziție și folosiți orice fel de argumente logice pentru a pleda în favoarea sau împotriva subiectului. E bun sau rău?, De ce?

▪ Exemple de jocuri:

Cubul pisicuței , cubul anotimpurilor, cubul toamnei, cubul florilor, cubul personajelor din povești, cubul iernii .

Am folosit metoda cubului la grupa mare, dar ținând seama de particularitățile lor de vârstă și individuale, utilizând imagini sau semnificația culorilor în loc de cea a cifrelor.

Este o strategie care facilitează analiza unui subiect din diferite puncte de vedere, metoda poate fi folosită în orice moment al activității și oferă preșcolarilor posibilitatea de a-și dezvolta competențele necesare unor abordări complexe.

Lucrul individual, în echipe sau participarea întregii grupe de copii la realizarea cerințelor „cubului” este o provocare ce determină o întrecere în a demonstra asimilarea corectă și completă a cunoștințelor.

Metoda cubului poate fi folosită la orice grupă de vârstă, la preșcolari mici putându-se folosi doar trei din cele șase fețe ale cubului.

De exemplu după observare florilor de primăvară, prin metoda cubului se consolidează cunoștințele însușite. Fețele cubului vor cuprinde următoarele imagini:

Care sunt avantajele folosirii metodei „Cubul”?

Preșcolarii își folosesc reprezentările, cunoștințele anterioare, capacitățile cognitive, pentru o cunoaștere constructivistă a realității.

- Se realizează conexiuni între mediul înconjurător și propria persoană.
- Se efectuează asocieri, comparații, sinteze.
- Se sistematizează cunoștințele și exprimarea lor verbală într-un mod cât mai expresiv.
- Își exersează calități ale gândirii: fluență, flexibilitate, originalitate.
- Se formează abilități de comunicare și cooperare .
- Asigură elevului condiții optime de a se afirma individual și în echipă;
- Dezvoltă gândirea critică și motivația pentru învățare;

Care sunt dezavantajele folosirii metodei „Cubul”?

- Atunci când efectivul de copii este împărțit în cele 6 subgrupuri pot fi copii în subgrupurile respective care nu participă și ei la îndeplinirea cerinței ce le revine de pe una din fețele cubului.
- Sunt aleși de fiecare dată aceeași copii;
- Se produce indisciplina, se creează un zgomot oarecare ;
- Nu există un control precis asupra calității cunoștințelor dobândite de fiecare copil .

CONCLUZII

Metodele active acordă valoare activismului subiectului:valorifică gândirea critică / creativitatea; sistematizează experiențe subiective;presupun colaborare – cercetare comună.

Specific metodelor interactive de grup este faptul că ele promovează interacțiunea dintre mințile participanților, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare mai activă și cu rezultate evidente. Individualizarea și personalizarea fiecărui copil , valorizarea fiecăruia, posibilitatea educatoarei de a cunoaște capacitatea fiecărui preșcolar, obținerea de schimbări în plan cognitiv și atitudinal, stimularea lucrului în echipă sau individual, sunt avantajele multiple ale metodelor interactive , creative și le recomandă a fi folosite cât mai des.

Bibliografie:

- „, Metode interactive de grup- ghid metodic” Ed. Arves;
„,Metodica activităților de educare a limbajului în învățământul preșcolar”, Ed. Humanitas, București, 2005;
„,Curriculumul pentru învățământul preșcolar” – Bucuresti, 2008.

PROIECT EDUCATIONAL

ZIUA RECOLTEI

Prof. Bianca-Georgiana TOMOIU
Școala Gimnazială „Ecaterina Teodoroiu” Tg. Jiu, jud. Gorj

Educatia este cheia care deschide poarta de aur a libertatii. (George Washington Carver)

Scopul esențial al acestei activități a fost dezvoltarea creativității preșcolarilor prin realizarea unor lucrări artistice cu ajutorul legumelor și a fructelor de toamna, recolta noastră de toamnă.

Proiectul urmărește implicarea preșcolarilor, cadrelor didactice în acțiuni artistice, dezvoltarea respectului față de natura, echilibrul mediului și sănătatea comunității, prin consumarea de fructe și legume

Obiective:

- Dezvoltarea unei atitudini pozitive față de mediului;
- Să observe caracteristicile legumelor și fructelor de toamnă;
- Să înfrumusețeze grupa cu lucrările artistice.

Resurse umane: preșcolarii de la G.P.N”Ecaterina Teodoroiu”, Targu Jiu. Resurse materiale: Diplome, acuarele, vopsea, pensule, text tematic, planșe, creioane colorate, lipici, coșuri, fructe și legume.

CERCETARE PEDAGOGICĂ INFLUENȚA VALORILOR BASMULUI ASUPRA PERSONALITĂȚII PREȘCOLARILOR

Prof. înv. primar Elena-Geanina PRUJOIU
Școala Gimnazială „General David Praporgescu” Câineni, jud. Vâlcea

1. Scopul cercetării

Grădinița și școala reprezintă factorul hotărâtor de instruire și educare a tinerei generații. Ea le asigură copiilor un sistem variat de cunoștințe, priceperi și deprinderi, norme morale și etice pentru asigurarea unui larg orizont cultural, necesar pentru buna integrare în viața socială.

Prin cercetarea de față îmi propun să testez predarea basmelor prin metode interactive. Copiii așteaptă de la noi zilnic noutăți. Lumea în care trăim se schimbă și o dată cu ea și educația. Sursele de informare se înmulțesc întrucât pentru cei atrași de nou, de spectaculos, una pare mai atractivă decât alta.

Efortul copiilor trebuie să fie unul intelectual, de exersare a proceselor psihice și de cunoaștere, de abordarea altor demersuri decât cele clasice prin corelațiile elaborate interactiv în care copiii formulează și verifică soluții, elaborează sinteze în activități de grup, individual sau în perechi.

2. Ipoteza de lucru

Având în vedere acest lucru se pornește de la ipoteza că însușirea normelor morale în raport cu vârsta, nivelul intelectual și mediul social al copilului, se poate face în urma studierii unor basme sau povești specifice particularităților de vârstă ale copiilor.

3. Obiectivele cercetării

Această ipoteză distinge câteva obiective generale:

- însușirea mesajului etic și moral al unor texte educative și impactul lor asupra copiilor cu nivel intelectual ridicat, mediu și copiilor problemă
- punerea în valoare a capacității creative a preșcolarilor
- însușirea unor norme de comportament
- cultivarea disciplinei mintale
- rolul metodelor interactive în receptarea mesajului unor basme

4. Eșantionul studiat

Studiul a fost desfășurat în cadrul Grădiniței ..... pe parcursul semestrului 2, anul școlar 2020-2021, pe un eșantion de 20 copii, cu vârsta între 5-6 ani, încadrați în grupa mare.

Se pornește de la ideea că toți copiii au datoria să fie receptivi față de normele morale și să se conformeze acestora. Se va studia evoluția însușirii câtorva norme: *cinstea, binele, adevărul, hărnicia, prietenia, respectul, modestia, politețea, perseverența.*

5. Metodologia și etapele cercetării

Metodele și procedeele de cercetare pedagogice fac parte din categoria metodelor și procedeele de cercetare, deoarece își propun să descopere însușirea normelor morale.

Componentele metodologiei cercetării pedagogice desfășurate sunt:

1. Sistemul metodelor de colectare a datelor cercetării:

- metoda observației directe;
- analiza portofoliilor (a produselor activității elevilor);
- observația curentă și selectivă
- experimentul natural și provocat
- conversația dirijată pe baza unui plan

2. Instrumentele de cercetare utilizate sunt : grile de observație, grafice și histogramme, rezultatele produselor în urma activității preșcolarelor.

6. Metode, tehnici și mijloace utilizate

Alegerea metodelor și instrumentelor de cercetare am făcut-o având în vedere integrarea acestora într-un sistem coerent în funcție de obiectivele și ipoteza cercetării.

Cercetarea a constat în executarea unor **jocuri didactice**.

Probele aplicate: „Ladacu surprize”, „Poveștile pe dos”, „Salata de povești”

Metode interactive folosite: metoda colțurilor, explozia stelară, metoda pălăriilor gânditoare.

Pentru verificarea eficienței, povestirilor și basmelor, sub raportul coerenței și înlănțuirii logice a conținutului, al identificării personajelor, al folosirii expresiilor literare și al valorificării educative a conținutului, se poate efectua un experiment.

Pentru desfășurarea cercetării se vor folosi câteva basme din programă care se bucură de popularitate atât în grădinița cât și în familie și anume : " *Fata moșneagului și fata babei* „de Ion Creangă, „ *Albă ca Zăpada și cei șapte pitici* " de Frații Grimm, copiii vor avea de realizat următoarele sarcini:

- a) să rețină care sunt personajele basmului;
- b) să redea în mod logic, coerent conținutul basmului;
- c) să reproducă ce au reținut din aceste basme, urmărind în același timp în ce măsură s-au desprins de conținutul lui, în ce măsură s-au desprins cu vorbirea coerentă, corectă, expresivă și în ce măsură se folosesc expresiile literare;
- d) să creeze noi povești pornind de la un aspect la libera alegere din basmele învățate;
- e) să selecteze personajele pozitive de cele negative argumentând alegerea făcută.

Un accent deosebit se pune și pe deprinderea valorilor educative, acestea contribuind la educarea copiilor, la formarea bunelor deprinderi și la comportare civilizată. Printr-o activitate mai intensă se urmărește realizarea dezvoltării eficiente a forțelor intelectuale și în același timp formarea atitudinii social-educative a copiilor. În vederea realizării acestui important obiectiv, educatoarea va fi preocupată de găsirea unor procedee și modalități cât mai eficiente pentru perfecționarea metodologiei muncii de formare din punct de vedere etic și estetic al tinerei generații.

Iată pașii urmați în cadrul Domeniului Limbă și comunicare și Domeniului Om și societate, pași făcuți anume pentru ca și copiii să poată simți ceea ce transmite basmul, să extragă morala.

1) " Fata moșneagului și fata babei ", povestea este construită pe un motiv întâlnit și în basmele populare: fata bună oropsită de mama vitregă. Povestea scoate în evidență antagonismul dintre oamenii buni, perseverenți, cinști, modești, harnici și cei clevetitori, răi la suflet și leneși care disprețuiesc munca și o fac în silă.

a) Hărnicia, perseverența, bunătatea, cinstea, prețuirea pe care o merită fata moșneagului este reliefată și prin faptul că atât cățelușa bolnavă, cât și fântâna, cuptorul și părul i se adresează cu aceleași cuvinte: "Fată frumoasă și harnică", „Bună la inimă și muncitoare", ea nu se dă înlături de la nicio muncă.

b) Modestia reiese din faptul că se mulțumește cu cea mai mică și mai simplă ladă drept recompense pentru munca ei.

Ascultând acest basm, copiii înțeleg că oamenii sunt răsplățiți după priceperea și dragostea cu care își îndeplinesc munca, după bunătatea, hărnicia și modestia fiecăruia și ajung să prețuiască munca, să aprecieze rezultatele ei și să urască lenea, viclenia, invidia și răutatea.

2) " *Albă ca Zăpada și cei șapte pitici*", frumusețea Albei ca Zăpada trezește gelozia și răutatea mamei vitrege. Aceasta îl pune pe vânător să o ucidă. Salvată în cele din urmă, *Albă ca Zăpada* ajunge la casa piticilor, unde datorită bunătății, hărniciei și modestiei rămâne să locuiască împreună cu ei.

a) Naivitatea, încrederea în necunoscuți se pedepsește aspru. Dragostea, perseverența și prietenia piticilor o ajută să treacă peste acest impas care era să o coste viața.

b) Cinstea, hărnicia, bunătatea, prietenia și respectul sunt răsplătite, iar binele învinge orice rău, iar *Albă ca Zăpada* se căsătorește cu feciorul de împărat ajungând să trăiască acolo unde îi este locul.

În urma citirii basmelor am supus preșcolarii unei convorbiri pentru a vedea ce învățături au tras din acestea. La sfârșitul convorbirii am integrat răspunsurile preșcolarilor în patru categorii în funcție de receptarea și redarea basmelor citite, a sentimentelor, valorilor morale și etice transmise de basme:

A - copii care au receptat și redat cu ușurință cele amintite mai sus însușindu-și-le în comportament; (Fb)

B - copii care au receptat și redat dar într-o măsură mai mică însușindu-și parțial aceste norme morale; (B)

C- copii care au receptat textul, dar îl redau cu ajutorul întrebărilor aplicând sporadic ce-au învățat; (S)

D - copii care conștientizează aceste valori etice și morale într-o măsură mai mică, dar nu le respectă. (I)

CRĂTICIOARA CU EMOȚII

PROIECT DE PROGRAMĂ PENTRU OPȚIONAL

Prof. înv. preșcolar Raluca NEGRU
Grădinița cu P.P. „Academia piticilor” Cluj-Napoca, jud. Cluj

Argument:

Se spune că inteligența emoțională are o puternică determinare genetică, însă ea poate fi cultivată de la vârste fragede și dezvoltată pe tot parcursul vieții.

De ce este important să cultivăm inteligența emoțională a copiilor?

Pentru că, în acest fel, ei vor fi mai bine pregătiți pentru provocările vieții, devenind adulți echilibrați, care vor gestiona rațional și calm situații complicate.

Noi avem datoria să îi ajutăm să le identifice și să le gestioneze cât mai bine cu putință.

De ce „Crăticioara cu emoții,”? Pentru că emoțiile noastre sunt niște ingrediente foarte importante ale vieții noastre, fără de care noi, oamenii, nu am putea supraviețui. Fiecare lingură reprezintă un ingredient care dă un gust unic, depinzând doar de noi cât de condimentată alegem să fie mâncarea.

Domenii de dezvoltare:

A. DEZVOLTAREA FIZICĂ, A SĂNĂTĂȚII ȘI IGIENEI PERSONALE

B. DEZVOLTAREA SOCIO-EMOȚIONALĂ

C. CAPACITĂȚI ȘI ATITUDINI ÎN ÎNVĂȚARE

D. DEZVOLTAREA LIMBAJULUI, A COMUNICĂRII ȘI A PREMISELOR CITIRII ȘI SCRIERII

Dimensiuni ale dezvoltării:

A.1. Motricitate grosieră și motricitate fină în contexte de viață familiare

B.1. Interacțiuni cu adulții și cu copiii de vârste apropiate

B.2. Învățarea/fixarea comportamentelor prosoziale, de acceptare și respectare a diversității

B.3. Conceptul de sine

C.1. Curiozitate, interes și inițiativă în învățare

C.2. Finalizarea sarcinilor și a acțiunilor (persistență în activități)

D.1. Mesaje orale în contexte de comunicare cunoscute

Conținuturi:

- activități pentru dezvoltarea și optimizarea competențelor emoționale și sociale
- jocuri de etichetare corectă a emoțiilor
- povești create de psihologi care vizează modalități de abordare a unor probleme cu care se confruntă copiii

- exerciții de identificare în povestirile audiate a gândurilor funcționale(folositoare) și a celor dezaptative
- activități artistico-plastice având ca tematică personaje sau scene din poveștile prezentate
- exerciții de exprimare a gândurilor față de ceilalți
- realizarea unor jocuri de rol ce presupun ajutorarea celorlalți
- modalități adecvate de comportare în diverse situații

Valori și atitudini

- Respect față de sine și față de ceilalți
- Valorizarea comunicării și a relațiilor interpersonale
- Adaptare și deschidere față de schimbare
- Aprecierea unicității fiecăruia
- Aceptare a diferențelor și a diversității

Strategii didactice:

Materiale didactice: Crățicioara cu emoții, pernele emoțiilor, jetoane, planșe, roata cu emoții, oglinzi, cărți cu povești terapeutice, truse de joc de rol, marionete, jucării din pluș, păpuși, lădițe cu surprize, trăistuțe, medalioane, rechizite, CD-uri , retroproiector, calculator etc.

Metode și procedee: conversația, observația, demonstrația, povestirea, repovestirea și exercițiul.

Forme de organizare: frontal și pe grupe

Evaluare: jocuri concurs, observarea progresului/regresului în activitatea de comunicare orală, desene, fotografii, portofolii, diplome

ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

Săptămâna	Unități de învățare	Tema	Mijloc de realizare	Evaluare
1.	Cunoașterea de sine a copilului	„Dorințe și nevoi,,	Joc didactic	Apreciere verbală
2.	Recunoașterea emoțiilor	„Crățicioara cu emoții,,	Joc didactic	Apreciere verbală
3.	Dezvoltarea conceptului de sine	„Oglinda fermecată,,	Joc exercițiu	Apreciere verbală
4.	Empatie și relaționare	„Povestea peștelui Curcubeu,,	Lectura educatoarei	Fișă de evaluare
5.	Recunoașterea	„Povestea broscuței	Lectura	Desen

	emoțiilor	Testoase,,	educatoarei	
6.	Empatie și relaționare	„Elefântelul cel isteț,,	Povestire	Desen
7.	Empatie și relaționare	„Motanul cel roșcat,,	Lectura educatoarei	Fișă de evaluare
8.	Empatie și relaționare	„Povestrea măruului buclucaș și lecția de prietenie,,	Povestirea educatoarei	Joc de rol
9.	Dezvoltarea controlului emoțional	„Plapuma emoțiilor mele,,	Joc exercițiu	Fișă de evaluare
10.	Empatie și relaționare	„Culorile prieteniei,,	Joc didactic	Desen
11.	Recunoașterea emoțiilor	„Călătorie în Împărăția emoțiilor,,	Joc didactic	Aprecieri verbală
12.	Capacitatea de gestionare a emoțiilor	Povestea băiețelului care nu știa ce jucărie își dorește,,	Lectura educatoarei	Aprecieri verbală
13.	Capacitatea de gestionare a emoțiilor	„Găsește soluția potrivită,,	Joc didactic	Aprecieri verbală
14.	Acceptarea diversității	„Povestea dragonului Albastru,,	Lectura educatoarei	Fișă de evaluare
15.	Reglare/ autoreglare a emoțiilor	„Sorin și jocul de fotbal	Povestirea educatoarei	Fișă de evaluare

Sugestii metodologice:

Abordarea temelor propuse va fi realizată prin dirijarea învățării în trei direcții:

- învățarea verbală– prin însușirea de tehnici specific de exprimare orală și expresivă
- învățarea perceptivă- prin prezentarea unor exemple relevante pentru fiecare temă , a unor modele de realizat și exemplificarea sarcinilor de lucru

- învățarea conceptuală– prin însușirea unor etnici de creare și interpretare

Evaluarea va fi realizată permanent prin observarea comportamentului verbal și nonverbal al copiilor și implicarea activă a acestora în desfășurarea activităților propuse.

Bibliografie:

- Lolica Tătaru, Adina Glava, Olga Chiș, (2014), Piramida cunoașterii: repere metodice în aplicarea curriculumului preșcolar, Editura Diamant, Pitești;
- Ștefan,C., Kallay, E. Dezvoltarea competențelor emoționale și sociale la preșcolari, Ed. ASCR, Cluj-Napoca, 2007;
- Breben,S., Gongea,E., Ruiu,G., Fulga,M., Metode interactive de grup, Ed. ARVES, 2002;
- Avram, I.,Kovacs, I., Sărmășan, E., Nagy, Z., & colab., Cartea educatoarei, Tg. Mureș, 2000.

PERFORMANCE AND PLAY IN SHAKESPEARE'S WORKS

Prof. Aida-Simona ROTARU

Liceul Tehnologic „Alexandru Ioan Cuza” Slobozia, jud. Ialomița

Often, the language which is used in Shakespeare's works can be a big obstacle for modern students. Typically, traditional methods for scaffolding difficult texts include: glossaries for language and vocabulary support, advance organizers to increase understanding of figurative language and teacher directed analysis of meaning. While these provisions may be necessary to achieve basic student comprehension of Shakespeare's works, it has been suggested that these methods, in isolation, often fail to provide students with the nuanced understanding necessary for self-directed interpretation or analysis. This understanding is essential for the students to make personal, meaningful connections to the literature and, consequently, remain unengaged in the study of the material.

Performance has, for a long time, been thought of as an important teaching approach for Shakespeare's plays. Without considering the theatrical elements, students miss out on important literary and production aspects within a play.

Acknowledging the importance of incorporating performance into interpreting Shakespeare's plays, many teachers guide their students to perform within the classroom. Allowing students to arrange their own Shakespeare productions not only encourages collaboration, problem solving and leadership, but also helps improve reading and interpretation skills. The alteration of learning activities to include an increased emphasis on performance and play in the high school classroom is necessary to increase enjoyment and comprehension of required texts and include students' various learning styles. Performance methods interrupt the necessarily verbal-linguistic emphasis of the secondary English classroom to address the visual-spatial, interpersonal, and kinaesthetic needs of the intellectually diverse, modern student.

Many scholars have studied the importance of performance-based approach in helping students find new interpretations and, therefore, more meaning within a play. Therefore, teachers

benefit from valuable teaching methods available to successfully use it during the English class. There are educators who consider that student performance is imperative to any authentic study of Shakespeare's plays, which were written to be performed and to entertain Elizabethan audiences. Since Shakespeare wrote for a performance culture in transition between oral and literary traditions, it is suggested that the current emphasis on performance and audio/visual entertainment in popular culture has produced circumstances similar to those of Shakespeare's time, and ideal for performance-based approach of his work.

In an effort to increase student interest in Shakespeare, teachers use performance-based activities designed to help students understand the nuances of: language, characterization, conflict, and mood. Such an activity consists of assigning roles to students in order to interpret and react to Shakespeare's language, as if engaged in spontaneous dialogue. This activity is effective because it encourages self-directed inference and interpretation and it also facilitates visualization, which is an important tool for reading comprehension.

In similar activities, groups of students can form small acting companies and choose one scene to perform, video record, and present to the class. In each of these activities, students are encouraged to provide interpretive adaptations of their piece. Some students can recreate the context of their scene through costume and setting changes; some can explore nuances of theme through surprising casting choices or role reversal. While engaging in these tasks, students make surprising personal connections. Also, most students are excited to attend the other groups' performances and provide excellent feedback, boosting their self-confidence and self-esteem.

An activity designed to increase student understanding of the characters and internal relationships depicted in a play, the teacher can propose an unconventional form of role play in which individual students take on a specific character's persona and, rather than recreate scenes from the play, students have to conduct character interviews, and whole class panel discussions with those assigned specific roles. Students who choose not to portray one of Shakespeare's characters during the course of the activity are those who ask questions and make comments as either interviewers or audience members. On occasion, roles can be shifted so that each student would have an opportunity to take on a character persona or conduct an interview.

These activities can generate profound discussion of not only characters and relationships between them but also of the play's major thematic questions.

Through the performance-based approach, new productions of meaning and diverse student perspectives on the part of the student are encouraged. Student subjectivity is not perceived as something that impedes the accuracy of a given interpretation, but is imperative to its relevance. Students should be encouraged to provide textual evidence to support their interpretations during performance activities; however, there is no right or wrong interpretation; there are only varied and arguable perspectives of the text. When using this approach, students are invited to consider Shakespeare's works in terms of fresh analytical perspectives; they engage in active dialogue with the text and one another as they develop and defend their own opinions and grow more aware of themselves as readers. The next section of this chapter will provide a case study on using performance-based approach to teaching *Julius Caesar* the fun and interactive way.

MODERN TECHNOLOGY INTEGRATION WHEN STUDYING ENGLISH LITERATURE

Prof. Aida-Simona ROTARU

Liceul Tehnologic „Alexandru Ioan Cuza” Slobozia, jud. Ialomita

While some teachers have found success in engaging students through performance, other teachers have found success in connecting to students through incorporating technology with literature teaching. One of these ways of incorporating technology is to include filmed productions within the classroom. Film can bring professional productions to the student without inordinate cost and time commitments. Film can be applied well when using several different films to teach the same text, especially when several powerful, effective interpretations of the same play exist. Using several different films would allow students to realize the extent of different interpretations, and to find their own interpretation in the midst of this multitude.

However, while incorporating technology into teaching is an important skill for teachers, reliance on filmed productions alone can be damaging for students. For example, watching only one film adaptation of one play can have negative effects by cementing a single interpretation in the mind of the student, rather than allowing him or her to see multiple variations. In addition, if teachers use the film but do not include analysis of the text in the activity, that time may be wasted.

Film certainly has its place in the classroom but there are also other technologies which may offer additional benefits while simultaneously fulfilling the same purpose. These other modern technologies help bridge the connection between student learning and student life outside the classroom. Some teachers have found useful ways to integrate these kinds of modern technology, which include incorporating podcasts, blogs, Facebook, and YouTube in the activities. Owing to how recently many of these technologies have been developed, teaching methods for incorporating them are not yet well established but teachers have found them helpful in different ways. YouTube allows students to find film productions from a myriad of sources (varying in interpretation of the text, quality, and cultural adaptation). Social media sites and blogs allow for comments and discussion to be executed online, whether inside or outside of the classroom.

Subjecting English literature to the tools of digital technology is not only useful but also natural, since students generally already have a connection to using these kinds of technologies before they come into the classroom. Incorporating them into their learning will be natural for students and will connect them through familiar methods to possibly unfamiliar territory. It is a blending of old and new, bridging the gap between what students know and what they have yet to learn.

Besides the use of modern film adaptations to engage students in the study of traditional literature, many teachers report that, often, the inclusion of modern communication and informational technologies increases student learning and engagement. It has been suggested that the inclusion of modern technology and media in the English classroom more appropriately reflects the way students today produce, receive and seek new information. Therefore, many modern

students perceive studies which include the use of technology, modern media, and computer literacy skills as more personally useful and academically relevant than those which do not. Also, frequently, the use of modern media and technological innovation in the classroom creates opportunities for the integration of a variety of disciplines in literary study; teachers are able to create learning environments that are more inclusive of students with preferences or aptitudes for science, mathematics, music, or social studies.

Often, Internet-based research and the use of applicable websites, as part of literary study, is central to classroom technology and media integration. For example, through the use of the online Folger Shakespeare Library, teachers can provide students with a huge amount of information and possible research topics relevant to Shakespeare studies; students can access a variety of articles, glossaries, and audio-visual information in the form of podcasts and YouTube videos. Both guided and independent online research activities raise student interest in the subject matter and promote inquiry; the use of guided research projects allow teachers to introduce students to specified online resources and information, while independent research projects allow students to explore related topics of interest and provide opportunities for reciprocal learning.

As well as the inclusion of appropriate, pre-existing websites in traditional literary study, a good method of teaching literature would be the use of wiki software to build class-created websites for literary-based learning, comprehension, and language support. Wiki software can help a teacher create an online classroom environment that includes interactive discussion boards, topics of inquiry, articles that covered relevant current events, as well as historical and cultural context, translation exercises and language support. Also, students can participate in the creation of online response journals, or class blogs where they become part of and write for an interactive audience.

This kind of writing activity addresses the needs of the interpersonal learner, who prefers interactive learning to the isolation that often accompanies traditional composition; students' response to this activity is positive in most of the cases, and comprehension of literature texts is increased.

STUDIU DE SPECIALITATE PRIVIND CULTIVAREA FLEXIBILITĂȚII GÂNDIRII ELEVILOR DIN CICLUL PRIMAR PRIN REZOLVAREA PROBLEMELOR

Prof. înv. primar Persida-Gabriela SASU
Școala Gimnazială „Constantin Săvoiu” Tg. Jiu, jud. Gorj

Având în vedere că izvorul creației există la toți elevii, am căutat totdeauna să-l dezvolt. În cadrul orelor de matematică s-au planificat lecții speciale, din orele la dispoziția învățătorului, de compunere de probleme. În scopul cultivării creativității, adică a gândirii, inteligenței și imaginației elevilor în activitatea de rezolvare a problemelor am folosit variate procedee:

1. Compunerea problemelor cu ajutorul materialului intuitiv

Primele probleme s-au creat cu ajutorul materialului intuitiv: obiecte (jucării), bile, jetoane (reprezentând diferite păsări, animale, jucării), bani (monede sau bancnote). După ce am plasat jetoanele pe tabla aderentă (imagini cu jucării, plante, animale, unelte, etc.) am cerut elevilor să le ordoneze, să le aranjeze după utilitate, iar apoi să creeze probleme.

Trecând la clasa a II-a am insistat în primul semestru la acest procedeu, dar imaginile prezentate solicitau probleme cu grad sporit de dificultate. Exemplu: Am prezentat elevilor un tablou ce reprezenta o fermă de animale în care se observa clar numărul vitelor din cele trei încăperi. Le-am cerut elevilor să formuleze o problemă și în final să o rezolve. Majoritatea au compus problema astfel:

„O fermă de animale avea trei grajduri. În primul grajd erau 29 de vaci, în al doilea 34 de vaci, iar în al treilea 36 de vaci. Câte vaci erau în cele 3 grajduri?”

2. Compunerea problemelor după schemă

Această modalitate de a compune probleme stimulează flexibilitatea și creativitatea gândirii elevilor, le educă voința în găsirea algoritmilor de lucru pe o cale mai ușoară.

Iată o problemă formulată de elevi: „Mama a cumpărat 50 kg de roșii și vinete. Dacă vinete a cumpărat cu 5 kg mai puțin, să se afle câte kg de vinete și câte de roșii a cumpărat?”

Aceasta a dovedit că germenul creativității se află în fiecare copil și că dacă în cadrul lecțiilor procesul de însușire al cunoștințelor se bazează pe înțelegerea profundă a informațiilor, pe ierarhizarea (așezarea) acestor informații într-o anumită ordine pe criteriul importanței și al generalității, iar această ierarhizare să aibă un caracter dinamic, adică o permanentă legătură între cunoștințele însușite anterior și cele predate, se obțin rezultate deosebite.

Am considerat necesar să cer elevilor să formuleze probleme după ce, în prealabil, stabiliseră exercițiul corespunzător schemei. Astfel munca, deși dificilă, le-a fost simțitor ușurată.

3. Compunerea de probleme după un exercițiu dat

Încă de la început, am căutat ca problemele rezolvate cu elevii să fie așezate sub formă de exercițiu. Această modalitate a ușurat compunerea de probleme după un exercițiu. Am desfășurat astfel de activități sub formă de joc, ceea ce a antrenat întregul colectiv de elevi.

La început doar un număr mic de elevi compuneau probleme când exercițiul era mai complicat. După mai multe exerciții- munca independentă, teme acasă, lucru la tablă – am reușit ca cei mai mulți elevi să compună și să rezolve corect probleme. Prin acest procedeu, pe lângă faptul că dezvoltăm flexibilitatea gândirii, educăm creativitatea, suntem siguri că elevii stăpânesc bine o noțiune, o regulă pentru că pot s-o ilustreze complet prin exemple corespunzătoare.

4. Completarea datelor care lipsesc în problemă sau a întrebărilor acestora

Este un alt mijloc prin care poate fi solicitată gândirea creatoare a elevilor dar și înțelegerea faptului că fără date numerice problemele în matematică nu se pot rezolva.

În acest sens am plecat cu elevii de la următorul exemplu: „Elevii clasei I au plantat panseluțe și lalele. Câte flori au plantat?” După o succintă analiză a problemei, elevii au constatat că nu pot rezolva problema, motivând și de ce. Deci, ei sesizează mărimile ce au intervenit în problemă (panseluțe și lalele) și relația dintre ele (flori). Dar neavând date numerice nu au putut-o rezolva. Treptat, oferindu-le mai multe date le putem deschide calea spre surprinderea unui mare număr de întrebări, în contextul cărora se identifică întrebările, pașii care conduc spre întrebările finale, spre soluția finală care o desăvârșesc.

Se știe că formularea corectă a întrebărilor are o importanță covârșitoare atât pentru soluționarea problemelor, cât și pentru formarea gândirii creatoare. Ea presupune gruparea și relaționarea datelor, integrarea lor într-o unitate, descoperirea necunoscutelor și a aspectelor mascate – într-un cuvânt o activitate de investigare și permanentă reorientare în problemă.

5. Compunerea de probleme asemănătoare

La început am considerat că este necesar să le prezint elevilor diferite imagini (aspecte din viața cotidiană a oamenilor, a copiilor având scrise sub ele datele numerice respective). După aceste imagini elevii compuneau probleme. De asemenea, în prealabil am rezolvat cu ei un număr mare de probleme în care se cunoștea diferența dintre două mulțimi și intersecția lor. Numai după aceasta s-a trecut la probleme asemănătoare. Am căutat pe cât posibil ca problemele alcătuite de elevi să difere ca enunț, conținut, de cele din manual sau rezolvate împreună. Numai astfel am putut vedea dacă elevii aplică conștient sau mecanic algoritmul de rezolvare.

6. Compunerea de probleme cu sprijin simbolic

Se solicită gândirea creatoare a elevilor atunci când li se cere să alcătuiască probleme al căror principiu de rezolvare să fie relațiile implicate prin simbolurile literale din formula dată.

Pentru activitatea diferențiată în compunerea problemelor după astfel de formule am observat că elevii mai slabi au compus probleme după prima parte a formulei, cei buni după întreaga formulă.

7. Compuneri de probleme libere

Dând frâu liber fanteziei școlariilor mici, aceștia compun probleme legate de viața lor, de mediul lor social, oraș, magazine întreprinderi, fabrici, uzine, orașelul copiilor, blocuri – compun probleme simple și probleme compuse în mod diferențiat în raport cu vârsta lor. Reușesc să compună probleme legate de aceste modernizări chiar cu sau fără sarcini date. Ca orice început, primele au fost grele și chiar nereușite. Elevii trebuie să folosească întregul bagaj de cunoștințe acumulate la geografie, cunoștințe despre natură, etc. Prin aceasta dovedesc că dispun de un bogat bagaj de cunoștințe, dar au, în același timp, bine dezvoltat și simțul realității.

Din activitatea pe care am desfășurat-o, m-am convins că activitățile de factură creativă concepute gradat și sistematic sunt atât accesibile cât și atractive pentru școlarii mici. Asta mă îndeamnă să caut și alte mijloace care să contribuie la dezvoltarea spiritului creator la elevii din ciclul primar.

STUDIU DE SPECIALITATE-JOCURILE DE ROL

Prof. înv. primar Persida-Gabriela SASU
Școala Gimnazială „Constantin Săvoiu” Tg Jiu, Gorj

Învățarea prin joacă este o metodă folosită în educația și psihologia copilului pentru a-l ajuta să-și însușească cunoștințe noi și să devină conștient de mediul care-l înconjoară. Jocul de rol este o metodă de învățare activă, bazată pe explorarea experienței participanților, oferindu-le un scenariu în care fiecare persoană are un anumit rol de jucat. Elementul principal al acesteia este discuția și învățarea mai mult din propria noastră experiență și din a celorlalți. Jocul de rol este o metodă foarte bună de a revizui experiența, și atunci când o utilizezi în sesiunile de învățare interculturală obiectivele sale trebuie să fie: analiza prejudecăților, promovarea toleranței în grup și între diferite culturi, analiza relațiilor de minoritate/majoritate, limitele toleranței etc.

Exemple de jocuri :

„Să învățăm să ne ascultăm”

Vei realiza împreună cu colegul tău un joc de rol . Urmează instrucțiunile din fiecare etapă.

Citiți scenariul descris mai jos:

Situația

Imaginează-ți că faci parte dintr-o echipă sportivă (ex. de baschet) și se apropie un concurs care este organizat de un coleg de-al tău (colegul cu care realizezi acest joc de rol). Echipa din care faci parte este formată în întregime din colegi din aceeași clasă cu tine. Problema este că unul din colegii tăi, pe care se bazează întreaga echipă, vrea să renunțe să participe la concurs, deoarece a aflat că într-una din zilele în care se va desfășura, va fi plecat din localitate. Tu ai dori să îi spui organizatorului concursului acest lucru și să îi ceri părerea în legătură cu ceea ce este de făcut.

Rol 1 – ești persoana care trebuie să spună organizatorului problema. Gândește-te cum să prezinți situația dată în fața acestuia (colegul tău cu care vei realiza jocul de rol).

Rol 2 – ești organizatorul concursului sportiv. Unul din colegii din echipa clasei voastre (colegul tău) îți va expune o problemă. Încearcă să te raportezi la el utilizând comportamentele prin care îi poți comunica faptul că îl asculți (utilizarea încurajărilor minimale, parafrizarea, sumarizarea, adresarea întrebărilor, evitarea judecății sau interpretării a ceea ce vrea să spună celălalt, evitarea sfaturilor, evitarea întreruperilor persoanei care vorbește și limbajul nonverbal).

Începe jocul de rol!

„Ghici cine vine la cină ?”

Această activitate se poate desfășura sub forma unei scenete.

Instrucțiuni:

1. Explicați grupului că acesta este un exercițiu pentru explorarea rolului familiei în transmiterea de imagini despre persoanele care aparțin altor grupuri sociale sau culturale.

2. Cereți patru voluntari pentru roluri (de preferat doi voluntari de același sex) și alți patru care să fie observatori speciali. Restul grupului rămân observatori generali.

3. Spuneți fiecărui observator să-l observe pe un voluntar și să ia aminte la toate argumentele folosite. Hotărâți cine poate să observe.

4. Dați fiecărui voluntar cartea de joc (pe care e scris rolul) și lăsați-i 2-3 minute să-și intre în rol.

5. Pregătiți scena: puneți 4 scaune în semicerc și spuneți-le că aceasta este camera de zi a unei case și vă vor asista la o discuție în familie. Dați semnalul, exemplu- bateți din palme, pentru a începe exercițiul.

6. Va trebui să vă hotărâți cât va dura exercițiul depinzând de cât de bine se desfășoară. 15 minute e de ajuns. Dați un semnal clar pentru a indica sfârșitul exercițiului.

Teme:

-Stereotipuri, prejudecăți și discriminare.

-Transmiterea prejudecății cu ajutorul procesului de socializare și educație.

-Cum să rezolvăm conflictul?

Scopuri:

-Analiza mesajelor pe care le-am primit de la familie despre oameni cu un fond cultural și social diferit de al nostru.

-Analiza valorilor care se ascund în spatele acestor mesaje.

-Să fim conștienți de rolul pe care îl are familia în transmiterea valorilor societății.

Exemplu:

FIICA- Ai hotărât să le spui părinților că prietena ta cea mai bună este de etnie rromă.

SITUAȚIA

Începeți exercițiul. Îți anunți familia că prietena ta cea mai bună este de etnie rromă. Încearcă să-ți aperi hotărârea și argumentează că vrei să iei o poziție pentru a te opune prejudecăților față de relațiile dintre tinerii de etnie diferită.

MAMA- Fiica ta are o prietenă de etnie rromă cu care are o relație apropiată.

SITUAȚIA

Vă iubiți fiica foarte mult dar nu înțelegeți ce a găsit într-o asemenea prietenie. Vă sprijiniți soțul în tot ce zice. Nu vă amenințați fiica dar vă e teamă de „gura lumii”.

FRATELE MAI MARE- Sora ta are o prietenă de etnie rromă cu care are o relație strânsă.

SITUAȚIA

În principiu nu-ți pasă dacă sora ta are o prietenă de etnie rromă și de fapt tu aperi dreptul oamenilor de a fi liberi în relațiile cu alți oameni. Totuși, te temi că ar putea avea unele probleme cu familia prietenei ei. Îți arăți grija și vrei să-ți aperi sora.

TATĂL-Fiica d-voastră are o prietenă de etnie rromă cu care are o relație strânsă.

SITUAȚIA

D-voastră reprezentați autoritatea în casă, nu sunteți de acord cu relația fiicei voastre. Reprezentați tendința generală moral și vă pasă de ce spun oamenii. Nu vă considerați rasist, dar faptul că fiica d-voastră are prieteni de altă etnie e ceva diferit. Gândiți-vă la un tată sever și argumentați precum el ar face.

„De-a reporterul”

Luați interviuri colegilor despre organizarea unei excursii sau a unei serbări.

„De ce a greșit? Ce soluții oferiți?”

Relatați întâmplări din clasa voastră, în fața unui juriu ales. Descoperiți cauzele unor greșeli. Oferiți soluții. Câștigă grupa care a totalizat cele mai multe soluții bune.

„Călătoria misterioasă”

Călătoria misterioasă își propune ca obiectiv exersarea orientării pe baza reprezentărilor spațiale prin indicații scurte și precise. Ea reprezintă un joc de imaginație prin care copiii sunt direcționați să se orienteze în funcție de pozițiile spațiale; de obicei, ocupă un spațiu temporal mai mare decât o activitate de sine stătătoare și se desfășoară în mod integrat (limba și literatura română, matematică, educație plastică, abilități practice, cunoașterea mediului).

Principalele avantaje ale acestui joc:

- stimulează creativitatea, competiția între grupuri, cooperarea între participanți;
- exersează capacitățile de orientare spațială;
- îmbină activitatea statică cu mișcarea;
- consolidează reprezentările spațiale;
- evaluează cunoștințe, priceperi și deprinderi.

În organizarea jocului se ține seama de următoarele:

- implicarea participanților care manifestă spirit creativ, gândire logică, orientare în spațiu, spirit de observație, comunicativitate;
- respectarea etapelor:
  - a) organizarea pe grupuri: Copiii se împart în grupuri de câte patru; fiecare grup devine, pe rând, ghidul călătoriei;
  - b) prezentarea temei, a obiectivelor și a sarcinii didactice;
  - c) activitatea în grupuri mici: Fiecare grup își alege în mod secret un loc pe care îl amenajează, se documentează despre tema aleasă, face o scurtă prezentare a elementului principal al locului ales. Fiecare grup pregătește spațiul pe care l-a ales (selectează și ordonează cărți în câmpul vizual al „călătorilor”, pregătesc un moment de teatru, concep portrete ale personajelor, etc.);
  - d) călătoria spre destinație: Grupurile pleacă spre destinații; Grupul care a propus prima destinație va dirija un reprezentant al altui grup către prima stație prin intermediul pozițiilor spațiale (Deplasează-te trei pași spre dreapta, mai mergi înainte doi pași);
  - e) sosirea la destinația locului misterios: Grupul care a propus vizitarea locului respectiv îl prezintă în așa fel încât să atragă atenția vizitatorilor;
  - f) evaluarea.

„Dezbaterea cazului”

Situația: Iepurele și Ogarul au ajuns în fața judecătorului. Ogarul l-a dat în judecată pe Iepure pentru că i-a furat ciuboțelele. Un copil este avocatul apărării, altul este avocatul acuzării.

În fața juriului clasei, dezbateți cazul, argumentând atitudinea personajelor. Sugerați și alte soluții.

Acestea sunt doar câteva exemple de jocuri de rol pe care le putem realiza cu elevii din ciclul primar. Eficiența jocului didactic depinde de cele mai multe ori de felul în care cadrul didactic poate să asigure o concordanță între tema jocului și conținuturile învățării de felul în care știe să folosească cuvântul ca mijloc de îndrumare a elevilor prin întrebări, indicații, explicații aprecieri.

Bibliografie:

Alexandra Raykova , T-Kitul Învățarea Interculturală;

L. Ciolan, Metodologia cercetării educaționale, Proiectul pentru Învățământul Rural.

METODE INTERACTIVE DE GRUP ÎN GRĂDINIȚĂ METODA CIORCHINELUI

Prof. înv. preșcolar Veronica ȘERBAN
Prof. înv. preșcolar Anda TOȘA
Grădinița cu P. P. Nr. 6 Târgu-Mureș, jud. Mureș

Metoda ciorchinelui este o tehnică ce exersează gândirea liberă a copiilor asupra unei teme și facilitează realizarea unor conexiuni între idei, deschizând căile de acces și actualizând cunoștințele anterioare. Calea de învățare pe care o parcurge copilul este determinată de metoda folosită în actul învățării. Această *cale* devine cel mai spectaculos exercițiu de interacțiune dintre mințile copiilor, acestea aducându-ne mulțumire când observăm progrese de la o perioadă la alta.

Practica cadrelor didactice de a oferi cât mai multe informații trebuie înlocuită cu preocuparea de a-i îndruma spre un efort intelectual, de exersare a proceselor psihice și de cunoaștere, de abordare a unor demersuri intelectuale interdisciplinare în detrimentul celor clasice prin studiul mediului concret și prin corelațiile elaborate interactiv în care copiii își asumă responsabilitățile, formulează și verifică soluții, elaborează sinteze în activități de grup, intergrup, individual, în perechi. Ideile, soluțiile grupului au încărcătură afectivă și originalitate dacă se respectă principiul flexibilității.

Încununarea acestor cerințe este realizată prin punerea în practică a metodelor interactive de grup care aduc schimbări în planul gândirii cu referire la idei, opinii, limbaj, activează copiii, îi motivează reducând încorsetarea pe care, deopotrivă, atât ei cât și cadrul didactic o resimt într-o activitate tradițională. Trebuie, însă, avut în vedere faptul că aceste metode să fie aplicate ca un joc cu reguli, joc de învățare, de grup, să ia decizii și să aplaneze conflictele ce pot apărea.

Pentru a exemplifica cele menționate mai sus, dorim să prezentăm metoda ciorchinelui pe care am aplicat-o cu succes la grupa mare.

Metoda ciorchinelui este o tehnică ce stimulează realizarea unor asociații de idei noi. Obiectivul aplicării acestei metode este adăugarea de noi informații la volumul de cunoștințe acumulate de către copii. Tehnica contribuie la organizarea reprezentărilor, exersează capacitatea copiilor de a înțelege un anumit conținut.

Categoria de activitate: activitate interdisciplinară

Tema: Iarna

Tipul activității: consolidare de cunoștințe

Scopul: consolidarea cunoștințelor copiilor despre anotimpul iarna, exersarea unor exprimări coerente, corecte din punct de vedere gramatical, dezvoltarea gândirii precum și a operațiilor ei: analiză, sinteză, generalizare precum și educarea dragostei pentru iarnă, cultivarea învățării prin cooperare.

Obiective operaționale:

- ✓ Să rezolve sarcinile propuse prin cooperarea în grup;
- ✓ Să redea soluții originale pentru cuvintele date;
- ✓ Să participe la analiza tabloului prin alcătuirea unei povestiri scurte despre iarnă;

Strategii didactice:

- 1) Metode și procedee: conversația, explicația, demonstrația, metoda cirochinului, interviul de grup, învățarea prin cooperare, munca în echipă.
- 2) Materialul didactic: coli de carton, jetoane, carioci.

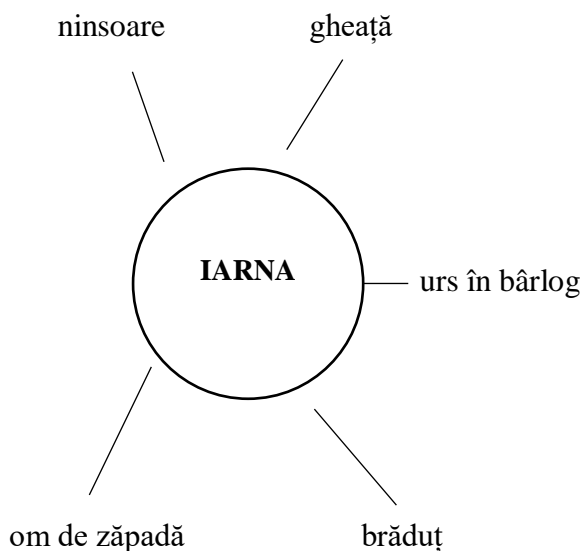
Sarcina didactică:

- ✚ alegerea jetoanelor care transmit informații despre anotimpul iarna, așezarea acestora în jurul imaginii ce reprezintă anotimpul menționat, unirea jetoanelor cu imaginea iernii printr-o linie dreaptă;
- ✚ formularea de propoziții cu imaginea de pe fiecare jeton;
- ✚ crearea unei povestiri scurte despre iarnă.

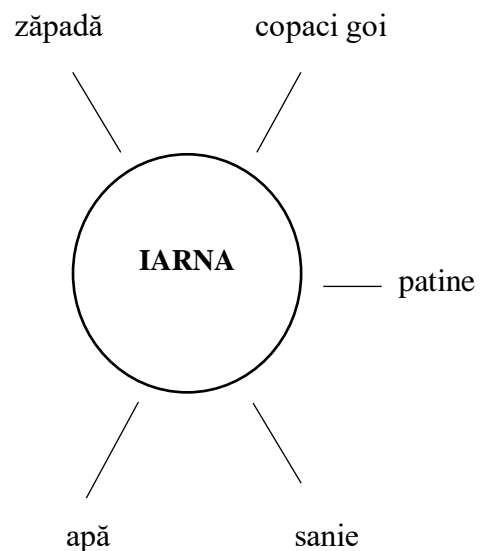
La activitate participă 16 copilași care sunt împărțiți în 4 grupe. Se împarte materialul fiecărei grupe și se explică sarcina didactică.

Realizări:

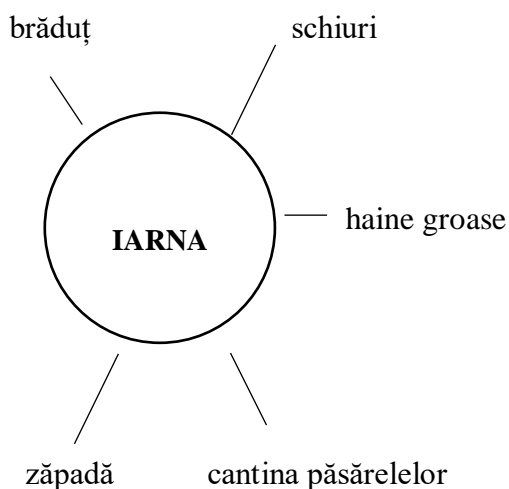
Grupa I

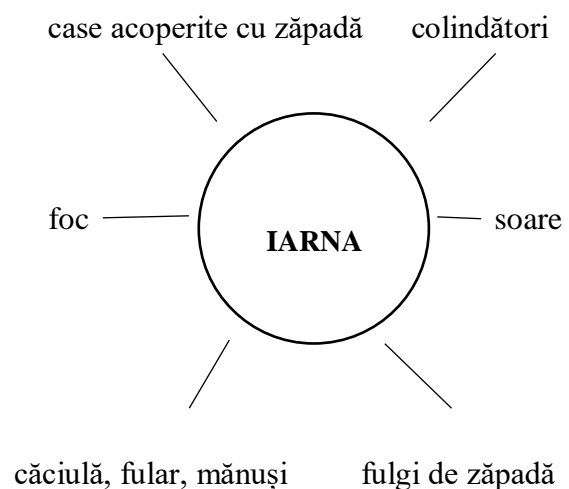
Grupa II

Grupa III

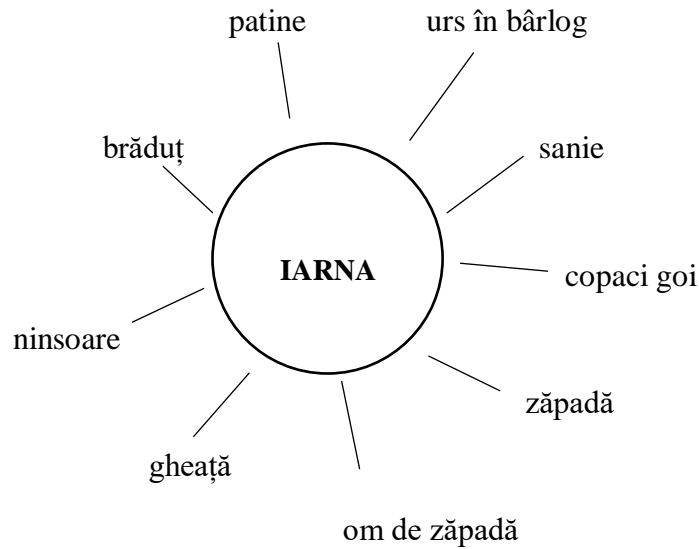
Grupa IV

Se va trece la cumulara ciorchinelor formând perechi între grupe:

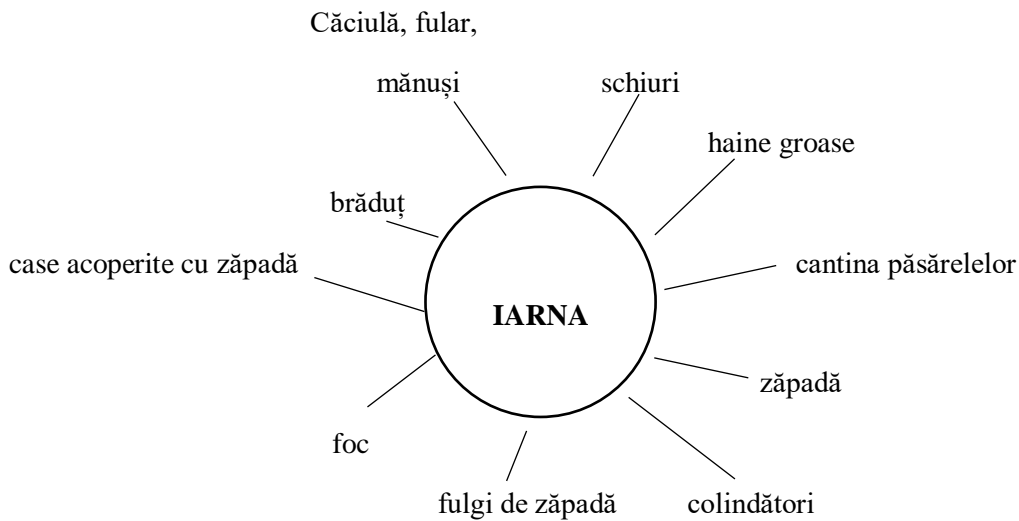
Grupa I și II

Jeton respins: apă

Motivația: Iarna, apa se transformă în gheață și zăpadă.

Grupa III și IV

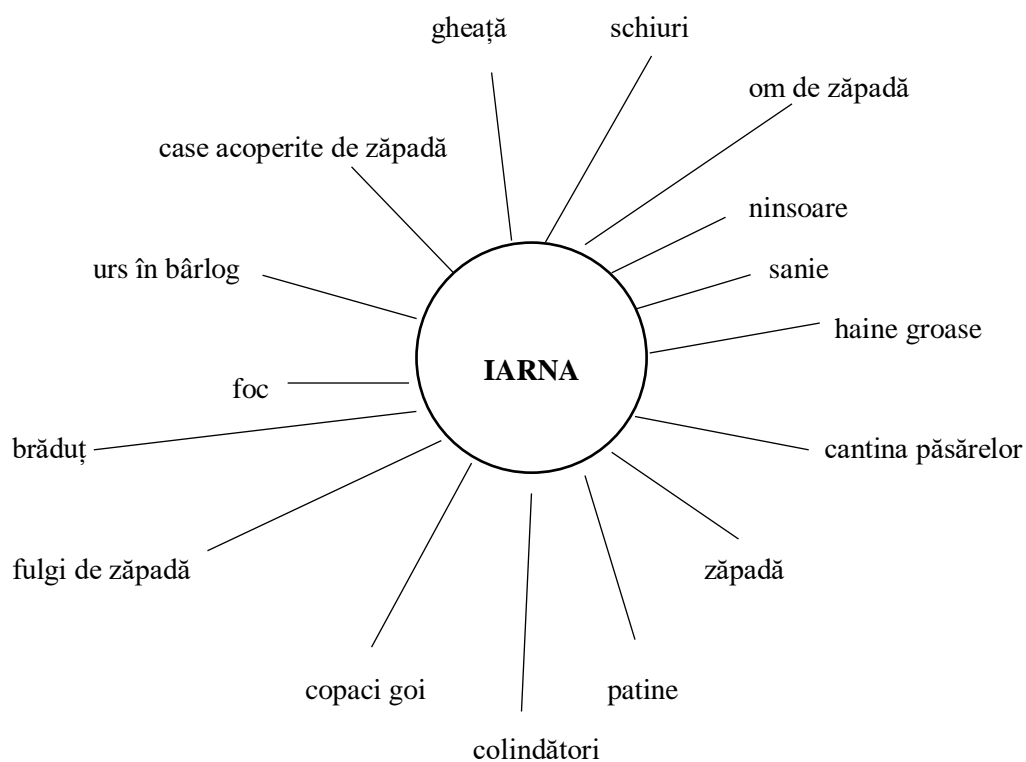

Jeton respins: soare

Motivația: Iarna nu e soare strălucitor, acesta ar topi zăpada și ar crește florile.

Ciorchine final:

Grupa I, II, III, IV

Se va cere formularea de propoziții cu fiecare imagine, iar în încheiere se creează o scurtă poveste despre iarnă.

STUDIUL DE SPECIALITATE: CLASE DE TETRAEDRE

Prof. Ana SZOCS

Școala Gimnazială „Ștefan Lucchian” Moinești, jud. Bacău

1. Tetraedre ortocentrice

Un tetraedru se numește ortocentric dacă muchiile sale opuse sunt perpendiculare.

TEOREMA 1 Dacă într-un tetraedru $AB \perp CD$ și $AC \perp BD$, atunci $AD \perp BC$.

Demonstrație Fie $AA_1 \perp (BCD)$. Rezultă $AA_1 \perp CD$ și cum $CD \perp AB$ avem $CD \perp (AA_1B)$, deci $CD \perp BA_1$. Analog din $AA_1 \perp BD$ și $AC \perp BD$ avem $BD \perp CA_1$. Deci BA_1 și CA_1 sunt înălțimi

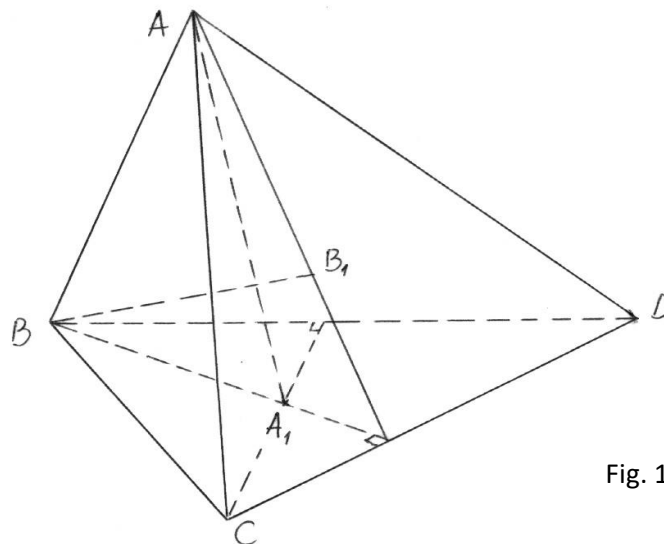

Fig. 1

în $\triangle BCD$ de unde se obține că $DA_1 \perp BC$. Cum și $AA_1 \perp BC$ rezultă $BC \perp (AA_1D)$. Aceasta implică $BC \perp AD$ ceea ce încheie demonstrația.

Din modul în care s-a efectuat demonstrația rezultă afirmația „Într-un tetraedru ortocentric înălțimile tetraedrului cad în ortocentrele fețelor opuse“.

TEOREMA 2 Într-un tetraedru ortocentric înălțimile tetraedrului sunt concurente.

Demonstrație Este suficient să se demonstreze că două câte două înălțimile sunt concurente. Se va arăta, de exemplu, că AA_1 și BB_1 sunt concurente; $CD \perp (AA_1B)$ și $CD \perp (BB_1A)$. Dar planele (AA_1B) și (BB_1A) au în comun dreapta AB . Cum printr-un punct trece un singur plan perpendicular pe o dreaptă dată, rezultă că planele (AA_1B) și (BB_1A) sunt confundate, deci AA_1 și BB_1 sunt concurente. (se folosește fig. 1)

TEOREMA 3 Dacă într-un tetraedru, înălțimile sunt concurente, atunci tetraedrul este ortocentric.

Demonstrație Se consideră înălțimile AA_1 și BB_1 concurente într-un punct H . Atunci $CD \perp AA_1$ (deoarece $AA_1 \perp (BCD)$) și analog $CD \perp BB_1$. Cum dreptele AA_1 și BB_1 sunt concurente, rezultă $CD \perp (AA_1B)$, deci $CD \perp AB$. Analog se demonstrează perpendicularitatea celorlalte perechi de laturi opuse.

Punctul H de concurență a înălțimilor unui tetraedru ortocentric, se numește ortocentrul triunghiului.

TEOREMA 4 Într-un tetraedru ortocentric, centrul de greutate al tetraedrului se proiectează în centrele cercurilor lui Euler ale fețelor.

Demonstrație Fie tetraedru ABCD, H', G', O', ortocentrul, centrul de greutate

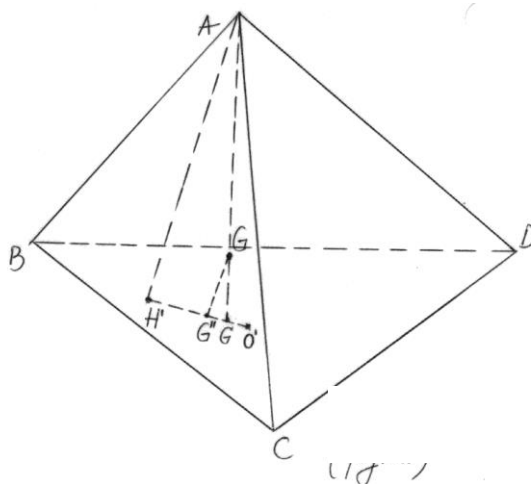

Fig. 2

și centrul cercului circumscris, respectiv în $\triangle BCD$ ($H'G' = 2/3 H'O'$), mediana AG' a tetraedrului corespunzătoare vârfului A, $G \in [AG']$ centrul de greutate al tetraedrului ($AG' = 4GG'$) și fie G'' proiecția lui G pe planul (BCD). Evident $G'' \in [H'O']$. Se va demonstra că G'' este mijlocul segmentului $[H'O']$, deci este centrul cercului lui Euler al feței [BCD]. Din triunghiurile asemenea $AH'G$ și $GG''G'$ rezultă:

$$\frac{G'G''}{G'H} = \frac{G'H}{G'A} = \frac{1}{4} \text{ de unde: } \frac{G'H - H'G''}{G'H'} = \frac{1}{4}. \text{ Se obține } \frac{2/3H'O' - H'G''}{2/3H'O'} = \frac{1}{4} \text{ și}$$

efectuând calculele: $H'G'' = 1/2 H'O'$.

TEOREMA 5 Într-un tetraedru ortocentric, ortocentrul, centrul de greutate și centrul sferei circumscrise tetraedrului sunt coliniare.

Demonstrație H, G, O se află în planul perpendicular pe fața (BCD) după dreapta lui Euler a triunghiului BCD și analog se află în planul perpendicular pe fața (ABC) după dreapta lui Euler a triunghiului ABC.

Deci H, G, O sunt coliniare fiind la intersecția celor două plane.

Observație Punctul G este mijlocul segmentului [HO] deoarece G se proiectează în mijlocul segmentului $[H'O']$.

Rezultă că ortocentrul tetraedrului este tocmai anticentrul său, deci într-un tetraedru ortocentric dreapta lui Euler este generalizarea în spațiu a dreptei lui Euler din plan.

TEOREMA 4 (Sfera lui Vogt) Cercurile lui Euler ale fețelor unui tetraedru ortocentric sunt situate pe aceeași sferă.

Demonstrație Conform demonstrației anterioare, punctul G este egal depărtat de punctele cercului lui Euler ale unei fețe și cum cercurile lui Euler ale fețelor au două câte două puncte comune, rezultă că G este centrul unei sfere pe care se află cercurile lui Euler ale fețelor.

TEOREMA 5 *Într-un tetraedru ortocentric, ortocentrul, centrul de greutate și centrul sferei circumscrise tetraedrului sunt coliniare.*

Demonstrație H, G, O se află în planul perpendicular pe fața (BCD) după dreapta lui Euler a triunghiului BCD și analog se află în planul perpendicular pe fața (ABC) după dreapta lui Euler a triunghiului ABC.

Deci H, G, O sunt coliniare fiind la intersecția celor două plane.

Observație Punctul G este mijlocul segmentului [HO] deoarece G se proiectează în mijlocul segmentului [H'O'].

Rezultă că ortocentrul tetraedrului este tocmai anticentrul său, deci într-un tetraedru ortocentric dreapta lui Euler este generalizarea în spațiu a dreptei lui Euler din plan.

2. Tetraedre echifaciale

Se numește tetraedru echifacial un tetraedru ale cărui fețe sunt echivalente (deci au aceeași arie).

TEOREMA 6 *Un tetraedru este echifacial dacă și numai dacă cele patru înălțimi ale sale sunt congruente.*

Demonstrația rezidă în observarea formulei $3V = h_x \cdot S_x$, referitoare la volumul tetraedrului. Urmează imediat $S_A = S_B \Leftrightarrow h_A = h_B$ etc.

TEOREMA 7 *Dacă un tetraedru are toate fețele de aceeași arie, atunci suma unghiurilor la fiecare vârf este de 180° .*

Demonstrație Într-adevăr tetraedrul având toate fețele de aceeași arie, are toate muchiile opuse congruente, deci fețele sale sunt triunghiuri congruente, deci de exemplu $ABC \equiv BCD$ și $ABD \equiv BDC$ Deci suma măsurilor unghiurilor vârfului B este:

$$m(\angle ABC) + m(\angle ABD) + m(\angle DBC) = m(\angle BCD) + m(\angle BDC) + m(\angle DBC) = 180^\circ$$

TEOREMA 8 *Într-un tetraedru echifacial centrele sferelor înscrisă respectiv circumscrisă, coincid.*

Demonstrație Folosim teorema 2. Cum tetraedrul este echifacial, deci cercurile circumscrise lor au aceeași rază R_1 .

Fie O centrul sferei circumscrise lor. Îl proiectăm pe O pe fiecare față în punctele O_1, O_2, O_3, O_4 . Se demonstrează că $(OO_1) \equiv (OO_2) \equiv (OO_3) \equiv (OO_4)$, adică O este și centrul sferei înscrise. Pentru aceasta este suficient să se observe că punctele în care se proiectează O sunt tocmai centrele cercurilor circumscrise fețelor (de exemplu triunghiurile OO_1A, OO_1B, OO_1C , sunt congruente, deci $(O_1A) \equiv (O_1B) \equiv (O_1C)$). Rezultă folosind teorema lui Pitagora $OO_1 = \sqrt{R^2 - R_1^2}$, analog OO_2, OO_3, OO_4 . (R este raza sferei circumscrise tetraedrului).

3 Tetraedre Crelle

TEOREMA 9 (Teorema lui Crelle - generalizarea spațială a teoremei lui Pithot). *Fiind dat un tetraedru ABCD există o sferă tangentă celor șase muchii ale tetraedrului, dacă și numai dacă are loc condiția: $AB+CD=AC+BD=AD+BC$.*

DEMONSTRAȚIE. Implicația: „există sfera, atunci are loc relația“ este evidentă datorită proprietății de congruență a tangentelor dintr-un punct exterior.

Presupunem îndeplinită condiția:

$$AB+CD=AC+BD=AD+BC.$$

Rezultă:

$$\frac{AC + AB - BC}{2} = \frac{AD + AB - BD}{2} \quad \text{și} \quad \frac{AB + BC - BD}{2} = \frac{BD + BC - CD}{2}$$

Prima relație arată că cercul înscris în $\triangle ABC$ are punctul de contact cu AB coincident cu punctul de contact cu AB al cercului înscris în $\triangle ABD$. Deci există o sferă ce conține cele două cercuri. Există deci punctele A' , B' , A'' , B'' , C' în sfera care este tangentă segmentelor $[BC]$, $[AC]$, $[AD]$, $[BD]$, $[AB]$. Se consideră planul (BDC) și cercul de intersecție determinat de plan și sfera considerată cercului înscris în $\triangle BDC$ și planul de contact cu BC al cercului înscris în $\triangle ABC$ coincid.

Cum, cercul de intersecție dintre planul BDC și sferă este tangent muchiilor tetraedrului în B'' și A' trece cercul înscris în $\triangle BDC$, rezultă că cercul de intersecție dintre planul (BDC) și sferă și cercul înscris în $\triangle BDC$ coincid. Deci sfera este tangentă și muchiei $[CD]$ ceea ce demonstrează teorema.

Definiție Tetraedrele cu proprietatea că există o sferă hexatangentă muchiilor se numesc tetraedre Crelle.

4. Tetraedre regulate

Se numește tetraedru regulat un tetraedru cu toate fețele triunghiuri echilaterale.

Evident toate muchiile unui tetraedru regulat $ABCD$ au aceeași lungime ce o vom nota cu a .

TEOREMA 10 Un tetraedru regulat $ABCD$ este:

1. ortocentric; 2. echifacial; 3. Crelle.

Demonstrație

1. Se verifică imediat formula $AB^2+CD^2=AC^2+BD^2=AD^2+BC^2$ din care rezultă că $ABCD$ este ortocentric.

2. Se verifică imediat condiția ca orice pereche de muchii opuse să fie congruente din care rezultă că $ABCD$ echifacial (sau tetraedrul $ABCD$ regulat $\Rightarrow \triangle ABC \equiv \triangle ACD \equiv \triangle ABD \equiv \triangle ABC \Rightarrow SA=SB=SC=SD \Rightarrow ABCD$ echifacial).

3. Relația $AB+CD=AC+BD=AD+BC$ este verificată imediat $\Rightarrow ABCD$ este tetraedru Crelle.

TEOREMA 11 Un tetraedru regulat $ABCD$ are un centru V ce este simultan:

- centru de greutate G ;
- centru O al sferei circumscrise;
- centrul I al sferei înscrise;
- ortocentrul H al tetraedrului;
- centrul J al sferei hexatangente;

Demonstrația este imediată rezultând din teoremele demonstrate anterior.

TEOREMA 12 Pentru tetraedrul echifacial $ABCD$ fiecare dintre următoarele două condiții este suficientă ca $ABCD$ să fie regulat:

1° să fie ortocentric;

2° să fie tetraedru Crelle;

DEMONSTRAȚIE Deoarece ABCD este echifacial, fie $AD=BC=a$; $BD=AC=b$, $CD=AB=c$ (orice pereche de muchii opuse este congruentă).

Condiția 1° devine prin formula $AB^2+CD^2=AC^2+BD^2=AD^2+BC^2$ în $2a^2=2b^2=2c^2$; deci $a = b = c$.

Condiția 2° permite aplicarea formulei $AB+CD=AC+BD=AD+BC$, ce asigură $2a=2b=2c$; deci $a=b=c$.

TEOREMA 13 Într-un tetraedru regulat a cărui muchie este a :

1. înălțimea h este egală cu $a\sqrt{\frac{2}{3}}$;

2. volumul V satisface $12V = a^3\sqrt{2}$;

3. pentru un unghi diedru $\angle CD$ are loc $3\cos\angle CD=1$;

4. unghiul u format de o muchie cu o față satisface $\sqrt{3} \cdot \cos u = 1$;

5. distanța dintre două muchii opuse este $\frac{1}{2}a\sqrt{2}$

Bibliografie:

1. Andonie, George Ștefan, *Varia Mathematica*, Ed. Tineretului, 1969;
2. Brânzei, Dan, Aniță, Ștefan și Cocea, Constantin, *Planul și spațiul euclidian*, Ed. Academiei, Buc., 1986;
3. Lupu, Costică și Săvulescu, Dumitru, *Metodica predării geometriei*, Ed. Paralela 45, 2000;
4. Nicolescu, Liviu, și Boskoff, Vladimir, *Probleme practice de geometrie*, Ed. Tehnică, 1990;
7. Postolică, Vasile, *Sinteze din fundamentele matematicii*, Ed. Matrix Rom, Buc., 1999;
8. * * * *Colecția Gazetei Matematice*, 8-9/1990.

LUCRARE METODICO-ȘTIINȚIFICĂ *EFECTELE ECRANULUI ASUPRA MINȚII PREȘCOLARULUI*

Prof. înv. preșcolar Maria ZARZU

Prof. înv. preșcolar Oana MIRON

Școala Gimnazială Comenius – G.P.P. Brețcu, Covasna

Educația copiilor este, poate, cea mai mare responsabilitate pe care o are omul în viață, activitatea care ne poate procura cele mai mari bucurii sau, dimpotrivă, dezamăgiri. Depinde în primul rând de noi formarea copilului, devenirea lui sau, dimpotrivă, eșecul. Omul de mâine ne va putea fi un real sprijin; un izvor de satisfacții și bucurie sau o povară, o pricină permanentă de regrete, o muștrare vie a neglijenței privind modelarea sufletului, minții și trupului aceluia a cărei viață a depins în cea mai mare măsură de noi.

Educația nu se realizează prin intermediul televizorului, a calculatorului, telefonului, ci de către părinți și cadre didactice care au menirea de ai călăuzi, de ai învăța limba, de ai învăța să gândească și să simtă. Numai în colectivitate prin socializare se pot stabili relații, copiii învață să socializeze și să colaboreze. Jocul și interacțiunea cu alții copii constituie mediul ideal pentru dezvoltarea normală a minții copiilor.

Trăim într-o lume în care se vorbește foarte mult despre drepturi. Oare n-ar trebui să asigurăm și copiilor dreptul „fundamental” la mai multă afectivitate, la mai mult timp petrecut împreună cu ei, la o stimulare normală a minții și trupului, la a fi păziți în fața ofensivei unor mijloace care le pot distruge mintea? Sunt mai multe întrebări asemănătoare la care ar trebui să răspundem, în primul rând, noi părinții și educatorii, răspuns de care depinde soarta copiilor noștri și a societății în care trăim.

În urma cercetărilor desfășurate în ultimii ani, nu mai rămâne nici o îndoială: viziunea televizorului, calculatorului și telefonului, dăunează dezvoltării și funcționării creierului uman. Aceasta, deoarece activitatea corticală, atunci când ne așezăm în fața ecranului, este complet diferită de ceea ce întâlnim în mod obișnuit în viața oamenilor. Cele câteva ceasuri petrecute zilnic de copii în fața televizorului, calculatorului și telefonului, încă din primii ani de viață, vor influența definitiv modul în care creierul va răspunde pe viitor la provocările lumii reale, modul în care va procesa informația.

Astfel, se demonstrează în mai multe studii, mintea tinerilor ajunge să fie dependentă de starea de pasivitate, de neconcentrare și negândire care i-a fost indusă zilnic, câteva ceasuri, prin intermediul vizionării ecranului. Emisfera stângă a creierului, a cărei activitate este inhibată când privim ecranul, nu se dezvoltă normal, ceea ce va face ca tinerii aceștia să fie deficienți în ceea ce privește gândirea logică și analitică, în vorbire, în construirea frazei, în scris și citit procese desfășurate în ariile acestei emisfere. Cele mai grave sunt însă consecințele pe care televiziunea, calculatorul, telefonul și jocurile pe calculator le au asupra funcționării părții din față a creierului – cortexul prefrontal care îl deosebește pe om de animal.

Acestea sunt doar câteva din motivele pentru care Academia Americană de Pediatrie (Reisenberg, 1998), recomandă ca până la doi ani copiii să nu fie lăsați să se uite la televizor, iar după această vârstă, pe toată perioada vârstei școlare, să li se limiteze timpul vizionării (cumulat televizor, video sau calculator) la una, cel mult două ore pe zi. Unii autori opinează ca măcar până la 5-6 ani când se încheie prima perioadă esențială în dezvoltarea creierului, copiii să fie ținuti departe de televizor și de calculator.

Copilul nu se poate opune. El nu are încă discernământul necesar, de aceea este important să fie apărat de mijloacele care-i pun în pericol sănătatea mentală și viitorul. Cum ar putea oare un copil să se protejeze singur în fața unor tehnologii care fascinează, care au un caracter hipnotic și care dau dependență; mai cu seamă în condițiile în care ei nici măcar nu bănuiesc pericolul și nu-și pot imagina consecințele? Nu acesta este oare rolul părinților: de a-i apăra și călăuzi pe cei mici până când vor căpăta discernământul necesar ca să se descurce singuri în viață? Desigur, este mult mai simplu să-i abandonăm în fața unui ecran ca să ne vedem de treabă, sau ca să adunăm ceva bani pentru a le putea asigura viitorul. Dar, ar trebui să ne gândim mai întâi și la faptul că după 10-15 ani petrecuți în fața unui ecran, câteva ore pe zi, copiii noștri s-ar putea să nu mai aibă nici un viitor.

Și pentru adulți, vizionarea constituie un important factor în intensificarea stării de nervozitate și agitație mentală, în slăbirea capacității de concentrare, în scăderea memoriei, în apariția stării de pasivitate și a plictiselii, a depresiilor, a anxietății și tulburărilor de personalitate. Stresul generat pe parcursul și în urma vizionării poate afecta în mod serios creierul distrugând celula nervoasă din zonele cortexului prefrontal și ale emisferei stângi. Așadar, pentru persoanele care sunt deja stresate, care sunt obosite nervos, este recomandat ca în loc să-și petreacă timpul liber în fața micului ecran, agravându-și starea, să caute destinderea prin ieșirea în natură, prin activități practice, prin lectură sau prin comunicarea cu cei apropiați.

Ne-am propus încă dintru început să înțelegem adevărul și să găsim soluțiile cele mai potrivite pentru a ieși din criza în care ne-a adus modul de viață bolnav pe care-l impune societatea de consum. De înțelegerea acestui lucru, de adoptarea unei atitudini responsabile în educarea copiilor noștri și în desfășurarea vieții de familie depinde viitorul acestor copii și al nostru, al tuturor. Altfel vom deveni spectatorii și victimele unei revărsări de violență, al cărei debut și-a făcut deja apariția, a unei înmulțiri fără precedent a bolilor mentale, de la depresii până la schizofrenii, a generalizării la noua generație a infirmităților mentale, de la probleme de atenție și hiperactivitate până la autism.

Neuropsihologii afirmă în mod categoric că mărirea timpului de vizionare înseamnă prelungirea stării malade în care se află cortexul prefrontal (partea creierului aflată în spatele frunții), ceea ce va avea grave consecințe asupra dezvoltării acestuia”. (Emery, 1980). Cortexul prefrontal este centrul executiv al creierului uman, sediul tuturor proceselor mentale superioare, al atenției, motivației, al controlului comportamentelor și emoțiilor. El îl diferențiază, practic, pe om de animal, căci prin acesta se desfășoară toate procesele de reflexie, aici se realizează sinteza dintre gândire, emoție și comportament, tot ceea ce definește omul ca subiect personal al propriei existențe.

Faptul că în timpul vizionării TV și în fața calculatorului, telefonului, activitatea corticală este complet modificată devine un lucru incontestabil în urma experiențelor prilejuite de dezvoltarea

tehnologiei, a noilor mijloace de investigare a activității corticale. Întrebările la care rămâne să răspundem sunt: Care este: pe termen lung, efectul vizionării TV, calculatorului, telefonului asupra creierului? În ce măsură uitatul la televizor, calculator, telefon poate să producă modificări funcționale și chiar structurale la nivelul creierului, și schimbări în comportamentul uman sau în abilitățile mentale ale noilor generații?

Copilăria timpurie reprezintă cea mai importantă perioadă din viața unui individ prin consecințele durabile pe care le are asupra dezvoltării ulterioare a acestuia. Ultimele cercetări au demonstrat și argumentat modul în care trebuie abordată această perioadă de viață insistând pe practicile adecvate de îngrijire și educație a copilului mic. Ideea centrală este aceea că fiecare copil este unic iar unicitatea lui reprezintă punctul de plecare în toate deciziile luate în privința lui, cu scopul primordial de a-l ajuta să se dezvolte pe deplin chiar și atunci când se confruntă cu situații noi de învățare cum ar fi cele prin educația din mediul online. Tot ceea ce știm, credem și gândim despre copil se reflectă în tot ceea ce facem pentru el. Cu cât ne vom apropia mai mult de el și îl vom înțelege mai bine, cu atât vom învăța mai multe despre ceea ce ar trebui să facem pentru a-l ajuta să crească și să se dezvolte la nivelul întregului potențial de care dispune, atât în calitate de cadru didactic, cât și în calitate de părinte.

Educația online, o provocare pentru toate cadrele didactice din România, o provocare care ne – a determinat să ne aprofundăm cunoștințele și în domeniul TIC – ului. În această lucrare dorim să prezentăm avantajele și dezavantajele educației în mediul online la preșcolari, exemple de bune practici, din perioada desfășurării activității „instructiv – educative”, dacă o putem numi așa, greutățile întâmpinate în perioada în care am fost nevoiți să ne desfășurăm activitatea. Tema va fi abordată atât din prisma educatorului, cât și din prisma preșcolarului și a părintelui.

Pentru educatoare, trecerea bruscă de la activitatea didactică cu prezență fizică de la grădiniță la activitatea în mediul online, a avut un impact puternic de nesiguranță, neputință. Ceea ce a urmat a fost o provocare care te – a determinat să studiezi modul în care planifici, coordonezi propunerile, sugestiile de activități astfel încât acestea să fie atractive, să fie științific bine documentate, să respecte cerințele Curriculum - ului pentru educație timpurie, să fie atent selectate astfel încât să le capteze atenția, să le stârnească dorința de a desfășura activitățile propuse chiar și acasă împreună cu părinți. Putem afirma că oarecum a început o nouă etapă din cariera noastră didactică, etapă la care a trebuit să ne adaptăm într – un ritm alert, deoarece nu puteam să dăm dovadă că nu suntem pregătiți, că nu știm ceea ce avem de făcut.

Conștientizând care sunt efectele ecranului la vârsta preșcolară, ne – am propus împreună cu colega de grupă ca în perioada desfășurării activității online, să propunem activități care nu îi determină pe copii să petreacă mult timp în fața ecranului (activități și jocuri în aer liber, activități practice, plimbări în aer liber, etc.)

În semestrul II, din anul școlar 2019 – 2020, activitățile propuse, le – am postat pe grupul închis de pe Facebook Având în vedere că ne desfășurăm activitatea la o grădiniță cu program prelungit, am stabilit împreună cu colegile, să propunem activitățile respectând teme anuale de studiu, prevăzute în Curriculum pentru educație timpurie, în funcție de Planificarea anuală întocmită la începutul anului școlar, planificarea calendaristică. Activitățile propuse să fie activități care se pot desfășura acasă, cu materiale din natură, materiale care pot fi la dispoziția preșcolarilor, care nu pun viața în pericol, să fie atractive, să respecte particularitățile de vârstă a acestora.

Postările cu activitățile propuse, le realizăm în funcție de tura în care am fi desfășurat activitatea didactică ca la grădiniță, educatoarea care trebuia să își desfășoare activitatea în tura de

dimineată, posta între orele 8.00 – 9.00, pentru a putea fi vizualizate și desfășurate înainte de masă de preșcolari, iar educatoarea din tura II, posta sugestiile de activități între orele 12.00 – 13.00. Activitățile propuse înainte de masă erau activități cu un grad de dificultate mai ridicat, care îi solicita pe copii să rezolve unele sarcini chiar oral, cele de după-amiază erau sugestii de activități recreative, recuperatorii, distractive, jocuri în aer liber.

Ceea ce am constatat în semestrul II al anului școlar precedent, a fost faptul că părinții sau străduit să facă în așa fel încât să pună la dispoziția copiilor cele necesare pentru a nu pierde contactul cu noi. Cei care au întâmpinat greutăți ne – au anunțat și am găsit soluții împreună astfel încât să nu pierdem legătura.

Toate educatoarele am fost foarte atente la selecția calității și conținutului materialelor preluate de pe internet, deoarece grupa la care ne desfășurăm activitatea este o grupă combinată ca vârstă și etnie (români și maghiari), drept pentru care deseori, la dezbateră unor teme ne confruntăm cu materiale de pe internet care erau concepute la un nivel superior și utilizau un limbaj pe care preșcolarii nu l – ar fi înțeles, am conceput și realizat materiale înregistrate cu activități, în care am prezentat preșcolarii noștri tema propusă în funcție de specificul grupei noastre. Aceste materiale propuse au avut un impact mai mare asupra preșcolarii, aceștia erau foarte bucuroși când auzeau vocea doamnei lor educatoare ceea ce le capta atenția.

Ca exemple de materiale audio – video realizate și postate: în cadrul Domeniului Știință - Observare „Primăvara”, „Copăcelul”, „Legume timpurii”, Activitate matematică „De – a mici matematicieni”, „Predare numărul și cifra 8”, Domeniul om și societate – Activitate practică „Lipire Ridichea”, „Machetă Iarna”, Domeniul estetic și creativ – Pictură „Legume timpurii”, „Peisaj de toamnă”, „Peisaj de iarnă”, etc.

La sfârșitul anului școlar 2019 – 2020, am realizat o mică serbare virtuală, prin care ne – am luat la revedere de la preșcolarii care au plecat la școală, am sperat că începutul de an școlar va fi așa cum eram obișnuiți de-a lungul timpului.

Începutul anului școlar 2020 – 2021, a fost unul destul de greu datorită normelor de igienă și distanțare care trebuiau respectate și practicate atât de către cadrele didactice, personalul auxiliar și preșcolarii. Am pregătit toate spațiile grădiniței în conformitate cu normele impuse pentru combaterea virusului, am informat părinții despre noile reguli și condițiile în care ne vom desfășura activitatea didactică, dar nu după mult timp, datorită ratei de infectare la nivel național ne-am reînceput activitatea în mediul online.

Spre deosebire de ceea ce desfășurasem în anul școlar precedent, de astă dată știam ceea ce avem de făcut, ne-am perfecționat în a crea activității pentru copii utilizând Wordwall, realizarea și utilizarea unei platforme educaționale Classroom, participarea la cursuri de perfecționare în ceea ce privește utilizarea platformelor educaționale.

Pentru preșcolarii, aceștia au considerat perioada online o vacanță, un bun prilej de a petrece mai mult timp împreună cu părinți. Ceea ce am constatat, la începutul activității în mediul online, preșcolarii de grupă mare au fost cei de la care am primit feedback, preșcolarii de grupă mică și mijlocie au preferat și urmărit cu atenție, activitățile care le erau sugerate vizionarea unor povești, audierea cântecelor pentru copii, activitățile și jocurile de mișcare în aer liber. La începutul anului școlar 2020 – 2021, când au venit la grădiniță preșcolarii erau tăcuți, distanți, preferau să stea mai mult la măsute, întâmpinau dificultăți în exprimare, unii afirmău că este mai bine acasă pentru că pot sta mai mult pe telefon. Ceea ce putem constata este că educația în mediul online a fost în detrimentul preșcolarii, deoarece aceștia au fost determinați să apeleze și să desfășoare activități

de învățare apelând la tehnologie, mai mult timp, pe o perioadă mai îndelungată ceea ce nu este recomandat pentru vârsta lor și ceea ce poate provoca probleme de sănătate în timp. Preșcolarii în mediul online nu mai au posibilitatea de a socializa.

Pentru părinți, activitate în mediul online a fost o provocare, aceștia având posibilitatea să realizeze cât de importantă este activitatea instructiv – educativă, a cadrelor didactice, atât de la grădiniță, cât și de la școală. Aceștia au întâmpinat dificultăți în utilizarea tehnologiei, lipsa dotării necesare, lipsa timpului care trebuie alocat desfășurării unei activități chiar dacă aceasta este de scurtă durată, lipsa materialelor necesare.

Educația în mediul online, în calitate de părinte ne – a oferit prilejul să petrecem mai mult timp împreună cu copiii noștri, să le acordăm mai multă atenție, să îi sprijinim mai mult.

În concluzie considerăm că educația în mediul online, nu este benefică pentru preșcolari, deoarece activitatea fundamentală în grădiniță este „jocul”, prin intermediul lui învățăm , socializăm, ne dezvoltăm, acesta se poate doar prin prezență fizică la grădiniță.

În educație, nu există rețete, există experiență acumulată, idei, teorii bazate pe cercetări noi, practici confirmate care și-au demonstrat în timp eficiența. Succesul educației se bazează pe adaptarea demersului educațional la nevoile individuale ale fiecărui copil.

Bibliografie:

Gheorghe, V. (2007). *Efectele micului ecran asupra minții copilului*. București: Prodromos.

ISTORIA MEDIEVALĂ A ROMÂNILOR CONTRIBUȚIA UMANIȘTILOR ROMÂNI LA ISTORIOGRAFIE

Prof. Mirela DUMITRU-SAVIN
Colegiul Național Militar „Alexandru Ioan Cuza” Constanța

Lucrarea Contribuția umaniștilor români la istoriografie dorește a puncta valoarea cultural-științifică a umaniștilor români, răspunzând curiozității mele de a face corelații între orele de limba și literatura română și cele de istorie, la nivelul clasei a XI-a, unde se predă istoria literaturii române.

Pentru început, mă voi axa pe o scurtă Introducere în noțiunile de umanism și pe cea de istoriografie, apoi voi face Explicarea noțiunii de curent literar vs. mișcare culturală cu referire la umanism. În continuare, mă voi axa pe Umanismul în Țările Române – noua concepție despre om, viață și societate, urmează Contribuția umaniștilor români la istoriografie și Concluzii.

1.Introducere

Criteriile de periodizare constituie schimbările în toate domeniile vieții care creează, de asemenea, noi relații sociale între oameni. În raport de dezvoltarea mijloacelor de producție și a relațiilor sociale, societatea se transformă și evoluează. Istoria universală apare, astfel, drept un proces continuu și firesc.

Atunci când vorbim despre civilizația medievală, avem în vedere producerea de mutații calitative în dezvoltarea forțelor de producție, în timp ce în domeniul suprastructurii se remarcă un regres relativ. Mai mult decât atât, din lucrarea lui Gombrich, Ernst H., 2014, O scurtă istorie a lumii, traducere de Adriana Ionescu, București: Editura Art, se deduce faptul că cultura medievală a reflectat transformările petrecute din punct de vedere economic, social, politic, exprimând, în toate realizările sale interesele și năzuințele noii societăți prin apariția unei culturi medievalo-bisericesc , dar și a unei culturi populare cu caracter laic sau orășanesc . În acest context se dezvoltă ceea ce vom numi, mai târziu, drept umanism.

2.Explicarea noțiunii de curent literar vs. mișcare culturală

Prin noțiunea de curent literar se face referire la o mișcare literară, de o anumită amploare, care reunește un număr de scriitori în baza unui program estetic și a unor înclinații relativ comune și constituie o rezultată generală a tendințelor unei anumite epoci. După cum se știe, în cadrul unuia curent literar, unitatea de viziune, adică ceea ce numim Weltanschauung se exprimă prin temele, motivele, subiectul, personajele și formulele expresive preferate, specifice curentului la care facem referire. De asemenea, scriitorii care pot fi grupați la un curent literar, bineînțeles, împărtășesc principii estetice similare, se raportează într-o manieră comună la o anumită tradiție literară, concordă în preferințele lor pentru anumite genuri și specii literare, recunoscând o anumită ierarhie a acestora ca, de exemplu, preferința clasicismului pentru tragedie. În operele lor, ei utilizează

modele artistice asemănătoare într-un sens larg. Astfel, putem deduce faptul că principiile estetice ale unui curent literar sunt cristalizate, de obicei, într-un manifest literar .

După cum se știe, umanismul reprezintă o „mișcare literară de o anumită amploare și durată; convergență a unor principii literare de natură complexă (artistică, ideologică, filosofică), exprimate în literatură, care se pot subsuma unei viziuni comune într-o anumită perioadă istorică (...); rezultată generală a tendințelor unei epoci.” . Parcurgând lucrarea lui Gombrich, Ernst H., 2014, O scurtă istorie a lumii, traducere de Adriana Ionescu, București: Editura Art, capitolul O nouă eră, cu paginile 170 – 178, deducem faptul că, fără doar și poate, omogenitatea curentului vizează întreaga arie din epoca respectivă prin temele, motivele, subiectele cultivate, „un om cu judecată și voință proprie. Care nu cere părerea și acordul nimănui. Care nu caută și învață din cărți vechi, așa cum fusese obiceiul și tradiția mai înainte, ci care deschide bine ochii și pune mâna el însuși să facă ceva.” .

3.Umanismul în Țările Române – noua concepție despre om, viață și societate

În continuare, la cele spuse anterior, în finalul punctului 2, se adaugă și procedee și tehnici comune, crezul artistic etc. Apoi, adăugăm și faptul că noțiunea de umanism provine din franțuzescul humanisme; germanul humanismus și reprezintă un melanj între paidea , adică perfectibilitatea ființei umane și humanitas, respectiv umanitate.

Umanismul – la modul general - constituie o viziune raționalistă, antropocentrică despre lume. Umanismul românesc, însă, desemnează: o atitudine filosofică ce reconsideră omul și valorile umane; o mișcare culturală europeană din epoca Renașterii (secolele XIV-XVII) care reabilitează literatura Antichității greco-latine, precum și reflecția personală; o doctrină morală care, recunoscând în om valoarea supremă, se opune atât fanatismului religios, cât și etatismului politic gata să sacrifice individul în numele rațiunii de stat, principiul de bază fiind toleranța. Umanismul este o mișcare social-culturală inspirată de concepția că omul, fiind o ființă superioară, se poate perfecționa prin cultură și prin artă, promovând încrederea în propria capacitate de dezvoltare spirituală și intelectuală a fiecărui om și militând pentru evoluția multilaterală a personalității. În plus, umaniștii românești impulsionează atitudinea de respingere a oprimirii și înjosirii omului, încurajând manifestarea demnității și plenitudinii morale; pornind de la premisa că apogeul dezvoltării armonioase a omului a fost atins în Antichitate, prin idealul „omului universal” , umaniștii au studiat cu entuziasm culturile și limbile greacă și latină; în cadrul acestei mișcări s-au format numeroși cărturari de înaltă erudiție filozofică, istorică, filologică, literară și în alte domenii, numite și astăzi umaniste. Pe lângă aceste elemente, trebuie precizat faptul că omul devine subiectul prioritar; artele plastice îl explorează – în detaliu - anatomia; literatura scoate la iveală emoțiile; filosofia îl integrează în creația divină, plasându-l în centrul universului; se imprimă personajelor biblice o măreție impresionantă, dar și fundamental umană; se afirmă personalitatea umană în plenitudine; dezvoltarea armonioasă necesară pentru corespondență și acordarea microcosmosului, adică ființa umană, cu macrocosmosul, adică natura; sporirea virtuților; îndeletnicirile vieții active împletite cu cele ale vieții contemporane; dobândirea unor calități fizice, intelectuale, morale atât prin studiul modelelor antice, cât și prin cercetarea naturii; umaniștii cred în forțele omului de a învinge destinul (fortuna) prin virtute. Apoi, Papa Pius al II-lea credea în virtute și în cunoaștere; Pico della Mirandola venera demnitatea umană; Rabelais descoperă omul în această lume; sunt discutate textele sacre; se studiază limbile și culturile popoarelor vechi; se

individualizează studiul; relația directă a disciplinelor cu maestrul; artiștii, savanții intră sub protecția regilor, a marilor senatori, a papalității.

Printre numele cheie, în știință, amintim de Galileo Galilei, în artele plastice de Leonardo Da Vinci, Botticelli, Rafael, Michelangelo, Albrecht Durer, Jan Van Eyck, în arhitectură de Brunelleschi, Leon Ballista Alberti, în literatură de Dante Alighieri, Francesco Petrarca, Giovanni Boccaccio, Ludovico Ariosto, Michelangelo Buonarotti, Torquato Tasso, Marcielo Ficino, Giovanni Pico della Mirandola, Nicolo Machiavelli (Italia), Francois Rabelais, Michel De Montaigne, Pierre De Ronsard (Franța), Francis Bacon, Thomas Morus, William Shakespeare (Anglia), Erasmus din Rotterdam (Țările de Jos), Miguel de Cervantes, Luis De Gongora Y Argote, Lope de Vega, Pedro Calderon De la Barca (Spania), Nicolaus Olahus, Nicolae Milescu Spătaru, Grigore Ureche, Miron Costin, Ion Neculce, Dimitrie Cantemir (Țările Române).

Procesele și fenomenele istorice prin care a trecut societatea românească au avut o evoluție treptată, lentă, chiar destul de greu perceptibilă pe durata unei scurte vieți umane, încât este complicat de a identifica caracteristicile și valențele acestora. În istoriografie, concepția tradițională referitoare la Umanism se reducea la afirmația relansării la un nivel superior al literelor și artelor prin redescoperirea și imitarea creațiilor culturii clasice din Grecia și Roma Antică, lucru ce cunoaște apogeul în timpul Renașterii.

Umaniștii din Țările Române aveau încredere în puterea renovatoare a științei, ei însăși efectuând observații și experiențe științifice, stabilind astfel interdependența și conexiunea dintre știință și artă, aplicând pe larg în creația artistică cunoștințele și realizările științifice, la nivel minimal, dar chiar au încercat să-și depășească condiția. De aceea, trăsăturile esențiale ale umanismului au fost: omul – centru al Universului, în sensul că omul este măsura tuturor lucrurilor; anticlericalismul și toleranța religioasă, ca reacție la inchiziția catolică; redescoperirea și admirația față de valorile spirituale antice; înflorirea artei, culturii, literaturii, științei și susținerea dreptului la cultură; libertatea, demnitatea, perfectabilitatea ființei umane și prezentarea omului multilateral; lupta împotriva feudalismului și a dreptului divin în favoarea drepturilor democratice și reforme sociale etc. Spre exemplu, Nicolaus Olahus militează pentru dezvoltarea maximă și multilaterală a personalității, îndemnând la lupta împotriva atît ceea ce apăsă și oprima, împotriva a tot ceea ce înjosește demnitatea omului. De aceea, putem spune că umanismul românesc desemnează manifestarea curentului umanist în Țările Române. Apoi, în comparație cu Europa Occidentală, în Țările Române umanismul s-a manifestat destul de târziu, dar și extrem de diferit. Dacă în Transilvania, receptarea umanismului a fost favorizată de contactele orașenilor unguri și sași, precum și a nobililor români cu lumea catolică germană și italiană (e.g. Toma Pellei, adept al lui Erasmus din Rotterdam, Nicolaus Olahus, Johannes Honterus, Gaspar Heltai, Johannes Sommerus, Filip More din Ciula, Martin Hacıus din Hațeg, Mihai Valahul din Ciac și Mihai Halici), în Moldova și Țara Românească, aflate ambele în sfera Bizanțului, umanismul s-a afirmat în totalitatea formelor sale caracteristice abia în secolul al XVII-lea, deși sunt cunoscuți intelectuali care încă din secolul precedent erau legați la cultura apuseană, printre ei Luca Stroici, boier moldovean, și Petru Cercel, domnul Țării Românești între 1583-1585 (e.g. în Țara Românească: Udriște Năsturel, spătarul Constantin Cantacuzino; în Moldova: Grigore Ureche, Miron Costin, Nicolae Spătaru Milescu și Dimitrie Cantemir).

Istoricul Virgil Cândea a constatat faptul că intelectualii români ai secolului al XVI-lea erau fluenți în greaca veche, în latină și în italiană, limbi necesare lecturilor umaniste, lucru care explică originea decalajului în adoptarea umanismului de către Țările Române .

4. Contribuția umaniștilor români la istoriografie

Având în vedere faptul că idealul dezvoltării armonioase a omului a fost atins în cultura antică, umaniștii români, și nu numai, au studiat cu pasiune culturile și limbile greacă și latină. În cadrul acestei mișcări s-au format numeroși cărturari de mare erudiție filosofică, istorică, literară, și alte discipline denumite și astăzi umaniste. În contextul acelor transformări radicale care aveau loc pe întreg continentul european a fost practic imposibil să nu urmeze schimbări esențiale și în Țările Române, cu anumite caracteristici și trăsături specifice autohtone. Promotorii valorilor umaniste, chiar înainte de apariția propriu-zisă a acestei mișcări social-culturale, au fost Mircea cel Mare, Ștefan cel Mare, Neagoe Basarab. De asemenea, învățământul român are începuturi prin înființarea de către Despot Vodă a școlii latine de la Cotnari, întemeierea școlii Trei ierarhi de la Iași, cât și a școlilor protestante din Transilvania.

În continuare, trebuie menționat faptul că, istoriografia a constituit o componentă de bază în evoluția spiritualității românești. Mult timp decât atât, istoriografia a fost chiar principala manifestare a culturii laice. Importanța istoriografiei pentru români decurge firesc din chiar istoria poporului român. Apoi, începuturile istoriografiei române se plasează în timpul domniei lui Ștefan cel Mare, fiind plină de mari evenimente, care au impresionat atât contemporanii, români sau străini, cât și posteritatea. Domnitorul însuși a fost un mare prețuitor al istoriei, fapt manifestat prin crearea unui adevărat Letopiseț în piatră pe mormintele strămoșilor adus la biserica Bogdana din Rădăuți, dar și prin aniversarea sau comemorarea unor evenimente din timpul propriei domnii (prezența la douăzeci de ani de la bătălia de la Podul Înalt la Vaslui, ridicarea, tot la 20 de ani, a bisericii – mauzoleu de la Războieni, a cărei pisanie cuprinde o adevărată pagină de cronică). Din porunca domnitorului, a fost redactat și primul letopiseț al Moldovei. Originalul acestuia nu s-a păstrat. Pe baza unor variante, el poate fi reconstituit aproximativ. A fost anonim și redactat în slava veche. Aceasta era limba bisericii, iar folosirea ei constituia un fel de sanctificare a faptelor istorice, la fel cum în Apus s-a întrebuințat în primele cronici limba Bisericii catolice, latina. Pe baza letopisețului anonim realizat, aproape sigur, la Curtea Domnească, au fost alcătuite șase variante. Trei dintre acestea sunt interne: Letopisețul de la Bistrița; Letopisețul de la Putna I; Letopisețul de la Putna II. Alte trei, ca o subliniere a interesului prezentat de domnia lui Ștefan cel Mare dincolo de granițele Moldovei, sunt variante redactate în sau pentru străinătate: Cronica moldo-germană; Cronica moldo-polonă; Cronica moldo-rusă.

Începuturilor istoriografiei românești sunt legate de Moldova. A existat probabil un letopiseț de Curte și în Țara Românească, după cum rezultă din traduceri mai târzii. În limba slavă s-au păstrat legendele despre Vlad Țepeș, care au dus la mitul Dracula. Cu două excepții, ele sunt alcătuite însă de străini, în primul rând, de sașii ostili domnitorului muntean. O realizare deosebită a istoriografiei muntene este cronica lui Mihai Viteazul, alcătuită probabil de logofătul acestuia. Originalul nu s-a păstrat, ea putând fi reconstituită după o traducere românească din veacul al XVII-lea și după cea germană a umanistului silezian Balthasar Walter. Primele opera istoriografice românești au, evident, modestia începuturilor. Au însă și marele merit de a fi contribuit la punerea temelii unui edificiu care a căpătat ulterior proporții monumentale, chiar dacă a fost mereu înnoită, fiind într-o continuă construcție și reconstrucție. Limba națională s-a impus în istoriografie în veacul al XVII-lea, adevărat “secol de aur” al culturii românești. Alături de impresionante creații arhitecturale, de înființarea unor academii domnești, se produc mari transformări pe plan religios. Principala este renunțarea la limba slavonă și introducerea limbii române, ilustrată și prin creațiile lui Varlaam și Dosoftei. Biblia de la București (1688), realizată și prin utilizarea a două traduceri

anterioare din Moldova (Nicolae Milescu) și Transilvania, constituie actul de naștere al limbii literare românești.

Limba națională (întrebuințată și în diferite acte legislative) se impune acum și în istoriografie. Începutul este realizat tot în Moldova. Pionierul în domeniu este Grigore Ureche cu Letopisețul Țării Moldovei. Opera nu s-a păstrat în original. Aceștia i s-au adăugat numeroase interpolări, îndeosebi cele ale lui Simion Dascălul, ceea ce a dat naștere la numeroase discuții privind problema paternității. Oricum esența lucrării i se datorează lui Grigore Ureche, iar opera sa a constituit punctul de plecare pentru întreaga istoriografie în limba națională. Grigore Ureche are o atitudine serioasă față de actul istoriografic. Apelează nu numai la surse interne, ci și la cele străine.

Își construiește Letopisețul punând în centrul său domnia lui Ștefan cel Mare, privită ca un îndemn la recăpătarea vechiului statut al Moldovei. Subliniază, pentru prima dată, latitudinea și unitatea românilor, pe care-i încadrează într-un context de istorie universală. Opera sa a fost continuată de Miron Costin (1633-1691). Cu studii umaniste în Polonia, el a vrut să dea o sinteză a istoriei românilor. Neputând avea însă libertate de scriere, a preferat, mai întâi, să continue Letopisețul Țării Moldovei de unde îl lăsase Grigore Ureche (1595-1661). Expunerea este cronologică, dar din ce în ce mai densă, căpătând o tentă memorialistică, cu numeroase judecăți de valoare. A revenit mai târziu la planul inițial de a reda istoria românilor de la începuturile ei. După ce a alcătuit pe această temă, în limba polonă, o Cronică și o Poemă, a redactat lucrarea care poate fi considerată un adevărat manifest al istoriografiei umaniste românești De neamul moldovenilor. Miron Costin expune câteva idei fundamentale. Toți românii descind din romani. După cucerirea Daciei ei au viețuit neîntrerupt pe teritoriul acesteia. În timpul unor năvăliri, au fost nevoiți să se retragă în munți și păduri, după ce au revenit la vechile locuri, așa cum s-a întâmplat și în cazul Descălecatului. Latinitatea este argumentată de izvoare, limbă, mărturii arheologice și numismatice. Miron Costin are și preocupări de filosofia istoriei, în poemul Viața lumii. Istoriografia munteană din veacul al XVII-lea nu are lucrări de aceeași valoare. Cele mai cunoscute în epocă au fost Letopisețul Cantacuzinesc și Cronica Bălenilor. O importantă replică umanistă este aceea a stolnicului Constantin Cantacuzino, cu studii la Padova, deținătorul uneia din cele mai mari biblioteci din sud-estul Europei. A dat o Istorie a Țării Românești, deosebit de documentată, în care însă nu a ajuns cu expunerea decât până în secolul al IV-lea. Demonstrează latinitatea și unitatea românilor, după cum emite interesante idei filosofice în spiritul teoriei ciclicității, considerând că în istorie există trei etape, numite sugestiv, urcarea, starea și pogorârea. Din păcate, spre deosebire de alte scrieri, Istoria sa a rămas necunoscută, neputând contribui la progresul scrisului istoric-românesc. Letopisețul lui Ion Neculce, cronicar independent cu o bogată experiență și adâncă înțelepciune, este o operă memorialistică, surprinzând calitățile sale literare. Neculce anticipează atât lucrările unor istorici, cât și pe cele ale lui Ion Creangă și Mihail Sadoveanu. Contemporanul său, Dimitrie Cantemir se plasează pe o altă linie spirituală. Are o formație umanistă, este un continuator al lui Miron Costin, despre care se consideră că a căzut jertfă din rațiuni politice analfabetului domn Constantin Cantemir, care se racordează însă, în același timp erudiției timpului său, după cum are o contribuție substanțială la dezvoltarea orientalisticii europene prin accesul său la culturile turcă, arabă, persană. Istoria ieroglifică este un fel de cronică travestită a timpului său. Ulterior s-a preocupat de Sistema religiei mahomedane, a alcătuit un Tratat de muzică turcească, a încercat să lămurească pornind de la o teorie medievală, Despre cele patru monarhii, într-o manieră filosofică, de ce a cincea monarhie, Imperiul Otoman, este o abatere de la cursul normal al istoriei și trebuie înlăturată, firește, de cea de a patra, Imperiul rus. Dimitrie Cantemir a rămas în istoriografia

română și europeană prin trei lucrări: Descrierea Moldovei, Istoria creșterii și descreșterii Imperiului Otoman și Hronicul vechimii a româno-moldo-vlahilor. Lucrarea Descrierea Moldovei i-a fost solicitată pentru Academia din Berlin, al cărei membru devenise, de cunoscutul filosof și savant german Leibniz. Este o lucrare de geografie și istorie, în care reia ideile esențiale ale gândirii umaniste românești. Istoria otomană, bazată pe surse turcești, iar în ultima parte având un caracter memorialistic, își propune să demonstreze că puterea Porții trebuie și poate fi înfrântă. Hronicul revine și dezvoltă ideile latinității și continuității văzută nu doar etnic, ci și statal. Se bazează pe o documentație impresionantă pentru atunci (135 de titluri). Primele două lucrări au fost publicate în străinătate, în germană, franceză, engleză, atrăgându-i o reputație europeană.

Având în vedere aceste aspecte, particularitățile specifice umanismului românesc se cristalizează în secolul al XVII-lea prin activitatea și scrierile unor cărturari ca Udriște Năsturel, Varlaam, Simion Ștefan, Dosoftei, Nicolae Milescu Spătarul, iar, mai apoi, ale marilor cronicari Grigore Ureche, Miron Costin, Constantin Cantacuzino, urmași de Ion Neculce și Dimitrie Cantemir. Toți aceștia au determinat apariția unui umanism cu un specific autohton, românesc, în care se regăsesc și însușiri ale celui general european, în special scrierile vechi ca izvor primordial de cultură, în sensul intensificării conștiinței originii romanice, concomitent cu însușiri caracteristice de moment. O caracteristică esențială a umanismului românesc a fost renunțarea la scrierea în limba slavonă, aceasta fiind înlocuită etapizat prin limba română. Acest lucru se face vizibil și în cronicile domnești, cărțile bisericești, cât și diverse acte ale administrației domnești. Principalele forme ale culturii în istoria românilor sau prezentat sub forma traducerii și tipăririi cărților religioase, publicarea de cărți populare, scrierea cronicilor. Primele forme ale istoriografiei au fost inscripțiile de pe pietrele de mormânt așezate de Ștefan cel Mare în amintirea strămoșilor săi la bisericile din Rădăuți și Putna.

5. Concluzii

În concluzie, ar fi cazul de menționat că scrierea cronicilor, letopisețelor, diferitor opere reprezintă un mare act patriotic prin reflectarea stării generale de eliberare de sub jugul otoman, prin aspirația spre independență și suveranitate națională, sentimente care au trecut din viață în istorie, iar din istorie în cronici și pe care vechii noștri cărturari le-au trăit cu intensitate și dramatism.

6. Bibliografie critică:

Sursă primară

Carpentier, J., Lebrun, F., Istoria Europei, Editura Humanitas, București, 1997.

Cândea, Virgil, Rațiunea dominantă. Contribuții la istoria umanismului românesc, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1979.

Gombrich, Ernst H., O scurtă istorie a lumii, traducere de Adriana Ionescu, Editura Art, București, 2014.

McNeil, W.H., Ascensiunea Occidentului, Editura Arcl, Chișinău, 2000.

Mureșanu, C., Europa modernă, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1997.

Săndulescu, Al. (coordonator), Dicționar de termeni literari, Editura Academiei Române, București, 1976.

Surse secundare

Agrigoroaiei, I., Toderașcu, I., Ursulescu, N., Istoria Românilor: Compendiu, Editura Cultura Fără Frontiere, Iași, 1996.

- Alexăndrescu E., Gavrilă D., Literatura română în analize și sinteze, ediția a 3-a, revizuită, Ediția Princeps, Chișinău, 2001.
- Chevalier, Jean, Gheerbrant, Alain, Dicționar de simboluri, Editura Artemis, București, vol. I-III, 1995.
- Costin, Miron, Letopisețul Țării Moldovei, Editura Hiperion, Chișinău, 1991.
- *** Istoria lumii în texte, Editura Teora, București, 1999.
- Giurescu, Constantin C., Dinu C., Istoria Românilor: Din cele mai vechi timpuri până la întemeierea statelor românești, Editura Științifică, București, 1974.
- Oțetea, Andrei (coord.), Istoria lumii în date, Editura Enciclopedică Română, București, 1969.
- Panaiteșcu, Petre P., Istoria românilor, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1990.
- Papacostea, Șerban, Geneza statului în Evul Mediu românesc: studii critice, Editura Corint, București, 1999.
- Popescu, Mircea (coordonator), Dicționar de artă, Editura Meridiane, București, 1995.
- Stoicescu, Nicolae, O falsă problemă istorică: discontinuitatea poporului român pe teritoriul strămoșesc, Editura Fundației Culturale Române, București, 1993.
- Idem, Constituirea statelor feudale Românești, Nicolae Stoicescu, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1980.
- Toderașcu, Ion, Unitatea românească medievală, Vol. 2, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1988.
- Ureche, Grigore, Letopisețul Țării Moldovei, Editura Hiperion, Chișinău, 1990.

ÎN CĂUTAREA STĂRII DE BINE

Prof. Daniela-Ramona CROITORU
Liceul „Ștefan Procopiu” Vaslui, jud. Vaslui

În perioada 11-15 iulie 2022, alături de alți 5 profesori de la Liceul ”Ștefan Procopiu” Vaslui, am participat la cursul ”Going Digital in a Innovative Classroom” organizat de ITC-International Training Center din Praga. Cursul a fost organizat în cadrul proiectului de mobilități pentru educație școlară pe care Liceul ”Ștefan Procopiu” îl implementează în perioada 01.09.2021-30.11.2022 (nr. 2021-1-RO01-KA121-SCH-000007332). Liceul ”Ștefan Procopiu” Vaslui deține, pentru perioada 01.03.2021-31.12.2027, certificatul de acreditare pentru proiecte de mobilități în domeniul educației școlare în cadrul programului ERASMUS⁺, programul Uniunii Europene pentru educație, formare, tineret și sport pentru perioada 2021-2027 care pune accent pe incluziunea socială, pe tranziția verde și digitală și pe promovarea participării tinerilor la viața democratică.

Activitățile cursului ”Going Digital in a Innovative Classroom” au fost structurate în 10 module: Competențele secolului XXI, Gamificarea în clasă, Utilizarea jocurilor pentru a facilita învățarea, Dezvoltarea gândirii critice și creative prin jocuri, Jocuri outdoor pentru învățare activă și utilizarea codurilor QR, Flipped Classroom/Clasa răsturnată, Strategii pentru planificarea eficientă a lecțiilor, Instrumente pentru prezentări eficiente, Instrumente pentru crearea de site-uri, Atelier de lucru. Datorită participării la acest curs, mi-am dezvoltat competențele digitale pe cele trei

dimensiuni: cunoștințe (cunoașterea de aplicații/platforme care pot fi utilizate pentru crearea de resurse educaționale digitale), aptitudini (utilizarea acestor aplicații/platforme pentru a crea conținut digital în diverse formate), atitudini (motivație sporită pentru integrarea resurselor digitale în activitatea didactică și extrașcolară, disponibilitatea de a explora și alte aplicații/platforme). De asemenea, datorită participării la acest curs mi-am îmbunătățit și alte competențe cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții propuse la nivelul Uniunii Europene în 2018 precum: competențe multilingvistice (comunicarea orală și scrisă în limba engleză), competențe personale, sociale și de a învăța să înveți, competențe cetățenești, competențe de sensibilizare și expresie culturală. Cursul s-a desfășurat într-un cadru multicultural bogat având în vedere că au participat 25 de profesori din 7 state, fapt care a facilitat un schimb de opinii, experiențe și bune practici și crearea unei rețele de contacte pentru viitoare colaborări în cadrul unor proiecte eTwinning.

Dintre instrumentele explorate în timpul cursului, mi-a plăcut foarte mult GooseChase (www.goosechase.com), motiv pentru care am decis să îl aplic în anul școlar 2022-2023, în special la orele de dirigiență. Inspirată din vânătorile de comori, Goosechase este o platformă care, din 2011, facilitează activități interactive pentru echipe din diverse organizații. În continuare, prezint pe scurt pașii care trebuie urmați pentru utilizarea acestei platforme în activitățile cu elevii. Acest instrument digital poate fi utilizat și pentru activități de învățare pentru fiecare disciplină dar eu cred că este mult mai util la consiliere și orientare. Un asemenea joc explorează ideea de stare de bine. Starea de bine în școală este un subiect de mare actualitate în lume, se vorbește despre el de câțiva ani buni în multe țări care au dezvoltat strategii și politici educaționale în domeniu și au implementat programe specifice. În România, a început să se vorbească despre acest concept în ultima perioadă dar se face încă foarte puțin. Starea de bine înseamnă a te simți împlinit și a funcționa bine, pe mai multe planuri: cognitiv, emoțional, social, fizic și spiritual. Starea de bine se învață, se cultivă și se dezvoltă prin acțiuni și schimbări pe care o persoană le face în modul de viață, în relațiile cu cei din jur, în felul în care muncește, se organizează și gândește. Este demonstrat științific faptul că starea de bine a copilului stimulează procesul cognitiv și influențează succesul în viața de adult. De aceea, este esențial ca școala să acorde importanța cuvenită acestui aspect.

Pentru a valoriza rezultatele învățării, în perioada iulie-septembrie 2022, am elaborat broșura "În căutarea stării de bine" care conține următoarele secțiuni: Despre starea de bine, GooseChase-prezentarea platformei, În căutarea stării de bine – exemple de jocuri pe platforma GooseChase. Am realizat mai multe jocuri precum: În jurul școlii, Vânătoarea de comori în natură, Creativitate în echipă, Rețete emoționale, În căutarea stării de bine, Săptămâna de Mindfulness, Emoții și stare de bine, Ziua Bunătății, Alege să fii bun!, Să descoperim statele membre în Uniunea Europeană, Salut!, România, țara mea!. Câteva dintre aceste jocuri pot fi preluate de aici: <https://sites.google.com/view/acreditareerasmus2021-2027/anul-i/rezultate>

Elevii, organizați în 5 grupe (acesta este numărul de grupe permis de un cont educator free) trebuie să rezolve un anumit număr de sarcini de lucru sau misiuni așa cum sunt numite pe platforma www.goosechase.com (numărul de misiuni este stabilit de profesor în funcție de obiectivele activității, particularitățile de vârstă ale elevilor, timpul disponibil, dificultatea sarcinilor de lucru. Pentru fiecare misiune trebuie stabilite: tipul de dovadă care trebuie încărcat (imagine, material video, text, locație GPS), titlu (maxim 100 de caractere), scurtă descriere (maxim 2000 de caractere), numărul de puncte alocat (pot fi stabilite propriile punctaje sau se poate selecta punctajul dintr-o listă predefinită). Goosechse "oferă" următoarele punctaje: 400, 500, 600 și 1000.

Se recomandă stabilirea unor punctaje mai mici. Profesorul stabilește punctajul în funcție de dificultatea misiunii. Se pot acorda și puncte bonus la fiecare misiune. Profesorul accesează secțiunea "Add mission to list" pentru a stabili tipul de dovadă: fotografie sau video, text sau GPS. Se poate seta ca misiunile să apară elevilor treptat. Profesorul poate stabili dacă grupele/elevii pot vedea materialele încărcate de celelalte grupe/ceilalți elevi. Profesorul decide acest lucru în funcție de obiectivele jocului. Misiunile create se salvează automat în banca proprie de misiuni. Se pot utiliza misiuni de la jocurile create anterior sau din banca de misiuni a platformei.

În timp ce elevii rezolvă sarcinile de lucru/misiunile, profesorul monitorizează activitatea acestora pe platformă, analizează rezolvările misiunilor încărcate de elevi (sub formă de text, poză sau video), scade puncte din cele 10 alocate fiecărei misiuni dacă rezolvarea nu este corectă sau adaugă punctele bonus. Profesorul poate lăsa mesaje pentru a justifica scăderea punctelor sau motivele pentru care a primit punctele bonus. Profesorul lucrează pe platforma www.goosechase.com în timp ce elevii lucrează pe o aplicație pe care o descarcă pe telefon.

Jocurile pot fi organizate indoor sau outdoor și contribuie la dezvoltarea spiritului de echipă, la îmbunătățirea relațiilor dintre elevi, dezvoltarea stării de bine în rândul elevilor. După realizarea unui joc pe platforma www.goosechase.com, profesorul poate să multiplice jocul și să adapteze misiunile în funcție de obiectivele stabilite sau în funcție de particularitățile grupului de elevi. Cuvintele pe care le asociez cu aceste activități pe această platformă: creativitate, colaborare, motivație, învățare, rezolvarea de probleme, managementul timpului.

Webografie:

www.goosechase.com;

<https://www.itc-international.eu/erasmusplus/going-digital-in-an-innovative-classroom>.

PROIECT EDUCAȚIONAL

Prof. Cerasela- Vasilica DUMITRAȘCU
Liceul Tehnologic „Elena Caragiani” Tecuci

„Un elev informat, o viață salvată”

2021-2022

I. ARGUMENT:

Într-o societate cu un puls tot mai alert, elevii interacționează firesc cu un flux de informații din ce în ce mai intens. În această avalanșă de evenimente, părinții și dascălii nu trebuie să piardă din vedere faptul că și educația în domeniul situațiilor de urgență și siguranța pe drumurile publice, reprezintă o parte esențială din informațiile necesare unui adolescent.

Prin acest proiect, ne propunem să convingem elevii să prețuiască viața, prin însușirea unui comportament adecvat în cazul producerii unei situații de urgență. Mizăm pe interesul acestora față de temele propuse și pe disponibilitatea celor angajați în derularea proiectului în a realiza activități deosebite care să-i implice pe elevi activ și afectiv. Suntem convinși că acțiunile noastre conjugate cu cele ale părinților vor reprezenta un pas important în salvarea vieții personale sau a celorlalți, în cazul unei situații de urgență.

Viața este darul cel mai de preț pe care îl avem. De aceea, elevii trebuie învățați să-și apere viața, dar și să intervină dacă pot, pentru a salva o viață.

II. ORGANIZATOR:

★ Liceul Tehnologic „Elena Caragiani”, Tecuci
Str. Costache Racovită nr. 20 B
Tel/fax:0236817861
e-mail: gsit_tecuci@yahoo.com

III. PARTENERI:

Politia municipiului Tecuci
ISU „General Eremia Grigorescu”, Galați, filiala Tecuci

IV. ECHIPA DE PROIECT

Coordonator : Prof. Dumitrașcu Cerasela

IV. DURATA PROIECTULUI: anul școlar 2021-2022

V. SCOPUL PROIECTULUI

Proiectul vizează formarea unor valori și atitudini concentrate pe grija pentru viața personală și a celorlalți, pe circulația în siguranță pe drumurile publice, precum și preocuparea pentru prevenirea și limitarea efectelor diferitelor situații de urgență. Se așteaptă ca la finalul proiectului elevii să dobândească un comportament responsabil și să aplice în viața de zi cu zi cele învățate.

VI. OBIECTIVELE PROIECTULUI:

- ✓ Formarea și dezvoltarea abilităților privind modul de comportare în perioada premergătoare, pe timpul situațiilor de urgență și pentru limitarea și înlăturarea efectelor acestora;
- ✓ Cunoașterea de către elevi a efectelor negative în cazul nerespectării regulilor de comportare pe timpul situațiilor de urgență;
- ✓ Dobândirea unor cunoștințe de educație rutieră, a unor reguli și norme corecte de deplasare pe spațiile publice;
- ✓ Cultivarea interesului și curiozității pentru cunoașterea și respectarea zilnică a unor indicatoare, semne, reguli și norme de circulație potrivit vârstei;
- ✓ Educarea capacității de a manifesta un comportament disciplinat, preventiv pe drumurile publice;
- ✓ Dezvoltarea capacităților de înțelegere și de apreciere a pericolelor generate de situațiile de urgență pentru viață și mediu, precum și al promovării atitudinilor și comportamentelor corespunzătoare în rândul elevilor;

VII. GRUP ȚINTĂ

- Elevii/Studentii din clasele IX- XII de la Liceul Tehnologic „Elena Caragiani,,
- Cadre didactice de la Liceul Tehnologic „Elena Caragiani,,
- Comunitatea părinților unității școlare elevilor din Tecuci de la Liceul Tehnologic „Elena Caragiani,,

VIII: MODALITĂȚI DE REALIZARE

Pe parcursul anului școlar se vor organiza:

- întâlniri de lucru între participanți;
- vizite ale elevilor la sediul pompierilor , sediul SMURD și sediul politiei Tecuci;
- întâlniri cu pompieri și polițiștii de la brigada rutieră în cadrul liceului;
- activități comune cu alți elevi din cadrul altor școli;
- activități practice, experiențe, expoziții, concursuri, scenete, povestiri, memorizări, prezentari Power Point etc.

IX. RESURSE

1. Umane:

- Cadre didactice (profesori, personal auxiliar)
- Elevi liceului
- Reprezentanți ai instituțiilor partenere

2. Materiale:

- Materiale necesare unor activități: fișe, coli A3/A4, markere;
- Calculator, videoproiector, imprimantă, cameră foto digitală, consumabile
- Diplome pentru elevi

3. Financiare:

- Contribuții ale cadrelor didactice
- Contribuții ale părinților

4. Spațiale:

- Sălile de clasă ale cadrelor didactice implicate în proiect
- Incinta liceului
- ISU Galați- Tecuci
- Poliția Tecuci
- Alte spații prestabilite desfășurării concursurilor cu tematică în domeniul situațiilor de urgență

X. ACTIVITĂȚILE PROIECTULUI:

Activitățile proiectului se vor desfășura în anul școlar 2021-2022.

TABEL CU ACTIVITĂȚILE PROPUSE

<i>TITLUL ACTIVITĂȚII</i>	<i>PERIOADA DE DESFĂȘURARE</i>	<i>LOCUL DESFĂȘURĂRII</i>	<i>PARTICIPANȚI</i>	<i>PARTENERI</i>
„SĂ FACEM CUNOSTINȚĂ!” - semnarea contractului de parteneriat	Octombrie 2021	L.T. E.C. Tecuci Sala de clasă	Conducerea liceului și cadrele didactice coordonatoare ale proiectului. Reprezentant ISU GALATI	Parteneri: Inspectoratul pentru situații de urgență „General Eremia Grigorescu” al județului Galați
COMPORTAMENT ÎN CAZ DE CUTREMUR	Noiembrie 2021	L.T. E.C. Tecuci Sala de clasă	Cadrele didactice Elevii școlii Personalul auxiliar	L.T. E.C. Tecuci
COMPORTAMENTUL ÎN CAZ DE INCENDIU (simulare incendiu)	Decembrie 2021	L.T. E.C. Tecuci Sala de clasă	Cadrele didactice Elevii școlii Personalul auxiliar	L.T. E.C. Tecuci

SIGURANȚĂ ȘI PROTECȚIEA PENTRU CETĂȚENI PRIN PROTEJAREA PERSOANEI, SIGURANȚA STRADALĂ ȘI SIGURANȚA RUTIERĂ.	Februarie 2022	L.T. E.C. Tecuci Sala de clasă	Cadrele didactice , elevii școlii Reprezentant al Poliției Tecuci	L.T. E.C. Tecuci Poliția municipiului Tecuci
CUM SĂ CIRCULĂM CORECT?	Martie 2022	L.T. E.C. Tecuci Sala de clasă	Cadrele didactice , elevii școlii Reprezentant al Poliției Tecuci	L.T. E.C. Tecuci Poliția municipiului Tecuci
„NOȚIUNI GENERALE DESPRE ACORDAREA PRIMULUI AJUTOR” Concurs	Aprilie 2022	L.T. E.C. Tecuci Sala de clasă	Cadrele didactice , elevii școlii	Secția pompieri Tecuci SMURD Tecuci
REGULI DE SECURITATE RUTIERĂ	Mai 2022	L.T. E.C. Tecuci Sala de clasă	Cadrele didactice , elevii școlii	L.T. E.C. Tecuci
PROFESIA DE POMPIER (vizită la Secția pompieri Tecuci)	Iunie 2022	Secția pompieri Tecuci	Cadrele didactice , elevii școlii Reprezențați ISU GALATI	L.T. E.C. Tecuci Secția pompieri Tecuci

S-a realizat activitatea „ **Comportamentul în caz de incendiu și cutremur,**” unde au participat un număr de 41 de elevi de la clasele X Cp, X Fp, XI A, XI D, XII A, cadre didactice, personal auxiliar și membrii Inspectoratului de Urgență Galați.

Reprezențații ISU Galați au prezentat materiale despre modul de realizarea cutremurelor, cum să ne comportăm în caz de cutremur în case și în școală, ce sunt incendiile, cauzele producerii incendiilor, comportamentul în caz de incendiu în gospodărie și la școală, cum să utilizăm un extingtor în caz de incendiu, instruire pe linia protecției civile și au făcut câteva demonstrații de acordare a primului ajutor de bază cu ajutorul elevilor.

S-au prezentat materiale despre comportamentul la cutremure precizând modul de desfășurarea a evacuării elevilor din sălile de clasă și ce conține rucsacul de urgență și materiale PPT „Comportamentul în caz de incendiu,” în care s-a evidențiat că în caz de incendiu sau alte pericole ce pot avea loc într-o clădire, este important a se urmări evacuarea cât mai rapid și în siguranță a persoanelor. În acest sens, în funcție de categoria persoanelor implicate, se stabilesc modalitățile de

alarmare, comportamentul de adoptat în caz de urgență, atribuțiile pe care trebuie să le îndeplinească factorii responsabili desemnați.

Elevii au fost implicați în desfășurarea activității, iar în urma acesteia toți elevii au înțeles cât de important este să știm să acordăm primul ajutor unei persoane aflată într-o stare critică, să știm să folosim un extingtor dar și cum să ne comportăm în situații de urgență.

CUPRINS

Nr. crt.	Titlul materialului publicat, autorul, școala, localitatea, județul	Pag.
1.	(DE CE) AVEM NEVOIE DE GÂNDIRE CRITICĂ? ARGUMENT Prof. învă. primar Elena-Loredana Tăbăcaru Școala Gimnazială „Ștefan Luchian” Moinești, jud. Bacău	3
2.	METODE INTERACTIVE DE EVALUARE -STUDIUL DE CAZ- Prof. învă. preșcolar Andreea BORDEI Școala Gimnazială „Voievod Litovoi”, GPN „Voievod Litovoi” Tg-Jiu	4
3.	PROGRAM DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT -STUDIUL DE CAZ- Prof. învă. preșcolar Andreea BORDEI Școala Gimnazială „Voievod Litovoi”, GPN „Voievod Litovoi” Tg-Jiu	7
4.	PROIECT EDUCAȚIONAL EXTRACURRICULAR, ÎN LUMEA CĂRȚILOR -STUDIUL- Prof. învă. preșcolar Andreea BORDEI Școala Gimnazială „Voievod Litovoi”, GPN „Voievod Litovoi” Tg-Jiu	9
5.	STUDIUL DE CAZ Prof. învă. preșcolar Andreea BORDEI Școala Gimnazială „Voievod Litovoi”, G.P.N. „Voievod Litovoi” Tg-Jiu	11
6.	MEREU CU EI, MEREU PENTRU EI PARTENERIAT EDUCAȚIONAL Prof. Augusta-Daciana MARCU Prof. Emilia-Maria ARDELEAN Grădinița cu P.P. ”Prichindelul Istet” Turda, jud. Cluj	14
7.	PROIECT EDUCATIONAL DE ECOLOGIZARE, REDU, REUTILIZEAZĂ, RECICLEAZĂ Prof. Bianca-Georgiana TOMOIU Școala Gimnazială „Ecaterina Teodorescu” Tg. Jiu, jud. Gorj	18
8.	ZĂMBET DE COPIL PROIECT EDUCAȚIONAL Înv. Alexandra-Nicoleta CHELSĂU Liceul Tehnologic Energetic „Dragomir Hurmuzescu” Deva, jud. Hunedoara	20
9.	SĂ IUBIM CĂRȚILE! PROIECT EDUCAȚIONAL Prof. învă. primar Maricica-Monica CLEMENTE Școala Gimnazială „I.D. Sîrbu” Petrița, Hunedoara	23
10.	COMUNICAREA NONVIOLENTĂ – O METODĂ PENTRU PREVENIREA COMPORTAMENTELOR VIOLENTE Prof. Daniela-Ramona CROITORU Liceul „Ștefan Procopiu” Vaslui, jud. Vaslui	25
11.	EDUCAȚIE PRIN LECTURĂ Prof. Daniela-Ramona CROITORU Liceul „Ștefan Procopiu” Vaslui, jud. Vaslui	28

12.	DESPRE SCHIMBĂRILE POSIBILE LA NIVELUL PROCESULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT PENTRU FORMAREA/DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR-CHEIE Prof. înv. preșcolar Mădălina DINCĂ Grădinița cu P.P. „Alexandrina Simionescu Ghica” Târgoviște, Dâmbovița	31
13.	REFLEXIA ȘI REFRACTIA LUMINII Prof. Gianina DUDUIALĂ Colegiul Național „Mihai Eminescu” Petroșani	34
14.	PROIECT SISTEMUL SOLAR TEMA: STUDIUL SISTEMULUI SOLAR Prof. Gianina DUDUIALĂ Colegiul Național „Mihai Eminescu” Petroșani	37
15.	STUDIU DE CAZ TERAPII SPECIFICE Profesor psihopedagog Erica FILIMON	40
16.	PROJET D’ACTIVITÉ DIDACTIQUE Prof. Elena-Irina GAVRILĂ Clubul Copiilor Câmpina, Prahova	43
17.	TRADIȚIE ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ OPȚIONAL Prof. Nicoleta-Simona IORDACHE Școala Gimnazială Nr. 37 Constanța	45
18.	METODA CUBULUI – METODĂ INTERACTIVĂ DE CONSOLIDARE A CUNOȘTIINȚELOR Prof. înv. preșcolar Elena-Cristina MARIN Grădinița „Alexandrina Simionescu Ghica” Târgoviște, jud. Dâmbovița	51
19.	PROIECT EDUCATIONAL ZIUA RECOLTEI Prof. Bianca-Georgiana TOMOIU Școala Gimnazială „Ecaterina Teodoroiu” Tg. Jiu, jud. Gorj	54
20.	CERCETARE PEDAGOGICĂ INFLUENȚA VALORILOR BASMULUI ASUPRA PERSONALITĂȚII PREȘCOLARILOR Prof. înv. primar Elena-Geanina PRUJOIU Școala Gimnazială „General David Praporgescu” Căineni, jud. Vâlcea	55
21.	CRĂȚICIOARA CU EMOȚII PROIECT DE PROGRAMĂ PENTRU OPȚIONAL Prof. înv. preșcolar Raluca NEGRU Grădinița cu P.P. „Academia piticilor” Cluj-Napoca, jud. Cluj	58
22.	PERFORMANCE AND PLAY IN SHAKESPEARE’S WORKS Prof. Aida-Simona ROTARU Liceul Tehnologic „Alexandru Ioan Cuza” Slobozia, jud. Ialomita	61
23.	MODERN TECHNOLOGY INTEGRATION WHEN STUDYING ENGLISH LITERATURE Prof. Aida-Simona ROTARU Liceul Tehnologic „Alexandru Ioan Cuza” Slobozia, jud. Ialomita	63
24.	STUDIU DE SPECIALITATE PRIVIND CULTIVAREA FLEXIBILITĂȚII GÂNDIRII ELEVILOR DIN CICLUL PRIMAR PRIN REZOLVAREA PROBLEMELOR Prof. înv. primar Persida-Gabriela SASU	65

	Școala Gimnazială „Constantin Săvoiu” Tg. Jiu, jud. Gorj	
25.	STUDIU DE SPECIALITATE-JOCURILE DE ROL Prof. înv. primar Persida-Gabriela SASU Școala Gimnazială „Constantin Săvoiu” Tg Jiu, Gorj	67
26.	METODE INTERACTIVE DE GRUP ÎN GRĂDINIȚĂ METODA CIORCHINELUI Prof. înv. preșcolar Veronica ȘERBAN Prof. înv. preșcolar Anda TOȘA Grădinița cu P. P. Nr. 6 Târgu-Mureș, jud. Mureș	70
27.	STUDIU DE SPECIALITATE: CLASE DE TETRAEDRE Prof. Ana SZOCS Școala Gimnazială „Ștefan Lucchian” Moinești, jud. Bacău	74
28.	LUCRARE METODICO-ȘTIINȚIFICĂ EFECTELE ECRANULUI ASUPRA MINȚII PREȘCOLARULUI Prof. înv. preșcolar Maria ZARZU Prof. înv. preșcolar Oana MIRON Școala Gimnazială Comenius – G.P.P. Brețcu, Covasna	79
29.	ISTORIA MEDIEVALĂ A ROMÂNILOR CONTRIBUȚIA UMANIȘTILOR ROMÂNI LA ISTORIOGRAFIE Prof. Mirela DUMITRU-SAVIN Colegiul Național Militar „Alexandru Ioan Cuza” Constanța	84
30.	ÎN CĂUTAREA STĂRII DE BINE Prof. Daniela-Ramona CROITORU Liceul „Ștefan Procopiu” Vaslui, jud. Vaslui	90
31.	PROIECT EDUCAȚIONAL Prof. Cerasela- Vasilica DUMITRAȘCU Liceul Tehnologic „Elena Caragiani” Tecuci	93
32.	CUPRINS	98

